

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**Komunitní plánování a bezpečnostní politika
na obecní úrovni**

Bc. Miloslav Hronek

**Diplomová práce
2014**

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Miloslav Hronek**
Osobní číslo: **E110111**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální rozvoj: Bezpečnost regionu**
Název tématu: **Komunitní plánování a bezpečnostní politika na obecní úrovni**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce se zabývá subjektivními i objektivními faktory spokojenosti s životem v místním společenství s ohledem na dostupnost sociálních služeb a pocitem bezpečím (bezpečného života) na vybraném území. Problematika bude diskutována v souvislosti existujících strategií města Pardubic, které řeší danou oblast. Empirická část práce bude realizována na specifických cílových skupinách veřejné politiky na konkrétním vybraném území města Pardubic s cílem analyzovat jejich postoje ke sledované problematice.

Zásady:

- Komunitní plánování.
- Komunitní plánování města Pardubice.
- Bezpečnostní politika na obecní úrovni.
- Spokojenost pardubického obyvatelstva s dostupností sociálních služeb a pocitem bezpečí.

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

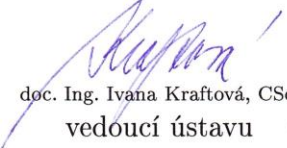
ČAPEK, Jan. Selected aspects of the population safety and protection. Lázně Bohdaneč, prosinec 2006. Ed. 1st. Pardubice: University of Pardubice, Faculty of Economics and Administration, 2010, 140 s. ISBN 978-80-7395-333-1.
DANICS, Štefan. Vnímání bezpečnosti v území. Lázně Bohdaneč, prosinec 2006. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, c2007, 228 s. ISBN 978-80-7194-979-4.
FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK. Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva. Lázně Bohdaneč, prosinec 2006. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010, 208 s. ISBN 978-80-246-1856-2.
KELLY, Eric D. Community planning: an introduction to the comprehensive plan. 2nd ed. Washington, DC: Island Press, 2009, xiii, 405 p. ISBN 15-972-6553-5.
REKTOŘÍK, Jaroslav a Josef VILÁŠEK. Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2004, 249 s. ISBN 80-861-1983-1.

Vedoucí diplomové práce:
Mgr. Jan Mandys, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání diplomové práce: **1. října 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2014**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 6. 2014

Bc. Miloslav Hronek

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce panu Mgr. Janu Mandysovi, Ph.D. za jeho odborné vedení, cenné připomínky, ochotu, čas a poskytnutá data, která mi pomohla při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěl poděkovat své přítelkyni a rodině za jejich podporu.

ANOTACE

Práce se zabývá komunitním plánováním sociálních služeb a bezpečnostní politikou v obci. Na problematiku komunitního plánování sociálních služeb nahlíží z teoretického i praktického hlediska, které se pak týká samotného města Pardubice. Součástí práce je i empirická část, kde se pomocí dotazníkového šetření mapuje spokojenost obyvatel města Pardubice s ohledem na bezpečnost a sociální služby.

KLÍČOVÁ SLOVA

Komunitní plánování, sociální služby, bezpečnostní politika, obec

TITLE

The Community Planning and Security Policy on Municipal Level

ANNOTATION

The diploma thesis is concerned with community planning of social services and security policy in the municipality. Community planning of social services is described from a theoretical and practical point of view, which covers to the city Pardubice. The work also includes empirical part where using a questionnaire survey maps the satisfaction of the city's inhabitants Pardubice with regard to safety and social services.

KEYWORDS

Community planning, social services, security policy, municipality

OBSAH

ÚVOD	11
1 ZÁKLADNÍ POJMY	12
1.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	12
1.2 POLITIKA	13
1.3 VEŘEJNÁ POLITIKA	14
1.4 SOCIÁLNÍ POLITIKA A SPRÁVA	14
1.5 SOCIÁLNÍ SLUŽBY	15
1.6 KOMUNITA	16
1.7 OBEC	17
1.8 KVALITA ŽIVOTA	18
1.9 BEZPEČNOST	19
2 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ	21
2.1 METODA KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	21
2.2 ÚČASTNÍCI KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	22
2.3 POZITIVNÍ A NEGATIVNÍ STRÁNKY KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	25
2.4 PRINCIPY KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	27
2.5 FÁZE KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	30
3 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA NA OBEČNÍ ÚROVNI	32
3.1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	34
3.1.1 <i>Základní složky integrovaného záchranného systému</i>	36
3.2 SYSTÉM KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	39
3.2.1 <i>Fáze krizového řízení</i>	40
3.2.2 <i>Orgány krizového řízení na obecní úrovni</i>	41
3.2.3 <i>Krizový plán</i>	43
3.3 ROZHOVOR S ŘEDITELEM MĚSTSKÉ POLICIE PARDUBICE	45
4 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ MĚSTA PARDUBIC	48
4.1 MĚSTO PARDUBICE	48
4.2 HISTORIE KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V PARDUBICÍCH	50
4.3 KOMUNITNÍ PLÁN MĚSTA PARDUBIC	52
4.4 PŘEHLED A FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB VE MĚSTĚ	53
4.5 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	55
4.5.1 <i>Koordinační skupina komunitního plánování sociálních služeb</i>	56
4.5.2 <i>Pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb</i>	57
4.6 ROZHOVOR S KOORDINÁTOŘKOU KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA PARDUBICE ..	62
5 METODOLOGIE EMPIRICKÉ STUDIE	65
5.1 PŘÍBUZNÉ VÝZKUMY	66
6 SPOKOJENOST PARDUBICKÉHO OBYVATELSTVA S DOSTUPNOSTÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A POCITEM BEZPEČÍ	72
6.1 INTERPRETACE DAT VÝZKUMU PODLE VĚKU	75
6.2 INTERPRETACE DAT VÝZKUMU S KONFRONTACÍ VYBRANÝCH OTÁZEK PŘÍBUZNÉHO VÝZKUMU „SITUACE V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH NA ÚZEMÍ MĚSTA PARDUBICE“	84
6.3 SHRNUÍ A DOPORUČENÍ	97
ZÁVĚR	99
POUŽITÁ LITERATURA	101
SEZNAM PŘÍLOH	108

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Podíl finančních prostředků z rozpočtu Magistrátu města Pardubice na rok 2013 plynoucí na sociální služby	55
Graf 2: Podíl z rozpočtu Magistrátu města Pardubice na rok 2013 na sociální služby	55
Graf 3: Pohlaví respondentů	72
Graf 4: Věk respondentů.....	73
Graf 5: Rodinný stav respondentů	73
Graf 6: Sdílení domácností respondentů	74
Graf 7: Vzdělání respondentů.....	74
Graf 8: Ekonomická aktivita respondentů	75
Graf 9: Číslo městského obvodu - bydliště respondentů	75
Graf 10: Jak hodnotíte kvalitu svého života? (dle věku)	76
Graf 11: Máte přístup k informacím, které potřebujete pro svůj každodenní život? (dle věku)	77
Graf 12: Jste spokojeni s výkonem práce městské policie v Pardubicích? (dle věku)	77
Graf 13: Cítíte se více v bezpečí v blízkosti policejní hlídky či stanice? (dle věku).....	78
Graf 14: Máte negativní zkušenost s městskou či státní policií v Pardubicích? (dle věku)	79
Graf 15: Myslíte si, že bezpečnostní opatření během sportovních utkání v Pardubicích jsou dostatečná? (dle věku)	79
Graf 16: Jak byste ohodnotil/a bezpečí obvodu, ve kterém bydlíte? (dle věku)	80
Graf 17: Myslíte si, že kriminalita v Pardubicích se zvyšuje? (dle věku)	80
Graf 18: Máte nějaké informace o komunitním plánování v Pardubicích? (dle věku)	81
Graf 19: Kde jste se o komunitním plánování dozvěděl/a? (dle věku)	82
Graf 20: Máte zájem na základě toho, co víte, se do komunitního plánování zapojit? (dle věku)	83
Graf 21: Víte, co pojem sociální služba znamená? (dle věku)	83
Graf 22: Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat? (dle věku)	84
Graf 23: Jak hodnotíte kvalitu svého života? (komparace)	85
Graf 24: Máte přístup k informacím, které potřebujete pro svůj každodenní život? (komparace).....	86
Graf 25: Jste spokojeni s výkonem práce Městské policie v Pardubicích?	87
Graf 26: Změny u policie, které by chtěli nespokojení respondenti.....	88
Graf 27: Cítíte se více v bezpečí v blízkosti policejní hlídky či stanice?	88
Graf 28: Máte negativní zkušenost s městskou či státní policií v Pardubicích?.....	89
Graf 29: Myslíte si, že bezpečnostní opatření během sportovních utkání v Pardubicích jsou dostatečná?.....	90
Graf 30: Hodnocení bezpečnosti obvodů respondenty	90
Graf 31: Jaká část města je podle Vás nejméně bezpečná?	91
Graf 32: Myslíte si, že kriminalita v Pardubicích se zvyšuje?	92
Graf 33: Máte nějaké informace o komunitním plánování v Pardubicích? (komparace)	92
Graf 34: Kde jste se o komunitním plánování dozvěděl(a)?	93
Graf 35: Máte zájem na základě toho, co víte, se do komunitního plánování zapojit? (komparace)	94
Graf 36: Víte, co je pojem sociální služba znamená? (komparace)	95
Graf 37: Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat? (komparace).....	96

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma struktury veřejné správy	12
Obrázek 2: Faktory ovlivňující kvalitu života	18
Obrázek 3: Triáda komunitního plánování	23
Obrázek 4: Schéma organizační struktury	24
Obrázek 5: Teoretický koncept 3E	30
Obrázek 6: Koncepce IZS	35
Obrázek 7: Orgány krizového řízení České republiky	40
Obrázek 8: Organizační struktura komunitního plánování sociálních služeb	56

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet obyvatel k 1. 1. 2013	50
Tabulka 2: Přehled sociálních služeb ve městě Pardubice	54
Tabulka 3: Věk respondentů	66
Tabulka 4: Jak hodnotíte kvalitu svého života? (komparace)	86
Tabulka 5: Máte přístup k informacím, které potřebujete pro svůj každodenní život? (komparace)	87
Tabulka 6: Máte nějaké informace o komunitním plánování v Pardubicích? (komparace).....	93
Tabulka 7: Máte zájem na základě toho, co víte, se do komunitního plánování zapojit? (komparace)	95
Tabulka 8: Víte, co je pojem sociální služba znamená? (komparace).....	96
Tabulka 9: Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat? (komparace)	97

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
HDP	Hrubý domácí produkt
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
KPSS	Komunitní plánování sociálních služeb
KŠ	Krizový štáb
LDN	Léčebna dlouhodobě nemocných
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Microsoft
NATO	North Atlantic Treaty Organization
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Policie České republiky
Sb.	Sbírka zákonů
SROP	Společný regionální operační program
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb
WHO	World Health Organisation
WHOQOL	World Health Organization Quality of Life
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

ÚVOD

Práce se zabývá komunitním plánováním sociálních služeb a bezpečnostní politikou v obci. Obec se podílí jak na bezpečnosti svých obyvatel prostřednictvím bezpečnostní politiky, tak i na zabezpečování sociálních služeb skrz komunitní plánování, které může danému jedinci pomoci se začlenit, zlepšit jeho sociální situaci či čerpat jiné sociální výhody poskytující určité zázemí představující větší bezpečí.

Cílem práce je analyzovat postoje specifických cílových skupin veřejnosti na území města Pardubic ke sledované problematice týkající se subjektivních a objektivních faktorů spokojenosti s životem s ohledem na pocit bezpečí a sociální služby.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola představuje charakteristiku devíti základních pojmů (veřejná správa, politika, veřejná politika, sociální politika, sociální politika a správa, sociální služby, komunita, obec, kvalita života, bezpečnost).

Druhá kapitola v teoretické rovině pojednává o komunitním plánování, kde mimo metodu komunitního plánování se rozebírají účastníci komunitního plánování, tedy zadavatelé, poskytovatelé a uživatelé sociálních služeb. Kromě pozitivních a negativních stránek komunitního plánování jsou zde uvedeny principy i fáze.

Třetí kapitola s názvem „Bezpečnostní politika na obecní úrovni“ kromě představení samotné bezpečnostní politiky zahrnuje integrovaný záchranný systém a popis jeho základních složek. Druhou polovinu kapitoly následně zaujímá systém krizového řízení, kde jsou popsány fáze krizového řízení, orgány krizového řízení na obecní úrovni a krizový plán.

Čtvrtá kapitola se zabývá komunitním plánováním města Pardubice. Jedná se o praktický pohled do komunitního plánování. Kromě historie komunitního plánování je zde dopodrobna rozebrána organizační struktura komunitního plánování sociálních služeb města Pardubice.

Pátá a šestá kapitola se pak zabývá empirickou studií týkající se spokojenosti pardubického obyvatelstva s ohledem na bezpečnost a sociální služby. Do výzkumu byli zapojeni občané města Pardubice, kteří svým počtem rovnoměrně pokrývali městské obvody v Pardubicích a určené věkové kategorie. První interpretace dat je vedena dle věku, další interpretace dat výzkumu je konfrontována s vybranými otázkami příbuzného výzkumu „Situace v sociálních službách na území města Pardubice“.

1 ZÁKLADNÍ POJMY

V této kapitole budou vysvětleny základní pojmy související s tematikou mé diplomové práce.

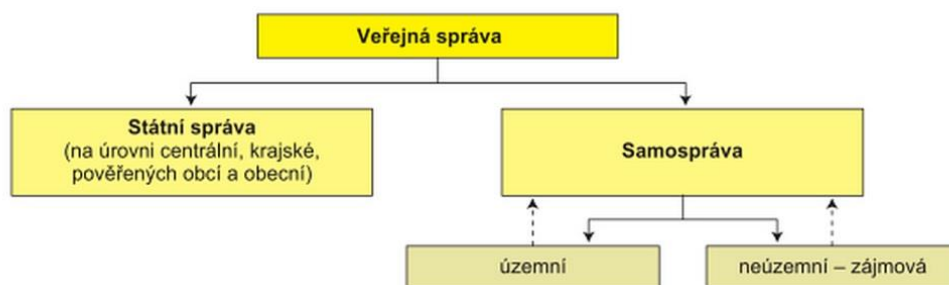
1.1 Veřejná správa

Na pojem veřejná správa je nahlíženo ve dvou pojetích. První význam veřejné správy se nazývá materiální, zatímco druhé vymezení veřejné správy je formální. Materiální koncept veřejné správy představuje soubor všech aktivit souvisejících s vládnutím, spravováním a s poskytováním veřejných služeb. Formální pojetí prezentuje veřejnou správu jako činnost organizačních jednotek a osob, jimiž jsou myšleny státní úřady (přímí vykonavatelé) nebo od státu odlišné osoby a organizace v pozici vykonavatelů veřejné správy. [1]

Mates jako východisko jejího vymezení prvně nabízí definování pojmu správy. Tu chápe jako „soubor činností, mající záměrný charakter, které jsou uskutečňovány v relativně trvale organizovaných celcích, v objektivně vymezeném rámci a jež jsou zaměřeny k dosažení určitého cíle a současně jde i o zajištění těch procesů, jimiž se správa uskutečňuje. [2, s. 321]“

Dle Hegera je veřejná správa vedením, udržováním a rozvíjením veřejných věcí, a to vše je vykonávané jako projev státní moci. Veřejný zájem je skrz veřejnou správu vykonáván subjekty, avšak na základě zákona a v mezích, které jim byly stanoveny. [3]

Strukturu veřejné správy pak tvoří orgány státní správy, která je řízena ústřední vládou představující nejvyšší orgán moci výkonné a politické a územní samosprávy, která reprezentuje pouze občany určitého území státu, a vazby mezi nimi. [4]

Obrázek 1: Schéma struktury veřejné správy

Zdroj: [49]

Na veřejnou správu a její členění je možno pohlížet ze dvou hledisek. Prvním aspektem je, zda veřejnou správu vykonává stát příslušnými orgány (státní správa) nebo zda je z části uskutečňována nestátními veřejnoprávními korporacemi, které je spravují na základě samosprávného principu. Druhé hledisko je geografické a řeší, jestli se jedná o ústřední, územní či místní správu. [4]

Na záměr nutno podotknout, že struktura veřejné správy, její financování a postavení různých samospráv je v každé zemi odlišné, avšak některé rysy mají všechny země společné. [4]

1.2 Politika

Slovo politika pochází z řečtiny. Lidé tomuto velmi ambivalentnímu pojmu většinou rozumí, nicméně jej definují jen s obtížemi. Používá se zejména ve vědních disciplínách jako sociologie, politologie, ekonomie či právo. Avšak každý obor jej vnímá jinak. „Jedni ho pojmají jako úsilí o udržení nebo změnu systému, jiní jako soubor sociálních činností, jiní jako soubor politických nástrojů (institucí) atd. Jedni ho pojmají dynamicky jako úsilí o rozvoj nebo změnu, jiní staticky jako integritu systémů [5, s. 20].“ Jedna strana by chtěla měnit, další institucionalizovat a konzervovat. [5]

Dle Krebse lze na politiku nahlížet „jako specifickou společenskou činnost (projevující se zejména souborem různých opatření), jako konkrétní jednání různých subjektů na různých úrovních (tedy nejen státu), kterými je ovlivňována společenská realita v nejširším slova smyslu. Touto činností jsou prosazovány a naplňovány určité cíle volené především na základě vědeckého poznání. [6, s. 22]“

Jiný kolektiv autorů zase potvrzuje, že neexistuje žádná jednoduchá, všeobecně přijímaná a všemi uznávaná definice politiky. Autoři též upozorňují i na to, že politika je vlastně součástí běžného života každého z nás. Politika je společenská činnost, a tak se vždy jedná o dialog, nikoliv monolog. [7]

Na politiku pak Heywood nahlíží ze čtyř pohledů: politika jako umění vládnout, politika jako věci veřejné, politika jako kompromis a konsenzus a politika jako moc a rozdělování zdrojů. [8]

1.3 Veřejná politika

Charakteristik tohoto pojmu se nabízí vícero. Od počátku 70. let 20. století, kdy nastal značný rozvoj této teorie jako společenské vědy, se zájem o tuto vědní disciplínu zvyšuje. Zakladatelem veřejné politiky byl H. Lasswell kladoucí důraz na systematický výzkum tvorby a implementaci politiky, a to z důvodu přesvědčení, že pouze tímto způsobem je možné „vytvořit dostatečnou teoreticko-empirickou základnu na analýzu a hodnocení politických procesů. [9, s. 17]“

Dle Peterse je veřejná politika (v anglickém jazyce public policy) chápána jako soubor činností, kterými vláda přímo nebo nepřímo působí na životy občanů, odehrávajících se ve třech úrovních: politická rozhodnutí, produkty politiky a konsekvence politiky. [10]

Ve srovnání s jinými sociálními vědami jsou hranice veřejné politiky neurčitější, s čímž souvisí i užívání mnoha prvků z různých disciplín jako politologie, veřejná správa, právní vědy, ekonomie, sociologie, filozofie aj. [11]

1.4 Sociální politika a správa

Slovo sociální má původ v latině. V životě jej využívá v mnoho významech. Podle Slovníku jazyka českého (1948) má slovo sociální tři významy: vztahující se ke společnosti, týkající se zlepšování společenských poměrů či týkající se hmotného zabezpečení jedince ve společnosti. [5]

Dle Krebse je sociální politika politikou orientující se primárně „k člověku, k rozvoji a kultivaci jeho životních podmínek, dispozic, k rozvoji jeho osobnosti a kvality života. [6, s. 17]“

Britský kolektiv autorů na sociální politiku nahlíží jako na úmyslný zásah ze strany státu k přerozdělování zdrojů mezi své občany tak, aby bylo dosaženo sociálního záměru. Systém sociálního zabezpečení zase definují jako množství institucí, které společně ovlivňují blaho občanů. Mezi ně patří rodina a komunitní sítě, trh, charitativní a dobrovolné sektory, sociální služby a poskytované dávky státem, a stále více mezinárodních organizací a dohod. [12]

Tomeš pak odlišuje sociální politiku od pojmu sociální správa. Dle něj se sociální politika „zabývá volbami mezi konfliktními politickými cíli a zabývá se tím, jak jsou záměry formulovány, prosazovány a realizovány v sociálních službách. Sociální správa jako věda se zabývá způsoby, jak jsou lidé organizováni a jejich činnost strukturována a prováděna, aby

sociální služby byly poskytnuty.“ Sociální správa je také nazývána jako sociální inženýrství. [5, s. 21]

Potůček shrnuje sociální politiku jako soubor činností, jež „cíleně směřují ke zlepšení základních životních podmínek obyvatel jako celku, k zabezpečení a udržení sociální suverenity a bezpečí a k omezování sociální závislosti a ohrožení. [11, s. 246]“

1.5 Sociální služby

Přirozenou součástí sociální politiky je známý pojem sociální služba, jež představuje nástroj poskytující službu namísto finančních dávek, a to v případech, kdy je to „sociálně efektivnější“. [13]

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů „se rozumí sociální službou činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.“ [14]

J. Molek na sociální službu též nahlíží jako na soubor aktivit, jejímž účelem je pomoci jedinci v jeho nepříznivé sociální situaci. Ta je charakterizována jako omezení či úplná ztráta schopnosti vyřešit nastalou životní situaci tak, aby toto řešení napomáhalo k sociálnímu začlenění a ochránilo před samotným sociálním vyloučením. [50]

I. Tomeš nabízí hned několik variant pro použití pojmu „sociální služba“:

- „druh sociální péče poskytované konáním (službou státní či obecní instituce ve prospěch jiné osoby;
- činnosti (výkony) ve prospěch občanů, které jsou poskytovány soukromoprávní nebo veřejnoprávní institucí přímo nebo soukromoprávní institucí za podpory veřejnoprávní instituce;
- sociální práce (odborná činnost sociálních pracovníků) ve prospěch lidí v sociální nouzi. [13, s. 11]“

Obecně můžeme pojem popsat jako veřejnou službu, jež je nabízena člověku v komplikované životní situaci, mající nepříznivé společenské dopady, a tato služba mu pomáhá danou situaci zvládnout. [13]

V zahraniční literatuře se pro sociální služby používá také označení humanitní služby (human services) [15]. Definici pak odvozují z těchto šesti pohledů: (1) motivy a účely

lidských služeb, (2) interdisciplinární povaha sociálních služeb, (3) pomocný vztah, (4) zásady řízení, (5) profesní role a (6) profesní činnosti. Klade se velký důraz na porozumění a integraci těchto šesti aspektů. Ty jsou pak dílem sociálních služeb, které profesionálně řeší specifické potřeby jednotlivců, rodin a komunit. [16]

Za zmínku určitě stojí i základní rysy, které poukazují na odlišnost sociálních služeb od těch „klasických“. Sociální služby a jejich trhy se od „klasických“ služeb komerční sféry liší metodou financování, vazbou na politická rozhodnutí a legislativu, provázaností se sítěmi v lokální komunitě, důvěrným charakterem služeb, podstatnou rolí rodiny či dalších neformálních společenství či etickou a hodnotovou dimenzí. [50]

1.6 Komunita

Existuje mnoho definic komunity. Ono množství se pohybuje kolem čísla 100, což jenom potvrzuje, že nejedná o jednoznačně definovatelný pojem. Vymezení pojmu je obtížné i proto, že „komunitu“ není možné definovat prostě geograficky či jinou „objektivní“ metodou. [13]

Například může být za komunitu považován společenský celek, který se vyznačuje zvláštním druhem společenských vazeb uvnitř a též charakteristickým postavením navenek, v rámci širšího sociálního prostředí. [13]

Slovník antropologie občanské společnosti definuje komunitu jako „společenství, kolektiv vyznačující se těsnými vnitřními pouty, silnou soudržností (vědomí sounáležitosti, společný cíl), pocitem solidarity vůči vnějšímu světu, i když nevyklučuje vnitřní napětí. [51, s. 60]“

Dle českého Encyklopedického slovníku jde o souhrn lidí žijící na určitém definovaném místě, kde vykonávají každodenní činnosti a zpravidla tvoří útvar. Z psychologického hlediska se jedná o typ „organizace, kde jsou odstraněny vztahy nadřazenosti a podřazenosti, čímž se dosahuje lepší komunikace a spolupráce. [17, s. 24]“

Západní literatura v jedné z definic považuje komunitu za pocit soudržnosti jejich příslušníků, kteří mají zájem jeden o druhého, mají společnou víru, a jejich potřeby budou uskutečněny skrze sounáležitost. [18]

Margaret Ledwith vnímá komunitu jako komplexní systém vzájemných vztahů tkaných přes sociální rozdíly, různou historii a kulturu, a je určována současnými politickými a sociálními trendy. [19]

V postmoderním pojetí komunity se vymezují rovnou tři možné pohledy na komunitu:

- **„Komunita“ jako sloveso** – v moderních pojetích se považovala komunita jako něco ohraničeného, zde se klade důraz na aktivní vytváření významů. Komunita se tedy vytváří tvorbou společného jazyka a společných významů.
- **Komunita jako (sociální) systém** – komunitou není konkrétní prostor, nýbrž je vytvářena komunikací.
- **Komunita jako otevřený prostor pro odlišnosti** – je charakterizována odlišností a jedinečností. [13]

Pojem komunita bych uzavřel poslední definicí německého sociologa Ferdinanda Tönniese (1855–1936). Dle jeho názoru komunita představuje pospolitost, mezi jejíž specifika patří dobrovolnost, láska k bližnímu a společný cíl. [51]

1.7 Obec

Dle článku 99 Ústavy ČR je Česká republika členěna na obce, které představují základní územní samosprávné celky, a kraje, které jsou ještě vyššími územními samosprávnými celky.[20]

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) definuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek vymezený hranicí území obce. Další z paragrafů obec označuje za veřejnoprávní korporaci, jež má vlastní majetek a vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese tak odpovídající odpovědnost. Obec chrání veřejný zájem a stará se o rozvoj svého území. „Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce.“ Mezi další orgány obce patří rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. [21]

Za město se označuje taková obec, která má alespoň 3 000 obyvatel a pokud ji na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Slučují-li se obce, z nichž jedna je městem, vzniká tak obec se statusem města. Jestliže se část města odloučí a vzniknou dvě či více částí, je nadále městem ta část, které si zachová název dosavadního města. Musí mít však nejméně 3 000 obyvatel. [2]

Paragraf 4 a v odstavci 1 pak vyjmenovává seznam těchto statutárních měst: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov. Území

těchto měst se mohou dělit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. [21]

1.8 Kvalita života

Téma kvalita života bylo řešeno už v dávné minulosti, vždyť se objevuje i v římské a řecké mytologii. Tento pojem byl zaveden do psychologie koncem 30. let 20. století. „Pojem „kvalita života“ poprvé zmínil Pigou v roce 1920 v práci, zabývající se ekonomikou a sociálním zabezpečením. Předmětem jeho výzkumu byl dopad státní podpory pro sociálně slabší vrstvy na jejich život a také na státní rozpočet. [22, s. 7]“

Co se týká definic, tak těch se nabízí celá řada. Například Světová zdravotnická organizace, v originále World Health Organisation (WHO), definuje kvalitu života jako jednotlivci vnímané jejich postavení v životě, a to v kontextu kultury a hodnotových systémů, ve kterém žijí, a ve vztahu k jejich očekávání, cílům, standardům a obavám. [52]

Dále se nabízí definice, že se jedná o individuální spokojenost se svým životem v porovnání se svým životním ideálem. Hodnocení kvality života závisí na hodnotovém žebříčku každého jedince, ale též na kulturním prostředí, ve kterém žije. [53]

Obrázek 2: Faktory ovlivňující kvalitu života

Zdroj: [53]

Odborná literatura kromě subjektivní kvality života rozlišuje i tu objektivní stránku. Ta může být využívána při hodnocení kvality života obyvatel konkrétní oblasti, kde postrádají objektivní podmínky pro dobrý život. [23]

Pro hodnocení a srovnávání kvality života vznikly nástroje pro měření. Nástroje měření se v základu rozdělují podle objektivnosti, do kterých spadají objektivní, subjektivní a smíšené metody zjišťování kvality života. Následně se nabízí rozdělení i podle jejich zaměření: nástroje pro měření funkčního stavu, nástroje pro měření kvality života vzhledem ke zdraví, nástroje pro měření psychické pohody, nástroje zaměřující se na sociální síť a sociální podporu či nástroje měřící životní spokojenost a morálku. [22]

1.9 Bezpečnost

Bezpečnost a ochrana lidí je věčnou touhou lidstva, avšak její naplnění není absolutně dosažitelné. Nicméně je možné zajištění přiměřené míry bezpečnosti. [24]

Výraz „bezpečnost“ se vyvinul ze spojení „bez péče“, což vyplývá z latinského slova securitas, tedy označení situace při nedostatku péče a zájmu. [25]

Danics ve své jiné knize čerpá ze Stručného oxfordského slovníku, podle kterého je bezpečnost:

- „situace, kdy je aktér chráněn nebo kdy aktér není vystaven nebezpečí;
- stav bez nejistoty;
- pocit jistoty, stav bez nenaplněných potřeb strachu a obav. [26, s. 10]“

Jedna z častých definic, kterou citují Fiala a Vilášek, pojednává o „stavu, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat. [24, s. 16]“

V užším slova smyslu pak rozumíme:

- „vnější bezpečnost území, tj. míra neexistence či eliminace vnějších hrozeb (např. obranu státu, koalice),
- vnitřní bezpečnost, tj. míra neexistence či eliminace vnitřních hrozeb (např. odolnost proti kriminalitě, terorismu, migraci, sociálním excesům atd.). [24, s. 17]“

Štefan Danics pak vymezuje bezpečnost na negativní a pozitivní. Negativní verze většinou řeší absenci nebo eliminaci hrozeb, nebezpečí a strach, který z nich plyne. Pozitivní vymezení bezpečnosti v dnešní době pojednává o bezpečnosti k určité věci, člověku, obci, státu či společenství. Ze zmiňovaných subjektů je v bezpečí potom ten, jenž „má zajištěno své přežití

a možnosti dalšího rozvoje, přičemž je mimo dosah přímých a naléhavých hrozeb (např. ostrovní státy), nebo který je před možnými hrozbami spolehlivě chráněn (dům je bezpečný proti povodním, když je postaven dostatečně daleko od záplavových oblastí; ulice či obec je bezpečná, když v ní hlídkují policisté). Pozitivní vymezení je úzce spjato s lidskou dimenzí bezpečnosti, protože vytyčuje hodnoty a práva, která by měla být garantována každému člověku. [25, s. 17-18]“

Ohledně pojetí bezpečnosti vzniklo mnoho debat, které vedly k vytvoření následné řady konceptů: globální bezpečnost, mezinárodní bezpečnost, regionální bezpečnost, národní bezpečnost a lidská bezpečnost. [25]

2 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ

Plánování sociálních služeb jako metoda zajišťující dostupnost a rozhodování o podobě sociálních služeb bylo pilotně zkoušeno v rámci modulu 1 Česko-britského projektu "Podpora Ministerstva práce a sociálních věcí při reformě sociálních služeb" na Písecku v letech 2000 až 2003. Od roku 1998 a nezávisle na uvedených činnostech Ministerstva práce a sociálních věcí odstartovalo plánování sociálních služeb v Ústí nad Labem, kde se stalo nedílnou složkou veřejného života. „Postupně díky vzdělávacím aktivitám různých organizací a podpoře plánování sociálních služeb z evropských fondů, ale i zvláštnímu dotačnímu programu MPSV i některých krajů se plánování sociálních služeb dostalo do povědomí zvláště odborné veřejnosti, bylo uskutečněno mnoho projektů na téma plánování sociálních služeb a celkově se plánování sociálních služeb etablovalo jako poměrně široce používaný koncept při vytváření strategií a určování směru vývoje sociálních služeb.“ K tomu nepochybně významně přispělo legalizace povinnosti vytvářet střednědobé plány rozvoje sociálních služeb na krajské rovině a možnost jejich vytváření na rovině obcí (včetně oboustranného předávání informací a účasti v procesu plánování mezi obecní a krajskou úrovní) – viz zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. [54]

2.1 Metoda komunitního plánování

Metoda komunitního plánování nabízí možnost zpracování rozvojových materiálů „pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce i kraje a která výrazně posiluje principy zastupitelské demokracie. Charakteristickým znakem metody je důraz kladený:

- na zapojování všech, kterých se zpracovávaná oblast týká,
- dialog a vyjednávání,
- dosažení výsledku, který je přijat a podporován většinou účastníků. [27, s. 19]“

V systému komunitního plánování se pro práci s komunitou využívají přístupy psychologické, sociologické a psychoterapeutické, které jsou doplněny manažerským přístupem známým z obchodní oblasti. Bez prolínání těchto všech přístupů nemůže být chod procesu komunitního plánování efektivní a tím pádem i naplňovat principy, z nichž vychází. Vzniká tak manažerská technika, jež je využívána v sociální ekonomice. [28]

Metoda komunitního plánování je v České republice aplikována zejména jako komunitní plánování sociálních služeb. Sociální služby plánují kraje a obce tak, aby se přizpůsobili

lokálními podmínkami i potřebami jednotlivých obyvatel. Ministerstvo práce a sociálních věcí charakterizuje komunitní plánování sociálních služeb i jako otevřený proces, jenž zkoumá potřeby a zdroje a také pátrá po nejlepších řešeních v oblasti sociálních služeb.[29]

Jiná publikace definuje komunitní plánování sociálních služeb jako „metodu, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Tato definice ukazuje komunitní plánování jako jeden z možných nástrojů při řešení sociální exkluze. [28, s. 1]“

Cílem tohoto plánování je posilování sociální pospolitosti komunity, s čímž souvisí i podporování sociálního začleňování a předcházení sociálnímu vyloučení jedinců i skupin. [29] Posláním je též zjišťování stavu poskytování sociálních služeb v dané oblasti a současně potřeb, jež nejsou naplněny. [28]

Výsledkem celého procesu je pak komunitní plán, vymezující směr rozvoje sociální sféry v dané oblasti. Jedná se o dokument navrhující síť sociálních služeb na daném území a o významný nástroj pro řízení a optimalizaci této sítě, jelikož je i vodítkem pro rozdělování finanční podpory města do sociální sféry. [55]

2.2 Účastníci komunitního plánování

Zadavatelé

Zadavatel je odpovědná osoba zajišťující sociální služby, které reflektují potřeby v dané lokalitě - obci či kraje. Tito zastupitelé představují politické činitele, kteří jsou voleni jako reprezentanti veřejnosti a vytvářejí vhodné politické klima pro uskutečnění komunitního plánu. [30] Záměrem zadavatele je svým občanům zajistit potřebné služby v co nejvyšší kvalitě, jež je finančně i místně dostupná. [13]

Poskytovatelé

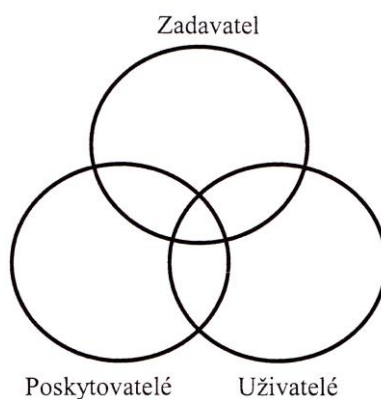
Jedná se o subjekty poskytující a nabízející sociální služby. Mohou mít podobu fyzické osoby, nestátní neziskové organizace, organizace zřízené obcí, organizace zřízené krajem či organizace zřízené státem. Při komunitním plánování mají všechny tyto subjekty stejné postavení. [30] Jejich cílem je udržení a rozvíjení své instituce a poskytování kvalitní sociální služby s ohledem na své poslání a rozvojový plán. [13]

Uživatelé

Uživatel sociálních služeb je konečný příjemce této pomoci ocitající se v nepříznivé sociální situaci. „Cíle a záměry uživatelů mají při komunitním plánování stejnou váhu jako cíle a záměry zadavatelů a poskytovatelů.“ Nenahraditelnou možností, jak zjistit potřebné sociální služby, jak získat informace o kvalitě poskytovaných služeb, jak odhalit existující mezery v nabídce a jak získat nové zdroje pro uspokojování potřeb, je zapojení uživatelů do činnosti na komunitním plánu. [30, s. 10]

Zapojí-li se, má uživatel možnost ovlivňovat utváření systému sociálních služeb. Nabízí to však i možnosti prosazování svých zájmů, cílů a příležitost k navázání nové spolupráce, kde získá informace o činnostech či potřebách v oboru sociálních služeb. [30]

Výše zmíněné zainteresované strany procesu komunitního plánování tvoří skupinu, která se nazývá triáda. Toto členění však nemůžeme chápat úplně doslova, považujme ji jako určitou pomůcku. Role mnoha účastníků se totiž někdy mohou mísit. Přes možné diskuse, zda je nutné zachovávat rovnost v počtu zastoupení všech skupin na všech úrovních organizační struktury komunitního plánování sociálních služeb, je určitě zřejmé, že princip triády je jedním z nejdůležitějších prvků komunitního plánování sociálních služeb, bez něhož si nelze tuto činnost představit. [13]

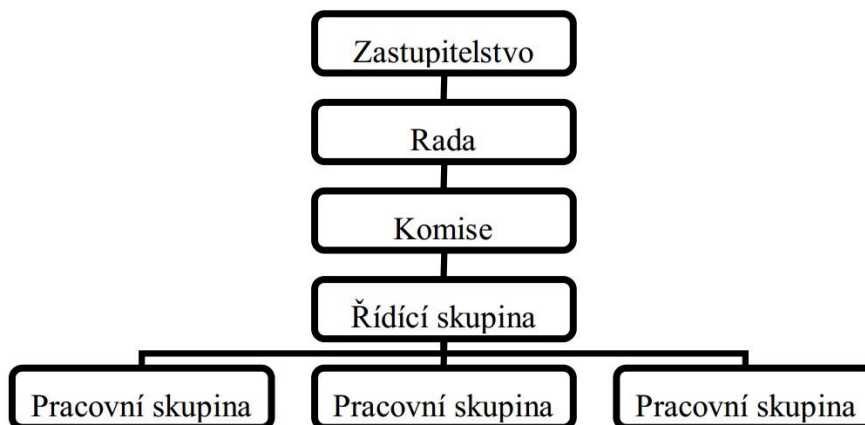
Obrázek 3: Triáda komunitního plánování

Zdroj: [13]

Kromě již tří jmenovaných účastníků se na vytváření komunitního plánu sociálních služeb podílejí jiní experti, reprezentanti orgánů, kteří jsou v úzké spolupráci s poskytovateli sociálních služeb (úřady, lékaři, policie apod.). Dále příbuzní nebo blízcí uživatelů a široká veřejnost. [13]

Zapojení triády do procesů komunitního plánování je většinou závislé na jeho organizační struktuře, kde jsou určeny pozice jednotlivých účastníků procesu, jejich pravomoci, odpovědnosti. Každá organizační struktura je v jiné komunitě originálem. [56]

Obecný popis organizační struktury popisuje následující schéma:

Obrázek 4: Schéma organizační struktury

Zdroj: [56]

Zastupitelstvo a **Rada obce** či **Rada kraje** jsou volené orgány a v komunitním plánování zastávají pozici zadavatelů sociálních služeb a přísluší jim schvalování komunitního plánu.

Komise (např. komise pro sociální věci aj.) se označuje za poradní orgán Rady obce či Rady kraje. Jestliže má Rada tento orgán, měla by jej do plánování zapojit.

„**Řídící skupina** (manažerský tým, koordinační skupina apod.) odpovídá za proces plánování. Zajišťuje koordinaci procesů, předávání informací apod. V řídicí skupině (popř. v komisi) dochází k propojování uživatelské a odborné úrovně KPSS s úrovní politickou. Členy řídicí skupiny jsou zpravidla vedoucí (manažeři) pracovních skupin, zástupce obce/kraje a další členové (vedoucí odboru sociálních věcí, členové komise, odborníci a další).

Pracovní skupina (koordinační skupina apod.) je zpravidla určena cílovou skupinou uživatelů služeb, pro které plán zpracovává. Pracovní skupina odpovídá za definování potřeb, určení priorit, cílů a opatření, která vedou k naplnění cílů. Vytváří plán pro cílovou skupinu uživatelů a podílí se na jeho realizaci. [56, s. 19]“

Jak již bylo zmíněno, každá organizační struktura je v každé komunitě originální, což znamená i to, že označení jednotlivých úrovní je pouze orientační a v různých lokalitách může být rozdílné. Odlišnost se může týkat i pravomoci či pracovní náplně jednotlivých skupin. To vše je odvislé od potřeb konkrétní obce či kraje. Uváděná struktura je jakýmsi výchozím

vzorem pro následné rozpracování dle potřeb dané obce či kraje. Podstatné však je, aby jednotlivé složky organizační struktury byly provázané a kvalita informačních kanálů byla dostatečná. [56]

2.3 Pozitivní a negativní stránky komunitního plánování

Mandys ve svém článku uvádí seznam hned deseti výhod a deseti nevýhod metody komunitního plánování.

Výhody procesu komunitního plánování:

- Služby poskytují uspokojení skutečných potřeb těch, kterým jsou určeny.
- Podpora pouze skutečně potřebných služeb.
- Poskytovatelé sociálních služeb hájí svou užitečnost.
- Všichni účastníci komunitního plánování jsou nuceni své činnosti směřovat dle schválených priorit a cílů.
- Plán upozorňuje na nedostatky v politice.
- Zadavatelé rozumí odůvodnění finančních nároků žadatelů o dotace.
- K zajištění vícezdrojového financování projektů a programů je větší motivace.
- Zvýšení dostupnosti sociálních služeb díky zvýšené informovanosti.
- Lepší komunikace zainteresovaných stran – sdílením zkušeností, výměnou informací a poznatků. [31]

Nevýhody procesu komunitního plánování:

- Účastníci plánování věnují procesu nemalý čas a práci.
- „Kvalita a rozdílnost vstupních analýz.“
- Nejednotnost postupu v republice znamená odlišnou kvalitu komunitních plánů.
- Provázanost střednědobých plánů krajských úřadů není vyřešena.
- O sociální sféru je mezi politickými reprezentanty malý zájem.
- I veřejnost má o proces komunitního plánování nevelký zájem.

- Politici mají zvýšený pocit odpovědnosti za fungování sociální politiky.
- Nezbytné financování řídicího procesu komunitního plánování.
- Poskytovatelé a uživatelé mají příliš velké očekávání.
- Činnost procesu je přímo závislá aktivitě zúčastněných stran. [31, s. 69]

Ministerstvo práce a sociálních věcí pak vytvořilo následující šest bodů znamenající přínos komunitního plánování pro obec či kraj:

- **System sociálních služeb odráží zjištěné potřeby a dokáže průběžně reagovat na změny**

Předpokládané potřeby, v příslušné kvalitě a to vše v souladu s lokálními specifiky, lze utvořit systémem služeb operujících na nejnižší možné úrovni, tedy pomocí plánování služeb v obcích, městech a městských částech. Občané jsou tedy součástí komunitního plánování a ovlivňují jej svými potřebami. „Průběžným monitorováním naplňování stanoveného cíle i jednotlivých opatření, pravidelnou a důslednou aktualizací komunitního plánu a cyklickým opakováním procesu plánování dochází k zachycení změn, které se v meziobdobí objevily, a je tak možné na ně reagovat. [29, s. 9]“

Komunitní plány krajů tak odrážejí specifické komunitní plány jednotlivých obcí.

- **Efektivnější využívání finančních prostředků**

Aby byly finance využívány co nejefektivněji, jsou v ideálním případě vynaloženy jen na potřebné služby, s čímž souvisí i účelné sdružování zdrojů. To je využíváno třeba mezi jednotlivými obcemi, kde se na základě společné dohody poskytuje nějaká služba.

- **Radnice ve formě partnera**

Zvýšením počtu občanů (působících v systému sociálních služeb – uživatelé, zadavatelé, veřejnost, poskytovatelé) na rozhodovacím procesu o podobě sociálních služeb v dané lokalitě má rozhodování radnice silnější konsensus mezi aktéry komunitního plánování, u kterých můžeme predikovat posílení pocitu sounáležitosti s komunitou. Radnice je tak občany vnímána jako otevřenější subjekt s partnerským přístupem.

- **Veřejnost lépe přijímá jednotlivé kroky a konečná nařízení**

Důležitou roli pro postoj veřejnosti hraje transparentnost konkrétních plánů, nařízení a realizovaných činností. Občané pak změny lépe akceptují a sílí zájem se na nich přímo

podílet. Dalšími významnými přínosy pro veřejnost jsou tedy informovanost o průběhu plánování, konkrétních krocích a případná možnost se do procesu sám zapojit.

- **Lepší možnosti řešení v podobě nových myšlenek a spolupráce**

Díky společným diskusím, setkávání, poradám a spolupráci, které prolínají celý plánovací proces, se nabízí obohacení v podobě nových souvislostí a myšlenek přispívajících ke kvalitě, originalitě a smysluplnosti způsobu řešení.

- **Systém sociálních služeb je srozumitelný**

„Plánování sociálních služeb probíhá podle určitého rámce a má jasně daná pravidla. Kromě toho je plánování otevřené pro všechny, kteří mají zájem se na něm podílet, a díky pravidelného zveřejňování informací umožňuje se v něm snadno zorientovat. Sociální služby jsou tak koncipovány na základy transparentního postupu a celý systém se díky tomu stává srozumitelnější. [29, s. 10]“

2.4 Principy komunitního plánování

V této kapitole je věnována pozornost principům komunitního plánování, a to z důvodu, že jsou pokládány za klíčové faktory významně vymezující roli veřejné správy v celém procesu. Dále tyto principy prezentují hodnoty, jež komunitní plánování přináší a diferencují ho od dalších plánovacích metod. Důraz je pokládán především na aktivitu uživatelů sociálních služeb a zastoupení jejich zájmů v procesu plánování, zapojení většího počtu lidí a spolupracovníků tvůrčí práce, „opakované ověřování závěrů s přáním lidí a důraz na vyjednávání a zplnomocnění veřejnosti kontrolovat postup rozhodování i uskutečňování. [32, s. 4]“

Na hlavní principy komunitního plánování sociálních služeb je vícero pohledů. Zde si uvedeme pouze dva. Dle Flégrova členění existuje těchto devět principů:

- **Princip triády**

Pojem triády, kdy proces komunitního plánování zahrnuje nejméně tři zainteresované strany (zadavatel, poskytovatel a uživatel), byl již vysvětlen v předcházející kapitole.

- **Princip rovnosti**

Právo umožňuje každému občanovi starat se o věci veřejné a společné, stejně tak vyjádřit se a mluvit. „Nikdo nesmí být vylučován a diskriminován.“

- **Princip skutečných potřeb**

Jedná se o plánování skutečně potřebných služeb.

- **Princip dohody**

Před hlasováním má přednost dohoda a informovaný souhlas. Hlasování využíváme v krajním případě, který ukazuje neschopnost domluvy.

- **Princip „vše je veřejné“**

Sociální služby patří mezi věci veřejné a veřejnost má tak právo na informace z dění v komunitním plánování.

- **Princip dosažitelnosti řešení**

Komunitní plán musí zahrnovat takové cíle, jež jsou v dané lokalitě, v daném čase a z dostupných zdrojů dosažitelné.

- **Princip cyklického opakování**

Proces plánování, realizace a vyhodnocení se periodicky opakuje.

- **Princip kompetence účastníků**

Profesionální řízení, jasně definované pozice a odpovědnost zúčastněných stran procesu.

- **Princip přímé úměry**

Kvalitně probíhající proces má stejný přínos jako vlastní plán. [56]

Ministerstvo práce a sociálních věcí pak rozdělilo hlavní principy komunitního plánování do sedmi bodů:

- **Partnerství mezi všemi účastníky**

Účastníci jsou si rovni, což znamená jejich potřeby a cíle mají stejnou váhu. S tím souvisí i prostor pro vyjádření svého názoru, který musí mít také všichni stejný.

- **Zapojování místního společenství**

Během zapojování místních komunit je nezbytné, aby nabídka ke spolupráci byla pochopitelná, proto je důležité hledat různé možnosti a formy oslovení a zapojení. Žádný z účastníků nesmí být diskriminován, ani vylučován.

- **Hledání nových lidských a finančních zdrojů**

Důležitou součástí je oboustranně přínosná spolupráce s podnikateli, ale také s dobrovolníky, svépomocnými skupinami či domácími pečovateli. Komunitní plánování sociálních služeb patří mezi prostředky, díky nimž dochází ke zlepšení kvality života v obci.

- **Práce s informacemi**

Uvnitř řídicí infrastruktury by měl panovat rovný přístup k informacím. Nezbytné je i zajištění předávání informací veřejnosti. Budou-li poskytovány pravidelně, mohou být očekávány relevantní připomínky a podněty. Významným prvkem je vymezení, jak bude možné vznášet připomínky a jak bude s nimi zacházeno.

- **Průběh zpracování komunitního plánu je stejně důležitý jako výsledný dokument**

Aby komunitní plán odpovídal místním potřebám, podmínkám a zdrojům, není zpracováván skupinou expertů, nýbrž je vytvářen vyhledáváním, zapojováním a diskusemi různých lidí. Tento proces je tak originální a neopakovatelný.

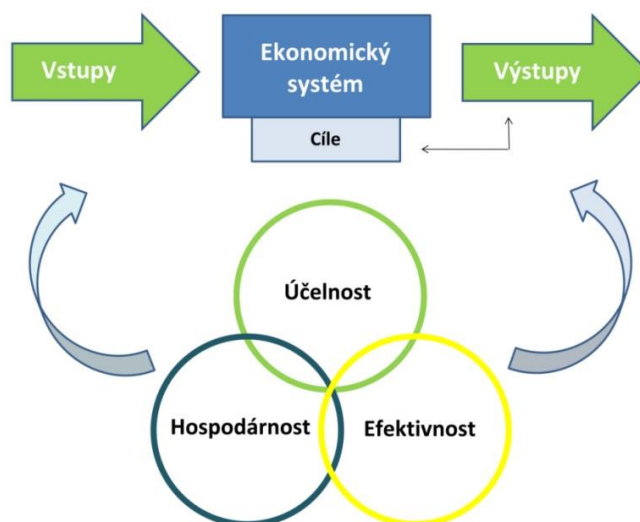
- **Zohlednění již vytvořené a osvědčené spolupráce**

„Dobře fungující spolupráce může být inspirací pro ostatní účastníky komunitního plánování (KP). Prohloubení spolupráce mezi všemi účastníky přináší kvalitnější nabídku sociálních služeb. [30, s. 12]“

- **Kompromis přání a možností**

Výsledné řešení komunitního plánování je vždy kompromisem mezi tím, co vyžadujeme, a tím, co je k dispozici. Omezení nepředstavují pouze materiální, finanční a lidské zdroje, ale též dohodu, která určuje, kdo a jak se bude na dosažení vymezených bodů komunitního plánování podílet. [30]

Dále je během komunitního plánování sociálních služeb využíván princip 3E, který zahrnuje tři kritéria: hospodárnost, účelnost a efektivnost. Hospodárnost posuzuje, zda vstupy na realizaci veřejného projektu byly získány v příslušné kvalitě, a to za nejnižší možnou cenu. V druhém případě se hodnotí, jestli veřejný projekt uspokojil potřeby, na které byl orientován. Efektivnost pak posuzuje vztah přínosů projektu k jeho nákladům a náklady na jednotku výstupu. Teoretický koncept 3E znázorňuje následující schéma. [57]

Obrázek 5: Teoretický koncept 3E

Zdroj: [57]

Přestože principy komunitního plánování mohou být dle Mandys, Černajová AJ - Scipap diskutabilní, můžeme jednoznačně konstatovat, že v současnosti nemáme jinou relevantní metodu plánování sociální politiky na regionální úrovni. Věcně pak záleží na tom, jak je tato metoda uchopena, jakou má návaznost na další strategické plánování v obci či v kraji. [33]

2.5 Fáze komunitního plánování

Jak postupujeme při zpracování komunitního plánu, si ukážeme v šesti vývojových fázích komunitního plánování. Existuje vícero pohledů na postup při vytváření těchto aktivit. Vybraný pohled začíná u přípravy a končí u realizace plánů.

Podle Matouška existuje těchto šest fází komunitního plánování:

1. fáze – Příprava

Tato fáze představuje zformování pracovní skupiny. Určuje se, koho je třeba do přípravy komunitního plánování zapojit a oslovujeme další účastníky. Cílem přípravy by vytvořit plán na získání politické podpory obce či kraje.

2. fáze – Vytvoření řídicí struktury

V této etapě dochází k zapojení všech účastníků při vytváření řídicí struktury. Po vytvoření řídicí struktury se stanovují pravidla pro jednání řídicí struktury.

3. fáze – Definování problémů a potřeb

Stádium zahrnuje představení zájmů, potřeb a záměrů všech účastníků. Dále také vytvoření postupů pro účast veřejnosti na komunitním plánování či analýzu potřeb a zhodnocení existujících zdrojů. Následně se zhodnotí slabé a silné stránky existujícího systému sociálních služeb. Nakonec se formulují příležitosti a rizika týkající se rozvoje sociálních služeb.

4. fáze – Návrh rozvoje sociálních služeb

Zde se formulují hodnoty, které tvoří základ komunitního plánování. Stanoví se cíle a priority a pojmenují se překážky, které lze očekávat. Po vypracování přehledu regionálních i nadregionálních zdrojů se musí dosáhnout souhlasu většiny účastníků komunitního plánování.

5. fáze – Formulace strategie rozvoje sociálních služeb

Nyní se formuluje plán a časové horizonty a zpracuje se finální verze komunitního plánu. Dále se dotvoří systém pro sledování realizace komunitního plánu. Následně se komunitní plán předloží k diskusi veřejnost a potom ke schválení zastupitelstvu.

6. fáze – Provádění plánů

Poslední fáze představuje realizování plánu. Informuje se veřejnost o postupu realizace komunitního plánu a dochází k průběžnému zapojování nových partnerů. Možné jsou i případné přezkoumání počátečního plánu a formulace jiných variant. [15]

„Po vytvoření komunitního plánu se přechází od plánovací fáze k realizační fázi, kdy dochází k faktickému naplňování priorit, resp. jednotlivých opatření. Součástí této etapy je také sledování postupu a míry plnění stanovených úkolů. Plán bývá zpracováván obvykle na rozmezí několika let a po uplynutí tohoto období se celý plánovací cyklus opět opakuje. [58, s. 76]“

3 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA NA OBECNÍ ÚROVNI

Tato kapitola se bude zabývat bezpečnostní politikou na obecní úrovni, která se opírá zejména o integrovaný záchranný systém a systém krizového řízení.

Pojem samotné bezpečnostní politiky patří mezi ty klíčové v bezpečnostní terminologii, jelikož v obecné rovině zaštiťuje oblast všech bezpečnostních aktivit státu. Běžný výskyt je pak v oficiálních dokumentech státní provenience, ale též v odborné literatuře či laické publicistice. Navíc nutno dodat, že se dotýká jak nadnárodních uskupení jako např. NATO či Evropská Unie, tak i soukromých firem a společností jako součást krizového managementu či bezpečnostní politiky práce. [25]

Definovat bezpečnostní politiku pak můžeme jako soubor opatření a jednání za záměrem prevence a eliminace hrozeb a z nich vyplývajících rizik s cílem zajistit vnitřní a vnější bezpečnost, obranu a ochranu občanů a státu. [59] Na bezpečnostní politiku státu tak můžeme nahlížet ve dvou rovinách. Jednou z nich je konceptuální rovina stanovující principy a zásady, čímž je otázkou politiků. Realizační rovina pak představuje činnost všech složek bezpečnostního systému daného státu, které se využívají k eliminaci různých druhů hrozeb. [26]

Dle odborníků z ministerstev představuje bezpečnostní politika soustavu základních státních zájmů a cílů, stejně i jako hlavních nástrojů k dosažení, usilujících k zabezpečení:

- „suverenity státu a jeho územní integrity;
- ústavnosti a činnosti demokratických institucí;
- ekonomického a sociálního rozvoje státu;
- ochrany zdraví a života občanů a jejich majetku;
- ochrany kulturních statků;
- ochrany životního prostředí;
- plnění mezinárodních bezpečnostních závazků daného státu. [25, s. 39]“

Důležité je jistě zmínit i subjekty podílející se na koncepci bezpečnostní politiky, která by se měla opírat o vědecko-výzkumné poznatky, jež jsou následně zpracovávány ústavodárnými orgány především vládou a parlamentem. V tomto procesu mají slovo i parlamentní strany a částečně i bezpečnostní komunita a občanská veřejnost. Koncepce by měla být formována co nejdříve a na nadstranickém principu. To vše se pak promítá do těchto našich dokumentů:

Bezpečnostní strategie ČR, Bílá kniha o obraně ČR, Koncepce zahraniční politiky ČR, Vojenská strategie ČR aj. [26]

Bezpečnostní politika se uskutečňuje pomocí těchto politik:

- zahraniční;
- obranné;
- hospodářské;
- vnitřní bezpečnosti;
- veřejné informovanosti.

Výše uvedené politiky jsou si ekvivalentní, soudržné a navzájem provázané. [34] To pak vychází z těchto axiomů bezpečnostní politiky ČR:

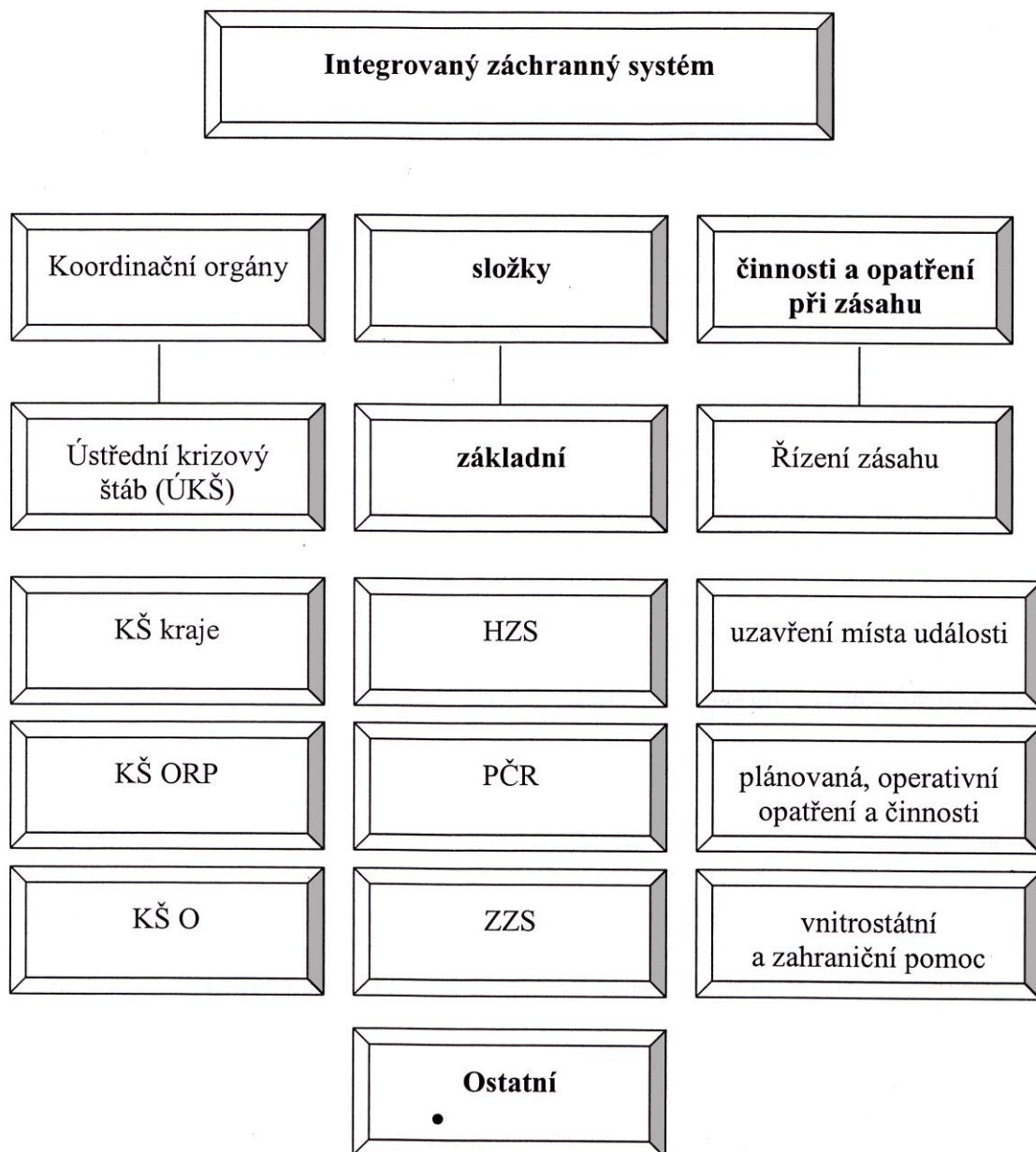
1. „Výkonnost českého hospodářství a míra mezinárodní spolupráce významně spoluurčují možnosti ČR při zajišťování její bezpečnosti. Zajištění bezpečnosti občanů, demokratického zřízení a principů právního státu a principů tržního hospodářství v ČR jsou klíčovými předpoklady pro efektivní rozvoj hospodářství. Neméně důležitými faktory pro rozvoj hospodářství ČR (dlouhodobého a vyváženého růstu HDP) jsou ekonomická bezpečnost a globální ekonomická stabilita.
2. Zajišťování bezpečnosti občanů, suverenity země, demokratického zřízení a principů právního státu.
3. Nedělitelnost bezpečnosti – udržení efektivní role OSN a posilování jednoty v rámci NATO.
4. ČR dává přednost aktivnímu předcházení ozbrojeným konfliktům a preventivní diplomacii.
5. Za pilíř kolektivní obrany považuje Česká republika NATO.
6. ČR vychází z předpokladu, že v dohledné budoucnosti lze vyloučit možnost rozsáhlého přímého vojenského útoku proti jejímu území i území jejich spojenců. Zároveň dochází k prohlubování integračních a demokratizačních procesů v euroatlantickém prostoru. Na straně druhé se však na globální úrovni, především mimo euroatlantický prostor, v posledních letech zhoršilo bezpečnostní prostředí. Vzrostlo riziko realizace hrozeb asymetrického charakteru – zvláště v podobě teroristických útoků. [35, s. 28]“

3.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) je aktuálně právně vymezený a představuje otevřený systém koordinace a spolupráce základních a ostatních složek, které jsou stanoveny zákonem o IZS (zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a které jsou předurčeny k likvidaci každodenních událostí, přírodních a antropogenních katastrof. Považuje se za složku systému vnitřní bezpečnosti státu a podílí se na naplňování ústavního práva občanů na zajištění pomoci v případě ohrožení zdraví nebo života ze strany státu. [36]

Janošec, který u IZS razil s heslem: „Štěstí přeje připraveným“, nahlížel na IZS jako na soubor pravidel, jež by měly zabezpečit vzájemnou souhru mezi výkonnými složkami sil, které se mohou podílet na reagování proti vojenským i nevojenským hrozbám ve prospěch ochrany obyvatelstva. Dle něj je IZS správným krokem ke krizovému managementu v ČR na cestě kvalitního poskytování ochrany obyvatelstva. [37]

Z hlediska podstaty není IZS žádnou institucí, úřadem, sborem, sdružením, ani právnickou osobou. Jak již bylo řečeno, jedná se skutečně o systém práce s nástroji spolupráce a modelovými postupy. Nicméně institucí IZS se od roku 2004 staly operační a informační střediska představující zařízení, která jsou vybavená dispečinkem a nejmodernější technologií a slouží pro příjem a distribuci tísňových volání na mezinárodní číslo (v Evropě) tísňového volání 112. [38]

- ozbrojené síly
- ozbrojené bezp. sbory (obec. policie, bezp. agent. apd.)
- ostatní záchranné sbory
- orgány ochrany zdraví a zdravotnické péče
- neziskové organizace

Obrázek 6: Koncepce IZS

Zdroj: [39]

3.1.1 Základní složky integrovaného záchranného systému

Základ IZS tvoří ty složky, které zajišťují permanentní pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, následně její vyhodnocení a zásah v místě mimořádné události. S tímto posláním se rozmísťují síly a prostředky po celém území země. [40]

Jmenovitě podle zákona jsou to pak tyto základní složky: Hasičský záchranný sbor ČR, Jednotky požární ochrany zařazené v plošném pokrytí území kraje, Policie ČR, Zdravotnická záchranná služba ČR. [41]

Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) České republiky je jedním z nosných pilířů IZS a byl založen „na základě zákona č.238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky. Jeho hlavním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. [24, s. 115]“ Úkoly, které tento sbor plní, musí být v rozsahu a za podmínek stanovených souvisejícími právními předpisy, zvláště zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. [24]

HZS ČR je tvořen ze čtrnácti HZS krajů a Generálního ředitelství HZS ČR, jehož organizační součástí jsou účelová a technická zařízení, například technický ústav požární ochrany, opravárenský závod, školy požární ochrany, základna logistiky a institut ochrany obyvatelstva. HZS je centrálně spravován Ministerstvem vnitra a Generálním ředitelstvím HZS ČR, které řídí HZS krajů. [40]

Za páteřní složku IZS je považován HZS kraje, který reguluje IZS na úrovni kraje, vytváří poplachový plán kraje, spravuje výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí IZS kraje, zařizuje instruktáže a školení pro přípravu složek IZS a realizuje pokyny operačního a informačního střediska IZS. [40]

Toto význačné postavení jednotek HZS krajů je způsobeno zejména jejich vybavením potřebnou technikou a záchrannými prostředky, ale též i lidskými zdroji ve formě připravených a vycvičených příslušníků plnící prvořadě neodkladné práce a koordinující činnosti v prostoru vzniku mimořádné události. [40]

Jednotky požární ochrany zařazené v plošném pokrytí území kraje

System Jednotek požární ochrany (dále jen „JPO“) slouží jako represivní i preventivní prostředek proti požárům, živelním pohromám a dalším mimořádným událostem. Hlavní smysl u JPO spočívá v likvidaci požáru a v opatřeních potřebných k likvidaci bezprostřední hrozby života, zdraví, majetku a životního prostředí. To znamená, že jejich úkolem není učinit veškerá opatření mířící k odstranění živelných pohrom a dalších mimořádných událostí. [24]

Kraje příkládají důraz na JPO začleněné do Požárního poplachového plánu kraje, pod čímž si můžeme představit zejména jednotky Sboru dobrovolných hasičů obcí, jejichž posláním je stejné jako u jednotek HZS krajů. Takové jednotky musí být řádně zřízeny obcí, která by měla mít uzavřené dohody o členství s členy výjezdové jednotky. Důležitý je taktéž požadavek akceschopnosti jednotky, zahrnující akceschopnosti organizační, odbornou a technickou. [40]

Policie České republiky

Policie České republiky se řadí mezi výkonné orgány státní moci, a to do oblasti bezpečnosti občanů, ochrany majetku a veřejného pořádku. Policie ČR spadá pod zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Policie ČR patří do rezortu Ministerstva vnitra ČR a její struktury jsou tvořeny Policejním prezidiem ČR, správami krajů a hlavního města Prahy a okresním ředitelstvím. [36]

Při řešení krizových situací v rámci IZS plní Policie ČR tyto úkoly:

- uzavře prostor mimořádné události a zajistí uvolnění cest pro záchranné jednotky a kompetentní osoby,
- reguluje dopravu v prostoru mimořádné situace,
- znemožní vstup nepovolaným osobám do uzavřeného prostoru a částečně zabezpečuje organizaci průběhu evakuačních opatření,
- vyšetřuje okolnosti směřující k zjištění příčin vzniku mimořádné situace,
- identifikuje zemřelé při mimořádné události,
- ochrání majetek, zařízení a prostředky proti odcizení a řeší body související s kriminální aktivitou v prostoru mimořádné události,
- uskutečňuje úkony související s jejími povinnostmi dle rozkazu svých nařízených v závislosti na požadavky velitele zásahu IZS nebo vedoucího složky IZS. [40]

Aktivita Policie ČR se tedy zakládá zejména na zajišťování podmínek pro záchranné práce, jež jsou převážně uskutečňovány jinými složkami IZS. Jestliže příslušníci Policie ČR poskytují nějaké z přímých záchranných činností, jedná se zejména o případy, kdy mohou nabídnout vycvičené specialisty mající pro svou činnost potřebné materiální zabezpečení. Příkladem může být třeba potápěčská činnost, pyrotechnická činnosti atd. [36]

V Policii ČR působí:

- „služba pořádkové policie,
- služba kriminální policie a vyšetřování,
- služba dopravní policie,
- služba správních činností,
- ochranná služba,
- služba cizinecké a pohraniční policie,
- útvar rychlého nasazení,
- služba železniční policie,
- letecká služba. [36, s. 79]

Zdravotnická záchranná služba ČR

Další základní složkou IZS představuje Zdravotnická záchranná služba ČR (dále jen „ZZS“), jež má nepřetržitou pohotovost a zajišťuje plošné pokrytí území České republiky tak, aby mohla zabezpečit a poskytnout neodkladnou péči do 15 minut od přijetí tísňového volání. [42]

ZZS na rozdíl od ostatních základních složek IZS není centrálně řízena, nemá jednotnou organizační strukturu a neexistuje pro ni samostatný zákon. Nicméně vychází ze zákona č. 20/1996 Sb., o péči o zdraví lidu ve smyslu pozdější předpisů a vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě ve znění pozdějších předpisů. Role Ministerstva zdravotnictví je navíc brána především za metodickou. [36]

„Základem práce ZZS je co možná nejvíce přiblížit poznatky, zkušenosti a možnosti medicíny v oblasti rychlé zdravotnické pomoci k postiženému a pomocí jednotlivých článků záchranného řetězce provést lékařské výkony zvyšující šance poškozeného na záchranu jeho života a zdraví na místě nehody. [40, s. 67]“

Zásah poskytují tyto výjezdové skupiny:

- rychlá lékařská pomoc (lékař, střední zdravotnický pracovník, řidič),
- rychlá zdravotnická pomoc (střední zdravotnický pracovník, řidič),
- letecká záchranná služba (pilot, lékař, střední zdravotnický pracovník),
- lékařská služba první pomoci (lékař, řidič),
- doprava raněných, nemocných a rodiček. [42]

3.2 Systém krizového řízení

Krizové řízení je dle Zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, definován jako „souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.[43]“

Tuto přesnou definici ze zákona je vhodné doplnit o jinou obecnější. Dle Antušáka a Kopeckého si můžeme pod krizovým řízením představit „ucelený soubor přístupů, názorů, zkušeností, doporučení, metod, opatření a vazeb uplatňovaných v hierarchizovaném a funkčně propojeném systému včetně příslušných orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob, jeho cílem je minimalizovat (zamezit) možnosti vzniku krize (formou prevence a korekce krizových situací ve spojitosti s účinnou protikrizovou intervencí) nebo (v případě, že již krize nastala) redukovat rozsah škod a minimalizovat dobu trvání krize. [39, s. 8]“

Pro tuto kapitolu je jistě důležitý i pojem krizová situace, jež je v Krizovém zákoně definovaná jako „mimořádná událost, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. [43]“

Mimořádnou událostí pak zákon o IZS myslí „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. [41]“

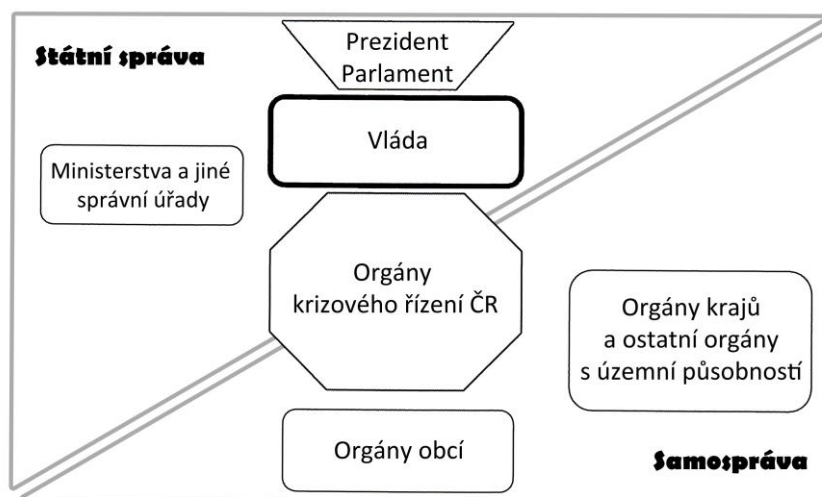
Pokud vycházíme z ústavního zákona o bezpečnosti České republiky a z krizového zákona, pak můžeme o krizové situaci hovořit:

- „je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy České republiky nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost,

životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně.“

- „v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. [44]“

V současné době známe z legislativy České republiky čtyři krizové stavy. Válečný stav vyhláší parlament za okolností, kdy je naše země napadena nebo musíme plnit mezinárodní smluvní závazky. Stav ohrožení vyhláší též parlament ale na návrh vlády, a to v případě, že je bezprostředně ohrožena nezávislost státu či jeho územní jednotnost anebo jeho základy demokracie. Nouzový stav je vyhlášen vládou v případě výskytu pohrom, jež ve významném rozsahu ohrožují životy, zdraví lidí nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost v zemi. Stav nebezpečí je posledním a z hlediska oblasti znamená menší nebezpečí. Je vyhlášen hejtmanem kraje či primátorem hlavního města Prahy. Jedná se o případy živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie či jiného nebezpečí, kdy jsou v ohrožení životy, zdraví, majetek, životní prostředí nebo vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek. Navíc za podmínky, kdy intenzita ohrožení nedosahuje významného rozsahu a ohrožení není možné odvrátit pomocí běžné činnosti IZS a správních úřadů. [42]

Obrázek 7: Orgány krizového řízení České republiky

zdroj: [45]

3.2.1 Fáze krizového řízení

Krizové řízení obsahuje pět fází, které vypovídají o pořadí řídicích činností, a to z časového a obsahového aspektu. [39]

První fáze se nazývá **prevence** představující organizační zajištění a přípravy ohrožených systémů na poskytování činností sloužící k zabránění vystupňování krizových situací, k restrikci působení jejich škodlivých a ničivých činitelů. [39]

Korekce. Takový název nese druhá fáze, ve které se přijímají taková politická, správní a jiná rozhodnutí a různé normy, které vytvářejí podmínky pro minimalizaci zdrojů krizových situací. Následně je důležitá i jejich aplikace v politické, ekonomické, kulturní a sociální praxi života společnosti. [39]

Třetí fáze se označuje jako **kontrakce** a znamená aktivní opatření pro zamezení vzniku krizové situace nebo zabránění její eskalaci. Dále vede ke stabilizaci situace a následně pomáhá k postupnému návratu do rovnovážného stavu i ke snížení vlivů škodlivých a ničivých faktorů týkající se životů a zdraví obyvatelstva, škod na životním prostředí a majetku, narušení hospodářské činnosti či politického systému. [39]

Předposlední, čtvrtá fáze nazývaná jako **redukce** představuje aktivní vykonávání připravených či přijatých opatření, jež by měly omezit rozsah a následky působení škodlivých a ničivých činitelů krizové situace. [39]

Pátá a zároveň poslední fáze krizového řízení má označení **obnova** a zahrnuje likvidaci důsledků působení ničivých a škodlivých činitelů, zamezení vzniku druhotných krizových situací a obnovu zasaženého systému. [39]

Problematika prevence a korekce bývá v jiných zdrojích nazývaná krizovým plánováním a problematika zbývajících tří fází (kontrakce, redukce a obnovy) zase nese již několikrát zmiňované slovní spojení – krizové řízení. [39]

3.2.2 Orgány krizového řízení na obecní úrovni

Tato kapitola bude simulována na stejné obecní úrovni, jako je město Pardubice. Jedná se tedy o orgány obce s rozšířenou působností, které zajišťují připravenost obce na řešení krizových situací.

Starosta obce s rozšířenou působností

Starosta obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) zabezpečuje připravenost území ORP na řešení krizových událostí. Mezi jeho povinnosti patří řízení a kontrola přípravných postupů, akce týkající se řešení krizových situací a činnosti sloužící ke zmírnění důsledků

krizových situací v rámci územních správních úřadů s působností ve správním obvodu ORP. Do jeho inspekční činnosti spadají i další orgány obcí, právnické a fyzické osoby, a to vše v rámci správního obvodu ORP. [43]

Za těmito účely starosta ORP zřizuje a řídí krizový štáb ORP i bezpečnostní radu ORP, kde po projednání schvaluje krizový plán ORP. Dále se podřizuje úkolům stanoveným hejtmanem a orgány krizového řízení, a to jak při přípravě, tak i při jejich řešení během krizové situace. Odpovědnost nese i za možné využití informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení, které jsou stanoveny Ministerstvem vnitra. [43]

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Obecní úřad ORP, podobně jako starosta ORP, organizují přípravu ORP na krizové situace, a to poskytováním součinnosti hasičskému záchrannému sboru kraje během vytváření krizového plánu kraje a krizového plánu ORP či uskutečňováním pokynů dle krizového plánu ORP. Dále eviduje údaje o počtu osob nacházející se na území ORP, které předává hasičskému záchrannému sboru kraje. Shromažďuje i souhrn eventuálních zdrojů rizik a z hlediska prevence se zbavuje nedostatků, jež by mohly mít za následek vznik krizové situace. Obecní úřad ORP zřizuje pracoviště krizového řízení. [43]

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

Bezpečnostní rada ORP představuje koordinační orgán pro přípravu ORP na krizové situace. Bezpečnostní rada ORP má maximálně osm členů, kde předsedou je starosta ORB. Mezi další členy patří místostarosta ORP, tajemník bezpečnostní rady ORP a zástupci základních složek integrovaného systému. [39]

Mezi hlavní tohoto orgánu patří prodiskutování stavu připravenosti na řešení krizových situací, vytváření krizového plánu ORP, posuzování akceschopnosti monitorovacích, informačních a spojovacích systémů na území ORP, návrhy financování krizových opatření. Dále projednává dokumenty starosty ORP a závěrečnou zprávu o hodnocení krizové situace a opatřeních. V kompetenci rady je i koordinace krizových plánů obcí a vyhodnocování připravenosti složek IZS. [39]

Krizový štáb obce s rozšířenou působností

Krizový štáb ORP je považován za pracovní orgán bezpečnostní rady ORP pro řízení krizí. Je povolán operativně, kdy se projednávají podstatné otázky zabývajících se řešením krizových situací a přijímají opatření, které se nezbytně dotknou základních práv a svobod na území ORP. Kompetence krizového štábu ORP umožňuje posuzovat přiměřenost krizových opatření, jež byla přijata obcemi v rámci některého z vyhlášených krizových stavů, a navrhnout jejich pozastavení, změnu či zrušení. [39]

Složení krizového štábu ORP je v zásadě z členů bezpečnostní rady ORP a členů stálé pracovní skupiny krizového štábu ORP, který se skládá z tajemníka krizového štábu, zástupce složek IZS, vedoucí pracovních skupin krizového štábu ORP a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné či krizové situace. [39]

Během krizových situací nebo při záchranných a likvidačních prací plní především tyto úkoly:

- analýza vývoje krizové situace a její dokumentace,
- poskytování návrhů na způsob řešení krizové situace,
- zajišťování celkového přehledu o stavu sil, prostředků a zdrojů,
- organizace spojení s ostatními krizovými štáby,
- příprava technické a informační podpory nasazeným silám
- vedení evidence financování opatření
- organizace ochrany obyvatel postiženého území
- zabezpečení ukládání pracovní povinnosti a výpomoci. [39]

3.2.3 Krizový plán

Krizový plán představuje souhrnný plánovací dokument, jenž je zpracováván dlouho před začátkem vlastní krize, a to v době, kdy jsou všechny náležitosti v klidu a běží hladce, bez zjevných potíží. Tato práce je výsledkem týmu lidí, kteří patří do orgánů krizového řízení a popřípadě subjektů podnikohospodářské sféry zařazené do systému krizového řízení. Tyto subjekty jsou povinny krizový plán vytvářet na základě krizového zákona. [45]

Obsah krizového plánu zahrnuje soubor opatření a postupů vedoucích k řešení krizových situací. Jedná se „tedy o souhrn plánovacích, metodických a informačních dokumentů, používaných při rozhodovací, řídicí a koordinační činnosti v krizové situaci. Opatření v krizovém plánu souvisí pouze s řešením krizových situací a jejich realizace je podmíněna vyhlášením některé z krizových stavů. [35, s. 99]“

Krizový plán je vytvářen ve standardizované podobě a jeho obecná struktura je stanovena Nařízením vlády ČR č. 462/2000 Sb., § 15, ze dne 22. listopadu 2000. [45] A schválení dokumentu patří ministři nebo vedoucímu správního úřadu. [35]

Struktura krizového plánu se skládá ze základní a přílohové části.

Základní část krizového plánu tvoří:

- základní údaje o zpracovateli,
- analýza hrozeb a rizik,
- hlavní zásady pro řízení krizových situací a základní metodika činnosti zpracovatele krizového plánu při řízení krize. [45]

Přílohovou část krizového plánu tvoří:

- operační plány zvládnutí typových krizových situací,
- přehled zdrojů pro řešení krizových situací,
- speciální odborné plány,
- podkladové materiály,
- formalizované dokumenty. [45]

Existuje i trojí dělení krizových plánů, a to na krizové plány ústředních orgánů krizového řízení, územní krizové plány krajů a obcí a krizové plány právnických a podnikajících fyzických osob. [45]

V případě výzvy příslušného orgánu krizového řízení jsou právnické a fyzické podnikající osoby povinny se podílet na vytváření krizového plánu tohoto orgánu. Jestliže by se jednalo o právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby zajišťující plnění opatření, které vyplývá

z krizového plánu tohoto orgánu, pak jsou podle zákona povinny vypracovat vlastní Plán krizové připravenosti. [45]

3.3 Rozhovor s ředitelem Městské policie Pardubice

Pro doplnění této čistě teoretické kapitoly vznikl rozhovor, který měl ukázat praktický pohled na skutečnosti daného tématu. Rozhovor týkající se bezpečnosti ve městě Pardubice byl pro tuto diplomovou práci poskytnut mailovou korespondencí od pana Bc. Rostislava Hübla, kterému bych chtěl tímto poděkovat.

Pan Bc. Rostislav Hübl zastává pozici ředitele Městské policie Pardubice, díky čemuž je součástí bezpečnostní rady statutárního města Pardubic, tedy i krizového štábu obce s rozšířenou působností Pardubice. Tento post zastupuje jeden rok. Dříve však působil 34 let u Policie České republiky.

Jaké jsou hlavní úkoly Vaší pozice v krizovém řízení?

„Ze zákona 553/1991 Sb. o obecní policii je tato takzvanou jinou složkou IZS. V Pardubicích je městská policie členem bezpečnostní rady města a zprostředkovává informovanost vedení magistrátu od složek IZS. [46]“

Jaké nejhorší krizové situace jste ve Vaší kariéře v krizovém řízení zažil?

„U Městské policie Pardubice pracuji jeden rok a za tu dobu nebylo nutné řešit vyloženě žádný případ krizového řízení. Byly zde pouze dva případy většího nasazení strážníků v součinnosti s PČR, a to hokejový a fotbalový zápas s Hradcem Králové. [46]“

„Před nástupem k Městské policii, jsem pracoval 34 let u PČR a to převážně v Pardubicích. Krizových řízení za zmiňovanou dobu bylo celá řada, např. demonstrace „ochranářů“ u příležitosti konání Velké pardubické, Skinheadské pochody za smrt skinheada Hejdánka, povodně, nález bomby v Paramo Pardubice, nález nebezpečných chemikálií, požár Paramo Pardubice a další případy diváckého násilí na stadionech. [46]“

Během krizových situací jde samozřejmě o lidské životy. Jak moc těžké je v krizovém štábu udržet „ledový klid“? Popřípadě obejde se to vždy bez vnějších emocí celého štábu?

„Zde je nutné si uvědomit, že zasahují složky IZS a ty jsou na tyto situace připravovány. Nasetkal jsem se nikdy s neochotou, chaosem apod. Záchranáři většinou vědí, co je ještě zvládnutelné a co již ne. Určitá míra rizika tu ale pochopitelně je vždy. [46]“

Dle našich respondentů, kteří podstoupili dotazníkové šetření, je velká většina z nich s Městskou policií v Pardubicích spíše spokojená nebo k ní zaujímá neutrální postoj. Co na tento pozitivnější výsledek říkáte? Ve společnosti je totiž spíše zakódovaná negativa ve formě vtipů a pomluv, avšak názory zhruba 450 lidí v Pardubicích ukazují, že nespokojenost panuje zhruba u devítiny odpovídajících občanů.

„Tak to mne pochopitelně velmi těší. Za ten rok, co jsem k městské policii nastoupil, jsme změnili mnoho věcí. Nové internetové stránky, které jsou přehlednější a jednodušší a v mnoha směrech jsme v republice jedineční (rychlý dotaz s odpovědí do 24 hodin, kde dnes měříme atd.) Dále je to nové oddělení (PIS) zaměřené na komunikaci s veřejností a médii, které zabezpečuje mimo jiné i články do tisku, TV a informovanost veřejnosti. Změny služeb zaměřené převážně do noční doby na zajištění klidu a veřejného pořádku a s tím spojená vstřícnější komunikace s občany. Jsem rád, že občané města pocítili probíhající změny na Městské policii Pardubice. [46]“

Který obvod a jiná konkrétnější lokalita v Pardubicích je dle Vašich zdrojů nejméně bezpečná?

„Domnívám se, že Pardubice nemají vyloženě žádnou nebezpečnou lokalitu. Je ale pravdou, že některá místa strážníci kontrolují častěji. Jedná se o zejména o ul. Husova, přednádraží ČD, ul. Češkova apod. Jiné zaměření služby je na denní dobu a jiné zase na noc a den v týdnu. [46]“

„Město Pardubice je i zapojeno do projektu Ministerstva vnitra a to asistent prevence kriminality I. a II. [46]“

Jak byste posoudil bezpečnost v lokalitě ulice Bělehradská a Mladých vzhledem k etnickým a národnostním menšinám, které tam ve větším uskupení bydlí v hotelu, ubytovně či panelových domech?

„Nedomnívám se, že je zde nějaká výrazná problematika s etniky. Strážníci obvodu II. do této lokality pravidelně docházejí a podle našich statistik zde není výrazný problém. Máme občas stížnosti na hluk, či nepořádek na ulici, ale tyto věci průběžně řešíme, a pokud je problém například s popíjením alkoholu na veřejnosti, tak iniciujeme změnu vyhlášky města. Co se děje uvnitř panelových domů je problematikou Městské policie Pardubice jen z části, neboť ubytovny mají své hlídací agentury, domovníky apod. V případě oznámení na linku 156 ihned reagujeme. [46]“

Názor na růst kriminality v Pardubicích nebyl u respondentů jednoznačný, většinou však neutrální. Jaká je však skutečnost, ubývá kriminality či je možné pocítit nárůst?

„Na tuto otázku nemohu odpovědět, neboť nemám k dispozici statistiky PČR. Z mé zkušenosti mohu pouze potvrdit, že mírný nárůst byl po poslední amnestii, ale jinak situace v Pardubicích je ustálená a Pardubice patří mezi bezpečná města. [46]“

Shrnutí

V rozhovoru o bezpečnosti pan ředitel Městské policie Pardubice Bc. Rostislav Hübl uvedl své kariérní působení u policie a mj. zmínil konkrétní případy krizového řízení, které se již v Pardubicích udály. Dále upozornil na pozitivní změny v Městské policii Pardubice a celkově nás ubezpečil o tom, že Pardubice patří mezi bezpečná města.

4 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ MĚSTA PARDUBIC

Ve druhé kapitole je řešena teoretická stránka komunitního plánování. Tato kapitola by pak o tomto tématu měla pojednávat v praktické rovině uskutečňované v komunitním plánování sociálních služeb ve městě Pardubice. Mimo představení města Pardubice se bude jednat o historii komunitního plánování města Pardubic, komunitním plánu, přehledu služeb ve městě a organizační strukturu.

Komunitního plánování sociálních služeb (KPSS) ve městě Pardubice je zaměřeno na posílení stability soudržnosti obyvatelstva skrz podpory komunitní spolupráce. „Realizací projektu by mělo dojít k dokončení nastavení procesu KPSS v Pardubicích. Snahou projektu je dovybudování trvale udržitelných struktur, které zabezpečí funkčnost sociálních služeb, a to zejména v oblastech plánování služeb, nastavení pravidel pro jejich poskytování, dosažení maximální efektivity vynakládání finančních prostředků, definování rolí, odpovědností a kompetencí a v oblasti tvorby systému sběru dat potřebných k plánování sociálních služeb. [55, s. 8]“

4.1 Město Pardubice

Statutární město Pardubice, sídelní město Pardubického kraje, leží ve středu Východních Čech na soutoku Labe a Chrudimky. Pardubice se staly městem někdy kolem roku 1340 (V tu dobu patřily rodu pánů z Pardubic, jehož asi nejznámější osobou byl Arnošt z Pardubic.). Dnes je řazeno mezi deset největších měst v České republice. Pardubice, nazývané „město perníku či koní“, patří mezi nejkrásnější východočeská města. V Pardubicích sídlí zhruba 18 % obyvatel Pardubického kraje. Počátkem roku 2000 se Pardubice staly krajským městem a od roku 2003 zase obcí s rozšířenou působností. K datu 1. 1. 2013 mělo město 87 062 obyvatel, hustota tak činila 1 071 obyvatel / km². 215 až 237 metrů, tato čísla pak charakterizují rozmezí nadmořské výšky obce. Pardubice disponují relativně výhodnou polohou, a to zejména vzhledem k dopravě. Tvoří totiž železniční uzel a nabízejí blízkou přípojku na dálnici D11 směřovanou do Prahy. V neposlední řadě stojí za zmínku i letiště se smíšeným provozem. [55], [60], [61]

Nedílnou součástí pardubického života je kultura, sport a vzdělání. Najdeme zde sídlo Univerzity Pardubice i slavného hokejového klubu HC Pardubice, ale také Východočeské muzeum, Východočeskou galerii, Komorní filharmonii a Východočeské divadlo. „Vedle programů stálých kulturních institucí se ve městě každoročně koná mnoho sportovních akcí

včetně akcí mezinárodních. Ve sportu jsou Pardubice spojovány s dostihy, zejména s Velkou pardubickou, která se zde pravidelně běhá již od roku 1874. Dalšími tradičními sportovními událostmi jsou tenisová juniorka, plochodrážní Zlatá přilba a mezinárodní šachový turnaj Czech open. [60]“

Vývoj počtu obyvatel města Pardubice může být ovlivněn těmito body:

- „poloha na železničním dopravním uzlu
- jedno z center hradecko – pardubické aglomerace
- velká intenzita průmyslu a dopravy
- horší kvalita životního prostředí, pracovní příležitosti
- univerzitní město- historické město
- velké množství kulturních památek, turisticky atraktivní [62]“

Městské obvody

V roce 1990 získalo město Pardubice statut statutárního města, díky čemuž lze jeho oblast dělit na městské obvody s vlastními samosprávnými orgány. Mezi nejstarší městské obvody, jež vznikly k 20. 6. 1992, patří Pardubice IV, Pardubice VI a Pardubice VII. Jako čtvrtý obvod vznikl obvod Pardubice II, a to 18. 1. 1997. Následně dne 2. 11. 2002 byly založeny městské obvody Pardubice I, Pardubice III a Pardubice V. Nejmladší městský obvod Pardubice VIII vznikl dne 20. 10. 2006 připojením bývalé obce Hostovice. Město Pardubice je tak členěno na 8 městských obvodů a 32 částí. [55]

Tabulka 1: Počet obyvatel k 1. 1. 2013

Městský obvod, část	Počet obyvatel	Městský obvod, část	Počet obyvatel
Pardubice I	21 114	Pardubice V.	15 599
Bílé předměstí (MO 1)	6 152	Dražkovice	524
Staré Město	2 859	Nové Jesenčany	559
Zámek	-	Zelené předměstí (MO 5)	14 516
Zelené předměstí (MO 1)	12 103	Pardubice VI.	5 666
Pardubice II.	17 891	Lány na Důlku	380
Cihelna	2 064	Opočíněk	242
Polabiny	15 827	Popkovice	432
Pardubice III.	15 309	Staré Čivice	1 147
Bílé předměstí (MO 3)	4 062	Svítkov	3 465
Studánka (MO 3)	11 247	Zelené předměstí (MO 6)	-
Pardubice IV.	5 002	Pardubice VII.	6 201
Bílé předměstí (MO 4)	471	Doubravice	252
Černá za Bory	964	Ohrazenice	2 144
Drozdice	98	Rosice	2 168
Mnětice	360	Semtín	-
Nemošice	1 113	Trnová	1 637
Pardubičky	1 584	Pardubice VIII.	280
Staročernsko	125	Hostovice	280
Studánka (MO 4)	242		
Žižín	45	Město celkem	87 062

Zdroj: [55]

4.2 Historie komunitního plánování sociálních služeb v Pardubicích

„Komunitní plánování je v Pardubicích realizováno na základě projektu “Komunitní plánování sociálních služeb v Pardubicích”, který je financován ze zdrojů Evropské unie. Projekt byl zpracován v průběhu roku 2005 a záměr ucházet se o dotaci na projekt schválen usnesením Zastupitelstva města ze dne 1. 11. 2005. Následně 30. 5. 2006 schválila Rada města uzavření smlouvy o financování projektu “Komunitní plánování sociálních služeb v Pardubicích” ze Společného regionálního operačního programu (SROP). [63]“

Samotný projekt byl zahájen 1. června roku 2006 a soustředí se na posílení sociální stability a soudržnosti obyvatelstva prostřednictvím podpory komunitní spolupráce. Statutární město Pardubice je realizátorem tohoto partnerského projektu. [63]

Proces plánování

Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Pardubic pro období 2008 - 2011 byl výstupem působení pracovních skupin a jejich řídicí skupinou. Cíle a ustanovení zmíněná

v komunitním plánu reagovaly na zjištěné potřeby a vycházely z analýz, výzkumů, statistických a dalších údajů, od poskytovatelů sociálních služeb. [63]

„Vlastní proces komunitního plánování byl oficiálně zahájen 10. října 2006 konferencí, na kterou byli pozváni zástupci neziskových organizací, které působí v Pardubicích v sociální oblasti. Na konferenci byli přítomni seznámeni s projektem a s procesem komunitního plánování. V průběhu října byly (na základě přihlášek) vytvořeny pracovní skupiny, které zahájily v listopadu 2006 svou činnost. V říjnu byla rovněž sestavena koordinační skupina, která celý proces plánování řídí. [63]“

Pro proces komunitního plánování v Pardubicích bylo původně stanoveno 5 pracovních skupin (dnes již 7 pracovních skupin) týkajících se těchto cílových skupin uživatelů služeb:

- Osoby se zdravotním postižením
- Cizinci, národnostní a etnické menšiny
- Osoby v obtížné životní situaci a společensky nepřizpůsobení
- Senioři
- Rodiny s dětmi a mládež. [63]

Během jara 2007 se uskutečnil sběr potřebných informací pro plánování, jednalo se zejména o zpracování sociodemografické analýzy města Pardubice, realizování Průzkumu potřeb uživatelů sociálních služeb a Analýzu poskytovatelů sociálních služeb v Pardubicích. Dále byly pracovními skupinami zpracovány SWOT analýzy situace v sociální oblasti v Pardubicích. [63]

Od dubna 2007 se pracovalo na definování cílů a opatření. A pak v září byl Radě města Pardubic předložen Návrh Komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Pardubic pro období let 2008 – 2011. Dne 22. října 2007 se konala konference zahajující proces konzultací nad návrhem komunitního plánu. Proces konzultací byl ukončen 9. prosince. [63] „V procesu konzultací měli možnost obyvatelé města, poskytovatelé služeb, odborníci a všichni zájemci vyjádřit se k návrhu tohoto strategického dokumentu. Pro ilustraci v procesu konzultací bylo přijato k projednání v pracovních skupinách a koordinační skupině celkem 122 připomínek, z toho 91 jich bylo zapracováno do finální verze komunitního plánu. [58, s 76 - 77]“

Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Pardubic pro roky 2008 až 2011 byl 11. března 2008 podán Zastupitelstvu města Pardubic. Komunitní plán byl

rozhodnutím ZM/732/2008 schválen a stal se součástí strategického plánu města v oblasti rozvoje sociální oblasti. [64]

4.3 Komunitní plán města Pardubic

Proces tvorby komunitního plánu pro období 2013 – 2016 odstartoval zejména sociologickým výzkumem, který probíhal od dubna do července 2012 formou sběru dat od poskytovatelů, uživatelů služeb, zadavatele a veřejnosti. Toto šetření bylo zadáno městem Pardubice a zpracováno Univerzitou Pardubice. Data, jež pak sloužily jako významný podklad pro vytváření komunitního plánu, byly městu předány v říjnu 2012. [55]

Následně byly pracovními skupinami a koordinační skupinou komunitního plánování vypracovány SWOT analýzy. V říjnu 2012 byla díky výsledkům již zmiňovaného šetření definována zakázka zadavatele. V listopadu a prosinci 2012 byly pracovními skupinami komunitního plánování definovány cíle a opatření Komunitního plánu sociálních a souvisejících služeb pro období 2013 – 2016. V lednu 2013 předložily pracovní skupiny návrh komunitního plánu do procesu připomínkování koordinační skupině, Komisi pro sociální a zdravotní věci. Návrh byl předložen i veřejnosti, a to v podobě veřejné výzvy na webu a v Radničním zpravodaji. Finální verze dokumentu Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb města Pardubic na období 2013 – 2016 byl podán ke schválení Radě města Pardubic a Zastupitelstvu města Pardubic v březnu 2013. [55]

Způsob sledování a vyhodnocování komunitního plánu

Podstatou realizace komunitního plánu je naplňování cílů a opatření ve stanoveném čase. Důraz je kladen na systematickou, plánovanou a průběžně vyhodnocovanou činnost. Komunitní plán v Pardubicích má vlastní systém sledování a vyhodnocování, který je řízen metodikou a plánem monitoringů a evaluací na příslušný kalendářní rok. Monitoringem zjištěné informace jsou následně podkladem pro každoroční vyhodnocování komunitního plánu. „Zpráva o naplňování opatření a cílů Komunitního plánu sociálních a souvisejících služeb na období let 2013 – 2016 je zveřejňována na webových stránkách <http://www.komunitni-planovani.cz>. [55, s. 7]“

Popis realizace klíčových aktivit:

- Monitoring a evaluace KPSS v Pardubicích

Cíl a činnost této aktivity spočívá v tom, že se vyhodnocuje plnění a efektivita komunitního plánu sociálních služeb. Pracovní skupiny monitorují dopady a podílejí se na vyhodnocení shody a efektivy plánu tak, aby odpovídal plánu monitoringů na příslušný kalendářní rok. Výstupem této aktivity jsou pak dvě evaluační zprávy a výsledkem:

- a) „existující obraz žadatele o naplňování vytyčených kroků a aktivit komunitního plánu
- b) možnost identifikace rizikových míst, ve kterých dochází k odklonu od plánu
- c) možnost efektivnějšího rozhodování při stanovování cílů a opatření nového plánu. [55, s. 8]“

- Monitoring a evaluace procesu KPSS v Pardubicích

Aktivita zaměstnává koordinační skupinu v monitorování kvality procesu a podílení se na vyhodnocení efektivy procesu v souladu s plánem monitoringů na příslušný kalendářní rok. „Monitoring proběhne 2x během projektu. Výstupem aktivity je vyhodnocení procesu jako součást evaluační zprávy. Výsledkem aktivity je:

- a) existující obraz a zpětná vazba na kvalitu plánovacího procesu
- b) možnost efektivnějšího rozhodování při řízení procesu
- c) získání podkladů pro realizaci procesních změn. [55, s. 9]“

4.4 Přehled a financování sociálních a souvisejících služeb ve městě

Přehled sociálních služeb ve městě představuje následující tabulka. Srovnává jednotlivé typy služeb podle počtu zaměstnanců či uživatelů. Tabulka obsahuje i údaj o počtu obdobných služeb ve městě, tedy jestli je typ služby nabízen více poskytovateli. Z tabulky lze snadno zjistit, že kapacita služeb v Pardubicích má možnost pojmout zhruba 7 095 uživatelů. [55]

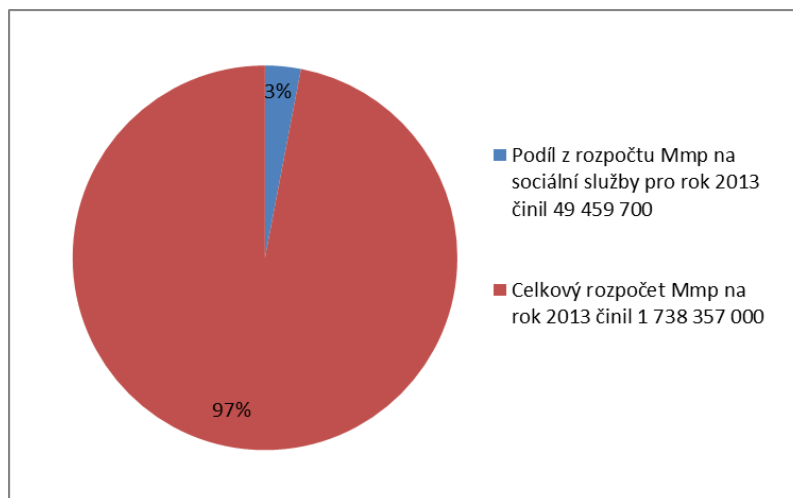
Tabulka 2: Přehled sociálních služeb ve městě Pardubice

	Duplicita služby	Počet fyzických zaměstnanců (součty)	Počet klientů na jednoho zaměstnance	Počet klientů na jednoho poskytovatele služby
Odborné sociální poradenství	8	61	19	145
Osobní asistence	6	400	1,8	119
Pečovatelská služba	4	66	10,4	172
Průvodcovské a předčitatelské služby	1	4	2,8	11
Odlehčovací služby	4	69	0,6	10
Denní stacionáře	2	21	3,9	41
Domovy pro seniory	2	99	2,9	142
Domovy se zvláštním režimem	1	86	2,1	177
Chráněné bydlení	1	6	1,8	11
Sociální služby poskytované v zdravotnických zařízeních ústavní péče	1	77	0,2	17
Raná péče	2	15	12,7	95
Azylové domy	2	16	4,6	37
Domy na půl cesty	1	2	5,5	11
Kontaktní centra	1	4	37,5	150
Krizová pomoc/ intervenční centra	2	9	10,6	48
Nízkoprahová denní centra	1	4	125	500
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2	12	71,2	427
Noclehárny	2	12	30,8	185
Služby následné péče	1	7	3	21
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	5	31	13,9	86
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2	11	5,6	31
Sociálně terapeutické dílny	3	14	2,8	13
Terénní programy	4	11	58,2	160
Sociální rehabilitace	8	43	7	37
Jiná alternativa	6	84	2,2	30
Celkový součet:	72	1164	-	-
Průměr za celek:	-	-	6,1	99

Zdroj: [55]

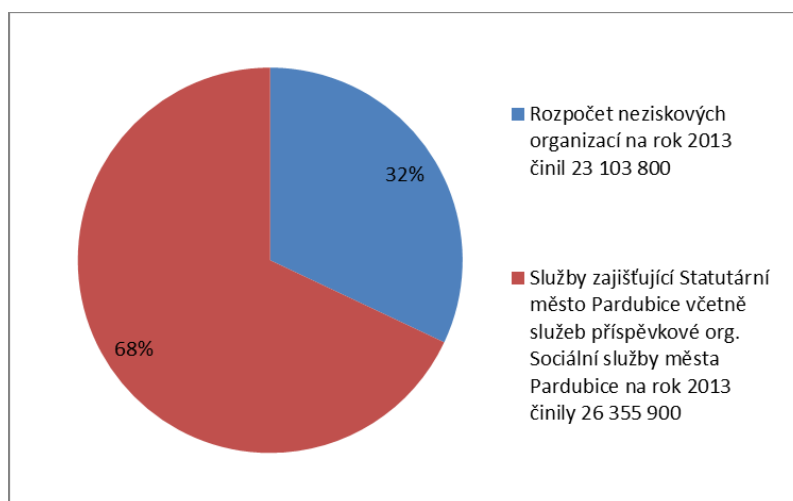
Financování sociálních služeb ve městě Pardubice charakterizují níže postavené grafy, z kterých plyne, že podíl finančních prostředků z rozpočtu města Pardubice na rok 2013 činil 3 %. Neziskový sektor byl pak financován 32 % celkové částky. [55]

Graf 1: Podíl finančních prostředků z rozpočtu Magistrátu města Pardubice na rok 2013 plynoucí na sociální služby

Zdroj: [55]

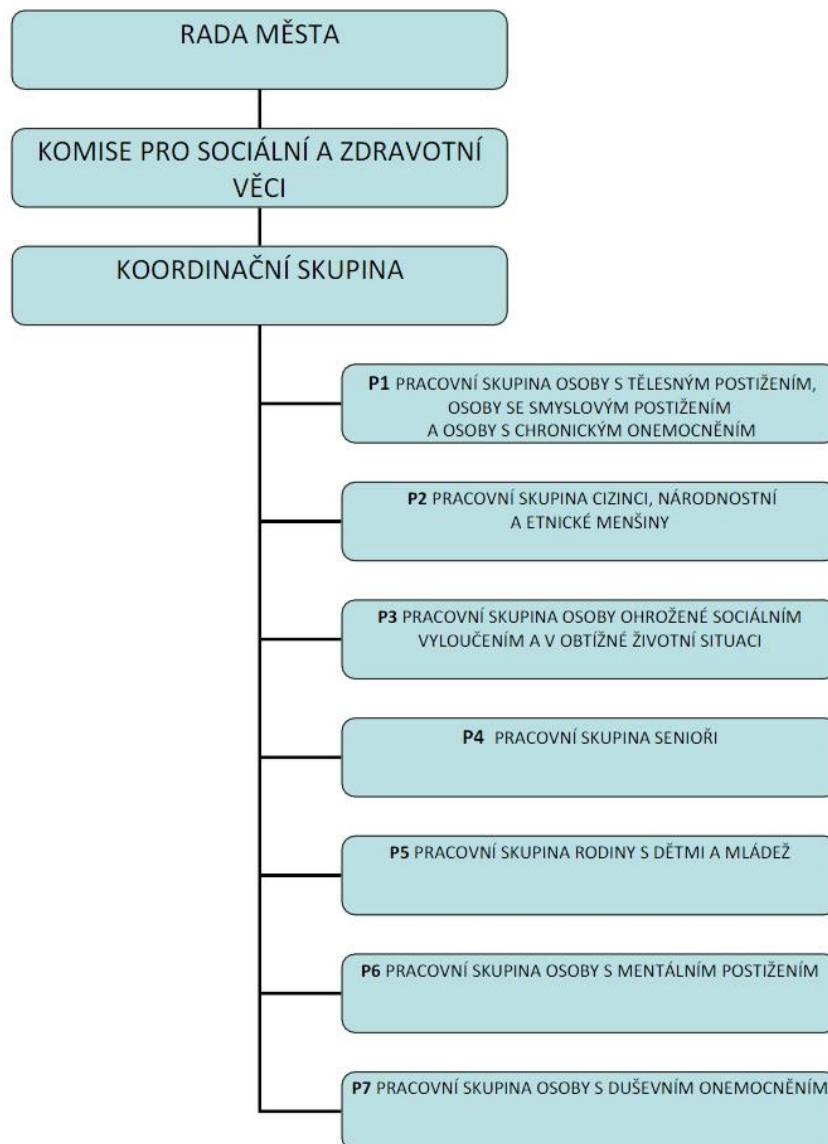
Graf 2: Podíl z rozpočtu Magistrátu města Pardubice na rok 2013 na sociální služby

Zdroj: [55]

4.5 Organizační struktura komunitního plánování sociálních služeb

Organizace komunitního plánování sociálních služeb se uskutečňuje na níže uvedených úrovních. Nejvyšší postavení zaujímá Rada a Zastupitelstvo města Pardubice, jimž přísluší schválení návrhu komunitního plánu sociálních služeb. [28]

Obrázek 8: Organizační struktura komunitního plánování sociálních služeb

Zdroj: [55]

4.5.1 Koordinační skupina komunitního plánování sociálních služeb

Koordinační skupina zodpovídá za svoji činnost Komisi pro sociální a zdravotní věci (dále pouze Komise) a její náplň práce spočívá v odpovědnosti za činnost pracovních skupin a za zpracování komunitního plánu, uskutečňování jeho cílů a opatření. Stará se i o propojování politické a odborné roviny. Její právo umožňuje svolávat mimořádné jednání Pracovních skupin, ale i požádat o svolání mimořádného jednání Komise. Mezi kompetence koordinační skupiny se řadí i vyjednávání s dalšími subjekty o součinnost. [55]

K příslušníkům koordinační skupiny patří vedoucí pracovních skupin, náměstek primátora pro sociální oblast, vedoucí Odboru sociálních věcí Magistrátu města Pardubice, zástupci uživatelů a poskytovatelů v triádě, koordinátor komunitního plánování sociálních služeb a další. [28]

4.5.2 Pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb

Pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb v Pardubicích (následně jen Pracovní skupiny) slouží jako poradní a iniciativní skupiny Komise pro sociální a zdravotní věci (následně jen Komise). Pracovní skupiny mají nepolitický charakter a jsou odpovědné za zformování profilu dané cílové skupiny, za vymezení problémových oblastí, za definování strategických cílů, priorit a opatření komunitního plánu a realizují hodnocení provedených činností. „Dále usilují o rozvoj sítě sociálních a souvisejících služeb na území města Pardubic. Pracovní skupiny hierarchicky spadají pod Komisi, k pravidelnému setkávání dochází jednou v měsíci mimo letních prázdnin. Komunikaci mezi Pracovními skupinami a Komisí, mezi Pracovními skupinami navzájem a komunikaci s dalšími subjekty zprostředkovává Koordinační skupina. Řádná jednání Koordinační skupiny se konají 1 krát za měsíc. Počet Pracovních skupin a jejich zaměření vychází z definované potřeby komunity. Pracovní skupiny jsou určeny na základě dohody Koordinační skupiny a Komise. Činnost Pracovních skupin a Koordinační skupiny se řídí Organizačním a jednacím řádem. [55, s. 5]“

Statutární město Pardubice má sestaveno 7 pracovních skupin:

P1 - Osoby s tělesným postižením, osoby se smyslovým postižením a osoby s chronickým onemocněním

Vedoucí Pracovní skupiny - Osoby s tělesným postižením, osoby se smyslovým postižením a osoby s chronickým onemocněním je paní Mgr. Blanka Brandová patřící do Sdružení pro ranou péči v Pardubicích, o.s.. [55]

Do této cílové skupiny spadají nejen jedinci s postižením, ale též jejich rodiny a osoby jejich blízkého okolí. Dotyčný může mít i kombinaci dvou či více níže rozepsaných postižení. [55]

Popis cílové skupiny:

Osoby různého věku s následujícím postižením různého stupně a rozsahu:

a) tělesným:

Tělesné postižení může být vrozené (např. dětská mozková obrna) či získané po úraze či nemoci (například amputace končetin, svalové dystrofie, míšní léze, aj.).

b) sluchovým:

Sem patří lehká, středně těžká až těžká nedoslýchavost, úplná či praktická hluchota a ohluchlost.

c) zrakovým:

Těmto lidem brání v běžném životě jejich zrakové postižení, a to v podobě střední či silné slabozrakosti. Mohou též trpět těžce slabým zrakem či praktickou nebo úplnou slepotou.

d) chronickým onemocněním:

Do této kategorie se řadí kardiaci, epileptici, diabetici, onkologicky nemocní, jedinci s onemocněním ledvin, osoby s roztroušenou sklerózou, lidé s respiračním onemocněním, osoby s postižením jater či stomici. [55]

P2 - Cizinci, národnostní a etnické menšiny

Do této pracovní skupiny vedené paní Mgr. Zitou Kudrnovou patří jedinci hlásící se k určité národnostní či etnické menšině anebo jsou za její příslušníky okolím považováni. Jedná se též o lidi s povoleným dlouhodobým pobytem v České republice či osoby žádající o azyl v naší zemi. Nejsou tedy občany České republiky. [55]

P3 - Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci

Pracovní skupina pod číslem 3 je řízena panem Mgr. Janem Mandysem, Ph.D.. Problematika jeho pracovní skupiny zahrnuje širokou škálu osob a jejich problémů, jelikož vymezení pojmu obtížná životní situace je složité a zcela nepřesné. [55]

Do cílové skupiny pak spadají zejména tyto osoby:

a) „osoby bez přístřeší

b) lidé ohrožení drogou nebo jinou závislostí

c) lidé dlouhodobě nezaměstnaní

d) osoby ve výkonu trestu nebo vracející se z výkonu trestu

- e) oběti domácího násilí
- f) oběti trestných činů
- g) lidé v krizi nebo jiné obtížné situaci
- h) osoby opouštějící zařízení ústavní péče a náhradní rodinné péče. [55, s. 42]“

Na zařazení těchto osob do cílové skupiny mají významný vliv zejména tyto rizikové faktory:

- a) „rodinná krize
- b) porucha osobnosti, duševní porucha
- c) nepříznivý zdravotní stav
- d) vysoký věk
- e) život v rizikové komunitě nebo prostředí
- f) jiná krize či blíže nespecifikovaná obtížná situace [55, s. 42]“

P4 - Senioři

Pracovní skupina Senioři vedená Mgr. Monikou Kopeckou popisuje cílovou skupinu následovně:

- a) „osoby, které dosáhly věku rozhodného pro přiznání starobního důchodu
- b) senioři na území působnosti města Pardubic – 8 městských obvodů
- c) zdravotně postižení senioři (příspěvek na péči, LDN, ústavní zařízení sociálního a zdravotního typu, nemocnice)
- d) osoby starší 80 let
- e) osoby důchodového věku pečující o osobu blízkou
- f) osoby s nízkým (starobním) důchodem – na hranici životního minima (bez zázemí)
- g) osamocené osoby – senioři
- h) osoby (senioři) bez přístřeší nebo ztrátou přístřeší ohrožené (azylové domy) [55, s. 56]“

P5 - Rodiny s dětmi a mládež

Pracovní skupina vedená paní Mgr. Michaelou Maškovou se zabývá potřebami rodin s dětmi. Týká se to rodin v krizových situacích, jako například neúplných rodin s nezaopatřenými dětmi, situací dětí žijících v nevyhovujícím rodinném prostředí či dětí vyžadující speciální péči. Ale řadí se sem i rodina ve standardních situacích, jako např. rodičovská dovolená. [55]

Využívané služby touto cílovou skupinou jsou orientované na sociální prevenci, volnočasové aktivity a hlavně na pomoc v nepříznivých životních situacích. Tyto služby jsou ze značné části zabezpečovány neziskovým sektorem, a to podobou registrovaných sociálních služeb (např. odborné sociální poradenství, raná péče) či formou dětských a rodinných center, střediskem výchovné péče aj. [55]

Ač se problémy jako péče o handicapované dítě či závislost na drogách mohou dotýkat i rodiny, spadají do řešení ostatních pracovních skupin komunitního plánování. [55]

P6 - Osoby s mentálním postižením

Pracovní skupina číslo 6 fungující pod hlavičkou paní PaedDr. Zdenky Šánderové, Ph.D. podporuje jedince s mentálním postižením nebo mentální retardací. U těchto osob nastalo trvalé snížení rozumových schopností, což mohlo být způsobeno organickým poškozením mozku v prenatálním období, během porodu nebo krátce po něm či dokonce do 2 let věku dítěte. Významnou roli mohla sehrát i dědičnost a genetické aspekty. [55]

U takto postižených jedinců se nejedná o nemoc, nýbrž o trvalý stav. „Snížení rozumových schopností se projevuje různým stupněm od lehké formy po formu hlubokou. Lehká mentální retardace je většinou diagnostikována až ve věku školní docházky, kdy má jedinec nejvýraznější problémy: omezenost logického, abstraktního a mechanického myšlení, je lehce opožděna jemná a hrubá motorika, slabší paměť atd. Projevy těžší formy mentální retardace se promítají do schopnosti až neschopnosti celkové socializace, sebeobsluhy, hygieny, hrubé i jemné motoriky, senzomotoriky, verbálních schopností a komunikace. Často se vyskytují s dalšími kombinacemi postižení zraku, sluchu, tělesného postižení či zdravotního oslabení, neurologickými projevy, epilepsií, psychickým onemocněním (autismus) apod.“ Osoby s mentálním postižením většinou potřebují celodenní péči. V případě, že jsou omezeni nebo

zbaveni způsobilosti k právním úkonům, je jim soudem přidělen zákonný zástupce, který je opatruje. [55, s. 76]

Mentální retardace je charakterizována jako vývojová duševní porucha doprovázená nižší inteligencí prokazující se zejména poklesem kognitivních, řečových, pohybových a sociálních schopností. [55]

P7 - Osoby s duševním onemocněním

Paní Mgr. Dagmar Doležalová zaštiťuje uživatele, kteří „jsou dlouhodobě duševně nemocní, nejčastěji posouzeni podle Mezinárodní klasifikace nemocí s odpovídající diagnózou v okruhu schizofrenie /F20-F29/, afektivní poruchy /F30-F39/, poruchy osobnosti /F60-F63,F68-69/, neurózy.“ Závažnost duševních onemocnění je různá. Například některé druhy úzkosti či nespavost jsou na léčbu méně náročné. Naopak třeba schizofrenie či maniodepresivita patří mezi nemoci těžšího rázu, a tedy potřebují dlouhodobější léčbu. [55]

Takovéto nemoci pak negativně postihují život jedince, konkrétně jeho vztahy, výkon ve škole či v zaměstnání. Osoby s duševním onemocněním jsou kvůli vysoké citlivosti na stresové situace či selhávání v různých životních situacích opakovaně a dlouhodobě hospitalizovány. „I když během léčby dojde k omezení symptomů nemoci, funkční postižení většinou v přirozeném prostředí přetrvává.“ Cílovou komunitu charakterizuje především narušení sociálních rolí a onemocnění dlouhodobého rázu. Po propuštění z léčení vyžadují tito jedinci výraznou pomoc v elementárních životních potřebách (např. vztah, bydlení, atd.). Osoby s duševním onemocněním si zmiňované potřeby nedokáží zajistit bez určité asistence. [55]

„Mnoho lidí s duševním onemocněním stojí tváří v tvář dalším omezením vyplývajících z individuálních okolností:

- malý finanční příjem
- stigmatizace
- dlouhodobá hospitalizace
- nedostupnost sociálních služeb
- nedostatek informací
- nedostatek sociální podpory [55, s. 86]“

„Tito klienti jsou po prodělané atace a intenzivní farmakoterapii propouštěni domů, mají většinou dobře zajištěné pokračování ambulantní psychiatrické léčby, která především spočívá s poskytování psychofarmakoterapie. Klienti však zůstávají sociálně izolováni, bez schopnosti zařadit se na běžném trhu práce, získat zpět sociální kontakty a své místo v rodině. [55, s. 87]“

4.6 Rozhovor s koordinátorkou komunitního plánování sociálních služeb města Pardubice

Tato praktická kapitola je zakončena rozhovorem, který měl sloužit jako odborný pohled na oblast komunitního plánování sociálních služeb města Pardubice. Rozhovor byl pro tuto diplomovou práci poskytnut mailovou korespondencí od paní Bc. Libuše Buchtové, které bych chtěl tímto poděkovat.

Paní Bc. Libuše Buchtová zastupuje pozici koordinátora komunitního plánování sociálních služeb ve městě Pardubice. Její funkcí je zajistit koordinaci procesu všech sedmi pracovních skupin a jejich aktivit (např. plnění akčních plánů, střednědobého plánu aj.). Dále předává informace od uživatelů a poskytovatelů sociálních služeb k vedení města a opačným směrem. Zodpovídá za monitoring a vyhodnocení procesu komunitního plánování, realizace opatření, kompletaci podkladů pracovních skupin. Tuto pozici zastává od dubna 2013. [47]

Z mého pohledu je Vaše práce velmi záslužná a může člověka hřát u srdce. Jak jste Vy sama spokojená s odezvou od uživatelů sociálních služeb? Cítíte jejich vděk za Vaši pomoc?

„Moje pozice nespočívá v přímém kontaktu s klienty a z tohoto důvodu nemohu tuto otázku konkrétněji zodpovědět. Nicméně vnímáme pozitivní zpětnou vazbu a snažíme se reagovat novými podněty, které vnášejí uživatelé sociálních služeb do pracovních skupin KPSS. [47]“

Jak moc je práce při poskytování sociálních služeb náročná na psychiku, popřípadě zda nese nějaké následky do osobního života?

„Za svou osobu mohu říci, že oblast sociálních služeb vnímám hlouběji, ale vzhledem k mé pozici necítím větší tlak na psychiku. Z hlediska koordinátora KPSS je tento proces náročnější po administrativní stránce. [47]“

Dá se říci, že je tato pracovní činnost někdy nebezpečná, tedy jsou někdy zaměstnanci ohroženi lidmi, kterým sociální služby poskytují?

„Nemohu hovořit za poskytovatele, ale co se týká týmu KPSS, nehrozí jakékoliv nebezpečí či ohrožení. [47]“

Město Pardubice má velmi propracované komunitní plánování sociálních služeb. Cítíte, že v systému se dá ještě něco zlepšit? A je nějaké město, které je Vám či Pardubicím vzorem v KP?

„Je stále potřeba efektivně řídit a inovovat proces KPSS, a to v rámci strategických dokumentů, tím reagujeme na potřeby obyvatel v Pardubicích. V našem případě se jedná o „akční plány“ za jednotlivé pracovní skupiny, které jsou dostupné na webových stránkách KPSS. Konkrétní město, které by nám bylo vzorem, nemáme, snažíme se využívat konzultací koordinátorů KPSS podle aktuální problematiky. [47]“

Co si myslíte o zájmu obyvatel o komunitní plánování a co tedy celkově říkáte na informovanost veřejnosti, která mnohdy neví, oč se jedná?

„Obyvatelé města Pardubic se o poskytování sociálních služeb začínají zajímat až v okamžiku, kdy se jich problematika sociálního ohrožení osobně dotýká, což je ovšem přirozený jev společnosti. Tým KPSS má snahu dostat se do povědomí veřejnosti propagačními akcemi poskytovatelů sociálních služeb. [47]“

Mimo internet a novin můžete komunitní plánování sociálních služeb propagovat i pomocí „Veletrhu sociálních služeb“, který proběhl letos na jaře. Jak moc bylo náročné celou akci zařídit vzhledem k tomu, že se celá akce konala v obchodním centru AFI Palace Pardubice? Vzhledem k Vaší klientele nebylo obtížné domluvit pronájem místa konání?

„Centrum společenského dění v Pardubicích je AFI PALACE, a proto se nám tento prostor jevil jako nejvhodnější k uspořádání „Veletrhu sociálních služeb“ a oslovení široké veřejnosti. Management AFI PALACE vyšel ochotně vstříc našim požadavkům a potřebám. Na akci se spolupodílely zainteresované subjekty ve městě Pardubice, a to po organizační stránce hlavně Kulturní centrum Pardubice a Magistrát města Pardubic aj. Díky koordinované spolupráci „Veletrh sociálních služeb“ dopadl zdařile. [47]“

Poslední otázkou bych se chtěl zeptat, jaká byla odezva veřejnosti na onen „Veletrh sociálních služeb“?

„Můžeme říci, že Veletrh splnil očekávání poskytovatelů i vedení města. Protože se jednalo o první ročník Veletrhu v tomto pojetí, umíme si představit, že další ročníky budou efektivnější. [47]“

Shrnutí

Ve výše uvedeném rozhovoru se paní Bc. Libuše Buchtová, koordinátorka komunitního plánování sociálních služeb ve městě Pardubice, zmínila o tom, že její administrativně náročnější práce spočívá například v koordinaci sedmi pracovních skupin. Upozornila i na důležitost efektivního řízení a inovace procesu KPSS a to tím, že se reaguje na potřeby obyvatel Pardubic. Větší nevědomost veřejnosti o KPSS zase považuje za přirozený jev společnosti, který může být způsoben tím, že se velké většiny problematika sociálního ohrožení nedotýká. Dále zhodnotila „Veletrh sociálních služeb“ jako zdařilý, nicméně předpokládá, že by další ročníky mohly být efektivnější.

5 METODOLOGIE EMPIRICKÉ STUDIE

Tato kapitola se zabývá cílem výzkumu, jeho časovým harmonogramem, popisem použité metody sběru dat, též deskripcí zkoumaného vzorku a přehledem výzkumů s blízkou tematikou diplomové práce.

Cíle výzkumu

Cílem práce je zjistit postoje specifických cílových skupin veřejnosti na území města Pardubic ke sledované problematice týkající se subjektivních a objektivních faktorů spokojenosti s životem s ohledem na pocit bezpečí a sociální služby.

Časový plán výzkumu

Vytváření dotazníkového formuláře probíhalo během zimního semestru školního roku 2013 – 2014 a skončilo s celkovým počtem 22 otázek. Na konci již zmiňovaného semestru proběhl předvýzkum o malém počtu vzorků, které ověřily vhodnost navrhované výzkumné metody. Následně se uskutečnil tisk o počtu 500 kusů dotazníku. Dotazníkové šetření trvalo dva měsíce (únor a březen roku 2014) a za pomoci studentů předmětu Sociologie (Fakulta ekonomicko-správní, Univerzita Pardubice) vedené panem Mgr. Janem Mandysem, Ph.D. bylo sebráno 453 dotazníků. Všichni tazatelé byli řádně proškoleni. Následné zpracování dat se uskutečňovalo v období března – dubna 2014.

Deskripce použitých metod sběru dat

Pro získání potřebných dat byla využita kvantitativní metoda ve formě dotazníkového šetření. Zjišťování údajů pomocí této metody bylo aplikováno kvůli její efektivitě a pozitivní osobní zkušenosti z předcházející kvalifikační práce.

Struktura dotazníku je pomyslně rozdělena do tří částí, a to na demografickou a bezpečnostní část a sekci o komunitním plánování sociálních služeb. Demografické dotazy představují v obecné míře respondenty. Data týkající se pohlaví, věku, vzdělání, rodinného stavu, ekonomické aktivity, domácnosti či bydliště podle městského obvodu nám mohou poskytnout určitou korelaci na další zbývající otázky tohoto dotazníku. Díky sekci o bezpečnosti můžeme zjistit postoj veřejnosti k Policii ČR a Městské policii města Pardubice, ale také další subjektivní faktory řešící kriminalitu, bezpečí či bezpečnostní opatření. Poslední

část o komunitním plánování sociálních služeb zjišťuje informovanost a postoj ke komunitnímu plánování a k sociálním službám.

Všechna nasbíraná data byla přezkoumána a zpracovávána prostřednictvím programu MS Office Excel 2010.

Deskripce zkoumaného vzorku

Dotazníkové šetření bylo aplikováno na veřejnosti v Pardubicích a to tak, aby podobný počet obyvatel pokrýval každý z 8 městských obvodů a aby počet respondentů byl rovnoměrně rozložen do všech námi určených věkových kategorií (do 17 let, 18 až 26 let, 27 až 35 let, 36 až 50 let, 51 až 65 let, 66 až 80 let, 81 a více let). Viz tabulka č. 3.

Tabulka 3: Věk respondentů

Do 17 let	18 až 26 let	27 až 35 let	36 až 50 let	51 až 65 let	66 až 80 let	81 a více let
67	67	67	66	65	69	52

Zdroj: vlastní zpracování

5.1 Příbuzné výzkumy

V rámci inspirace čtenáře následující subkapitola přináší rešerše a odkazy na podobné výzkumy, které mohou napomoci rozšířit znalostní základnu o sledovaném problému. Zároveň mohou sloužit angažovanému čtenáři pro srovnání, jak se s tématem sociální politiky a bezpečnosti v obci vyrovnávají jednotlivá města.

- **Analýza potřeb veřejnosti a uživatelů sociálních služeb v Olomouci**

Cílem tohoto výzkumu, na nějž byla použita integrovaná výzkumná strategie, bylo zjištění potřeb občanů směřované na aktuální i potenciální využívání sociálních služeb v Olomouci. Výsledky průzkumu, který se konal v roce 2008, měly být využity ke zkvalitnění a větší dostupnosti sociálních služeb a k možnému rozvoji procesu komunitního plánování sociálních služeb v Olomouci na roky 2010 až 2012. Výzkumný soubor tvořilo 264 lidí žijících ve městě Olomouci. Tento počet byl také rozdělen podle zastoupení cílové skupiny: Děti, mládež a rodina, Občané se zdravotním postižením, Senioři, Občané s mentálním postižením, Občané dlouhodobě duševně nemocní, Občané ohrožení drogou, Etnické menšiny, Občané v přechodné krizi a Veřejnost. Pomocí různých otázek bylo zjištěno, že 72 % dotázaných je uživateli sociálních služeb. Kromě všeobecných a základních otázek ohledně věku, vzdělání a

zaměstnání atd. bylo zjišťováno materiální zajištění domácnosti, které tak souvisí s první a třetí otázkou našeho dotazníku. Zajímavou otázkou jistě byla schopnost respondentů vyhledat pomoc, tedy zda vědí, na koho se mohou obrátit v případě složité životní situace. Drtivá většina (72 %) podala pozitivnější odpověď. Další z otázek, jež byla obdobně využita pro průzkum této diplomové práce, se týkala na informovanost o sociálních službách. Jiné otázky se týkaly např. spokojenosti s nabídkou sociálních služeb, ochoty si připlatit za sociální služby. [64]

- **Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách**

Tento výzkum, který se konal v oblasti Královéhradeckého kraje v polovině roku 2006, se uskutečnil pomocí dotazníkového šetření. Získané výsledky z této analýzy, pro kterou byla zvolena kvantitativní výzkumná strategie, měly sloužit k lepší orientaci o subjektivně pociťovaných potřebách občanů v jednotlivých oblastech tohoto kraje. Další využití je popisováno na hlubším porozumění subjektivně preferovaným informačním kanálům o možnostech jak řešit sociálních potřeby obyvatelstva. Cílem bylo zjistit potřebné služby podle občanů a možné zlepšení jejich sociální situace. Výzkum absolvovalo 7 319 respondentů, kteří byli rozděleni do následujících šesti cílových skupin obyvatelstva: Senioři ve věku nad 65 let, Zdravotně a tělesně postižení občané do 65 let, Rodiny s dětmi mladšími 6-ti let, Občané nad 18 let s rizikovým stylem života (bezdomovci, uživatelé drog, osoby po návratu z výkonu trestu), Příslušníci národnostních a etnických menšin, Mládež ve věku 15- 26 let. Dotazník tohoto průzkumu začíná otázkou „Cítíte ve svém životě potřebu řešit některou z následujících situací?“. Tato otázka a její možné odpovědi (např. Vyprání prádla, Zajištění a donáška nákupu, Pomoc s úklidem domácnosti, Mít celodenní péče, Pomoc při každodenních úkonech), které se myšlenkou dotýkají sociálních služeb, jsou ústředním tématem dotazníku. Vzápětí na ně navazují hned další otázky: „Na koho byste se obrátil/obrátila o pomoc při řešení uvedených potřeb?“, „Co myslíte, že by Vám při řešení výše uvedených potřeb nejvíce pomohlo?“, „Brání Vám nějaká překážka v tom, abyste využil/využila pomoc při řešení výše uvedených potřeb?“. Následná otázka se týká ochoty dojíždění za nabízenou pomocí či ochoty za ni platit. Jedna z posledních otázek výzkumu se ptá, kde by dotyčný hledal informace, jak výše uvedené problémy řešit. Mezi odpověďmi pak hrají významnou roli i pracovníci městského úřadu a instituce, kde se pomáhá druhým. [65]

- **Anketa mezi širokou veřejností o potřebách v sociální oblasti**

Průzkum ve formě ankety konající se na území města Plzně měl za cíl zjistit potřeby široké veřejnosti v oblasti sociálních služeb. Anketního šetření, jež probíhalo v první čtvrtině roku 2006, se zúčastnilo dohromady 524 občanů města Plzeň, z toho pouhých 14 % patří mezi uživatele sociálních služeb. Zajímavá otázka byla o spokojenosti ve svém životě, která přímo úměrně odpovídala výši vzdělání. Další z dotazů řešil informovanost o sociálních službách, jiný ochotu finančně přispívat na sociální služby. Mimo spokojenost se sociálními službami souvisely zbývající otázky spíše s tím, na které služby a problémy by se mělo město více zaměřit. [66]

- **Zpětná vazba veřejnosti poskytovatelům sociálních služeb**

Dotazníkové šetření u mostecké veřejnosti zorganizoval na podzim roku 2011 odbor sociálních věcí. Výzkum byl součástí druhého komunitního plánu sociálních služeb v Mostě. Dotazník byl samozřejmě orientován na poskytování služeb ve městě. Z průzkumu, kterého se zúčastnilo 133 respondentů, vyplývá, že by město mělo plánovat další rozvoj sociálních služeb. Tento názor sdílelo 85 % dotázaných. Otázky se zajímají zejména o informovanost a spokojenost uživatelů se sociálními službami. Dotazník též zkoumá využívání, důležitost a absenci některých služeb. [67]

- **Analýza potřeb občanů/ uživatelů sociálních služeb**

V časovém období od 25. 2. – 31. 3. 2008 proběhlo ve městě Jablonec nad Nisou dotazníkové šetření, kterého zúčastnilo 981 respondentů. Cílem tohoto průzkumu bylo zjistit, jaký mají občané přehled o poskytovaných službách či jaká je jejich informovanost, tedy kde získali informace o službách. Další otázky, které stojí za zmínku, se týkají spokojenosti s množstvím poskytovaných služeb či možné absence nějaké služby v Jablonci nad Nisou. [68]

- **Situace v sociálních službách na území města Pardubic**

V tomto případě se jedná o výzkumnou studii zabývající se kvalitou života a pocitem bezpečí ve městě Pardubice. Vše proběhlo v roce 2012 a zúčastnilo se 827 respondentů. Tento

průzkum detailně mapoval sociální oblast z pohledu veřejnosti veřejnost (384 respondentů), zastupitelstva města Pardubice (18 respondentů) a z pohledu uživatelů sociálních služeb (353 respondentů). „Bezpečnost je v prezentovaném pojetí definována jako zastřešující obecný pojem, respektující respondentovo subjektivní chápání, jedná se tedy o bezpečnost v relativně širokém smyslu slova, nikoliv například jen bezprostřední ohrožení trestnou činností, ale patří sem například i bezpečí na řádně udržovaných komunikacích apod.“ Tazatelé se ptají na názor ohledně osobní kvality života (otázka využita pro tuto diplomovou práci) či pocitu v bezpečí v každodenním životě. Na tento výzkum navazuje i studie Michaely Černajové, jež nese název „Kvalita života duševně nemocných lidí“. [69]

- **Analýza postojů veřejnosti ke kriminalitě v Pardubicích**

Tato analýza byla pro městskou policii v Pardubicích realizována Centrem aplikované antropologie a terénního výzkumu při Katedře antropologických a historických věd Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni. Studie byla provedena pomocí dotazníkového řešení. Průzkum proběhl v listopadu roku 2009 a jeho cílovou skupinou byli občané města Pardubic. Soubor o 668 dotázaných byl rozdělen dle místa bydliště, konkrétně podle jednotlivých městských obvodů. Dotazník například zjišťuje, které společenské problémy zneklidňují občany či se táže na znepokojení kriminalitou a na hodnocení jejího vývoje. I tato diplomová práce se ptá na názor občanů, zda se kriminalita v Pardubicích zvyšuje či nikoliv. Další otázky se zabývají třeba strachem a pocitem ohrožení z trestných činů, strachem z určité skupiny osob, důvěrou v městskou policii či spokojenost s prací Policie ČR a MP v Pardubicích aj. Důležitým bodem toho průzkumu je pak zjišťování nebezpečných lokalit města Pardubice. [70]

- **Vnímání pocitu ohrožení obyvateli Hradce Králové**

Podobný sociologický průzkum proběhl i v Hradci Králové, a to ještě o něco dříve než v Pardubicích. Jednalo se o leden 2008 a pracovalo se souborem 674 respondentů. Průzkum kromě již zmíněných témat jako spojenost či důvěra občanů s Policií ČR a městskou policií, místa pocitu ohrožení občanů, důvody pocitu ohrožení občanů míra pocitu ohrožení, obsahuje zajímavé otázky týkající se například postoje občanů ke kamerovému systému či osobní negativní zkušenosti občanů s kriminalitou. [71]

- **Analýza postojů veřejnosti ke kriminalitě v Plzni**

Stejně jako v roce 2009 proběhl průzkum v Plzni i v roce 2011 formou osobního rozhovoru tazatele s respondentem. Standardizovaným dotazníkem proběhl sběr dat pomocí studentů předmětu „sociální psychologie“ na FPE ZČU v Plzni. Průzkum, do něhož bylo zahrnuto 1808 výpovědí občanů města Plzně, se zabýval otázkami týkající se zneklidněním společenskými problémy, znepokojení kriminalitou, hodnocením míry kriminality, strachem a pocitem ohrožení z trestných činů, strachem v noci na ulici a doma, strachem z určitých skupin osob, nebezpečnými lokalitami či viktimizací. [72]

- **Průzkum veřejného mínění o názorech obyvatel Kraje Vysočina na kriminalitu a prevenci kriminality**

Studie z podzimu 2011 byla provedena metodou tazatelství, kterou ve zprávě označují za metodu FtF (face to face). Výsledný soubor ve finální verzi pojímá 1035 respondentů. Jednalo se o obyvatele kraje Vysočiny (15 lokalit), jejichž věk přesahoval hranici 18 let. „Analýzy, interpretace a prezentace dat byly koncipovány tak, aby umožňovaly práci s daty co nejširšímu spektru čtenářů z řad zaměstnanců Krajského úřadu Kraje Vysočina, kteří se budou podílet na koncepci krajské strategie eliminace kriminality.“ Dotazníkové šetření se zabývalo otázkami týkající se pocitu bezpečí a obav z kriminality, zdrojů trestné činnosti, porovnání kriminality se stavem před 5 lety, míry informovanosti a zkušenosti s kriminalitou, opatření proti kriminalitě či hodnocení institucí eliminujících kriminalitu. [73]

Mezi další výzkumné práce můžeme zařadit i níže uvedené:

- **Průzkum potřeb uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb v Olomouckém kraji**

<http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/117/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-v-olomouckem-kraji-pro-roky-20112014.pdf>

<http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1371/iv-analyza-socialnich-sluzeb-olomouckeho-kraje-komparace-a-shrnuti.pdf>

- **Výzkum potřeb uživatelů Pardubického kraje**

https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CDUQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.sluzby-pardubickykraj.cz%2Ffiles%2F08_Strednedoby_planZPk.doc&ei=uK1DU6v2IsGS7Aa2oIC4

[Bw&usg=AFQjCNGHuqgU2DE4Wt7H6ByPBLvdFpKSVA&bvm=bv.64367178,d.ZGU&ca
d=rja](http://www.jihlava.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=5967&id_dokumenty=466966)

- **Analýza uživatelů sociálních služeb a souvisejících služeb v Jihlavě**

http://www.jihlava.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=5967&id_dokumenty=466966

- **Analýza potřeb uživatelů v oblasti poskytování sociálních služeb na území Jihomoravského kraje**

http://socialnipece.brno.cz/useruploads/files/kpss/brno_vyzkum_potreb.doc

- **Výzkum potřeb veřejnosti a informovanosti**

http://www.kpostrava.cz/file_upload/analyza-potreb-obcanu-mesta-ostravy-v-kontextu-socialnich-sluzeb-2013.pdf

- **Vnímání míry pocitu bezpečnosti občanů města Karviná**

http://www.slu.cz/opf/cz/informace/acta-academica-karviniensia/casopisy-aak/aak-rocnik-2013/docs-4-2013/Hecko_Janeckova_Malatek_Rihak.pdf

- **VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ - spokojenost veřejnosti s prací Policie ČR**

<http://www.policie.cz/clanek/vyzkum-verejneho-mineni.aspx>

- **Činnost Městské policie Pardubice**

http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/36039/1/KrahulecJ_Cinnost%20Mestske_PL_2010.pdf

- **Průzkum spokojenosti občanů města Zlína s činností Policie ČR OŘ Zlín**

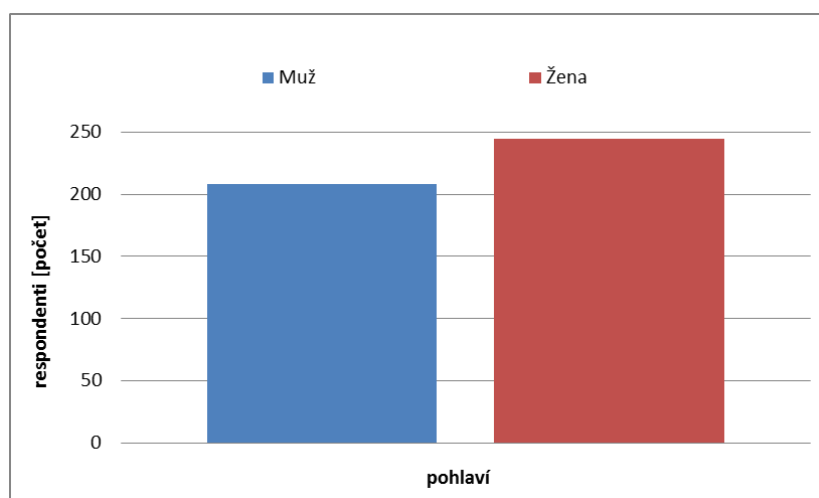
https://dspace.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/4160/masa%C5%99ov%C3%A1_2007_bp.pdf?sequence=1

6 SPOKOJENOST PARDUBICKÉHO OBYVATELSTVA S DOSTUPNOSTÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A POCITEM BEZPEČÍ

V dotazníkovém šetření, kterého se zúčastnilo 453 respondentů, se mimo hlavní témata diplomové práce zjišťovaly i demografické údaje (pohlaví, věk, rodinný stav, ekonomická aktivita a obvod bydliště).

Dle níže uvedených údajů v názorném grafu č. 3 můžeme vidět, že odpovědělo 245 žen a 208 mužů.

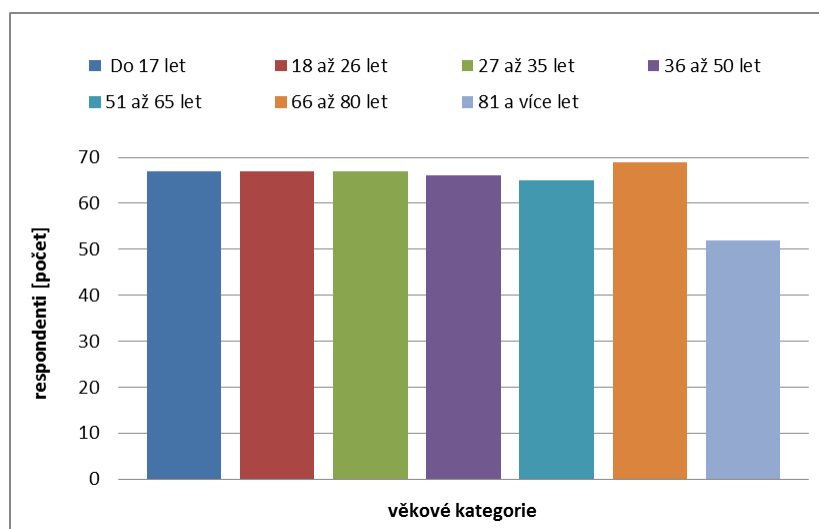
Graf 3: Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní zpracování.

Věkové hranice byly rozděleny do sedmi kategorií (do 17 let, 18 až 26 let, 27 až 35 let, 36 až 50 let, 51 až 65 let, 66 až 80 let, 81 a více let). Početní zastoupení v jednotlivých věkových kategoriích mělo být v obdobných četnostech. Kromě kategorie 81 a více let, kde bylo dotazované náročnější sehnat, se plánovaný záměr vydařil. Viz graf č. 4.

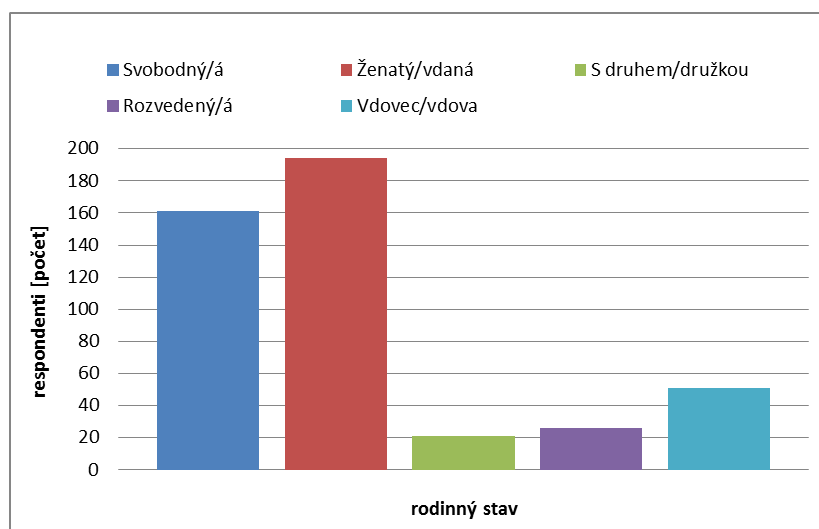
Graf 4: Věk respondentů

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 5 přinesl ve velké míře pozitivnější výsledky o rodinném stavu respondentů. K rozvedeným lidem patřilo pouze 26 osob. V odpovědích však dominovala možnost manželského svazku s četností 194 a následně svobodný stav s počtem 161 dotazovaných.

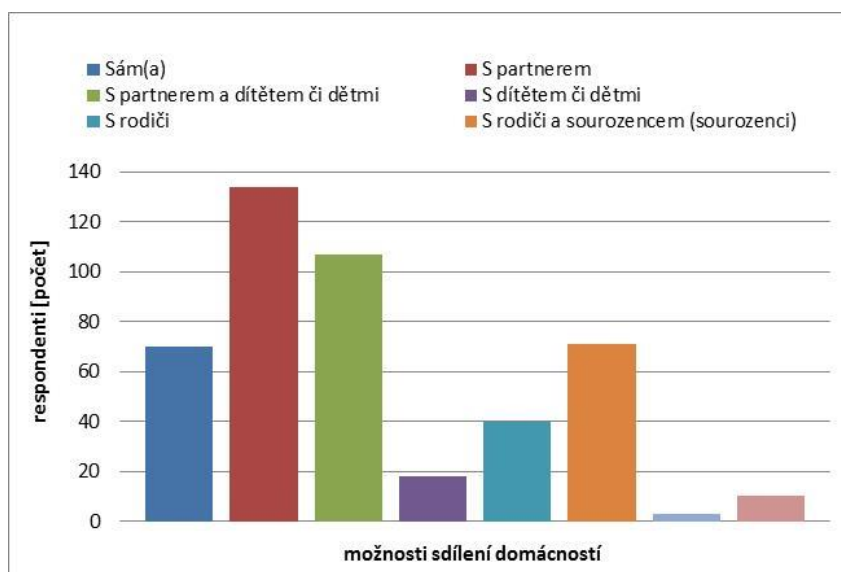
Graf 5: Rodinný stav respondentů

Zdroj: vlastní zpracování.

Dle grafu č. 6 vidíme, že nejvíce dotazovaných (134 osob) žije v domácnosti s partnerem. Druhou nejpočetnější odpovědí bylo žití s partnerem a dítětem, resp. dětmi (107 osob). Téměř vyrovnaný počet respondentů představují ti, kteří žijí s rodiči a sourozencem, popř. sourozenci (71 osob) a ti, kteří žijí sami (70 osob).

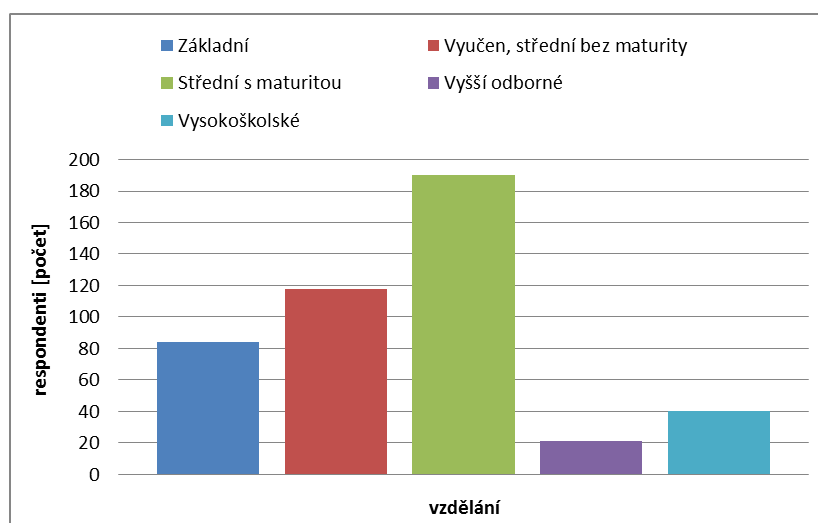
Graf 6: Sdílení domácností respondentů

Zdroj: vlastní zpracování.

V otázce o vzdělání zvítězila střední, třetí možnost. Jak ukazuje graf č. 7, jedná se tedy o středoškolské vzdělání s maturitou (190 osob) následované druhou možnou variantou v podobě vyučení či středoškolského vzdělání bez maturity (118 osob).

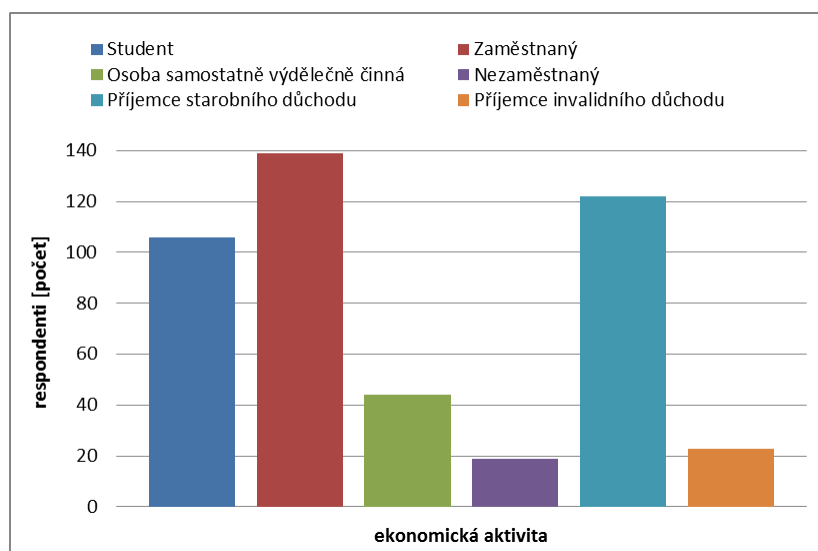
Graf 7: Vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování.

Dle grafu č. 8 je vidět ekonomická aktivita respondentů. Největší četnost zaznamenala kategorie zaměstnaných (139 osob). Druhý nejvyšší počet 122 respondentů představovali příjemci starobního důchodu. Významný počet pak reprezentovalo kategorii studentů, konkrétně 106 osob. Nejmenší skupinu respondentů pak tvořili nezaměstnaný (19 osob).

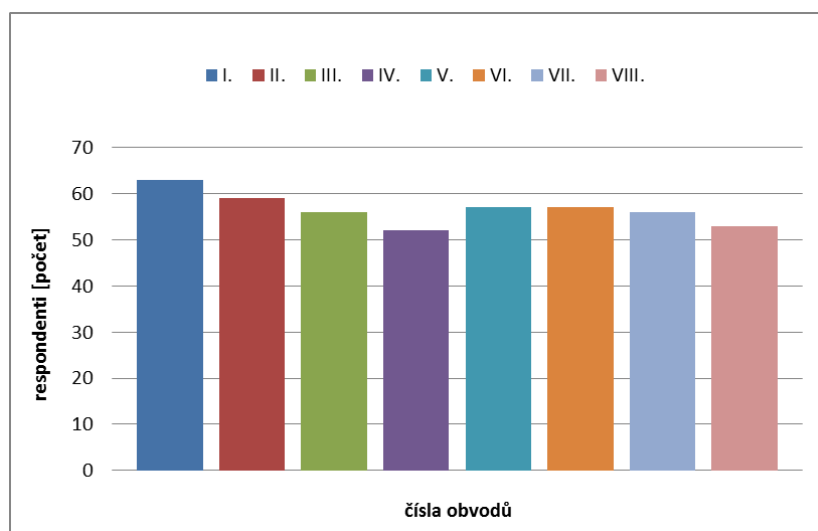
Graf 8: Ekonomická aktivita respondentů

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 9 znázorňuje obdobnou četnost odpovědí. Jedná se o stejný důvod jako u grafu č. 4. Městské obvody jsou početně podobně pokryté kvůli věrohodnějším výsledkům v průzkumu, neboť tento přístup mohl napomoci k věrohodnějším výsledkům týkající se bezpečnosti jednotlivých městských obvodů.

Graf 9: Číslo městského obvodu - bydliště respondentů

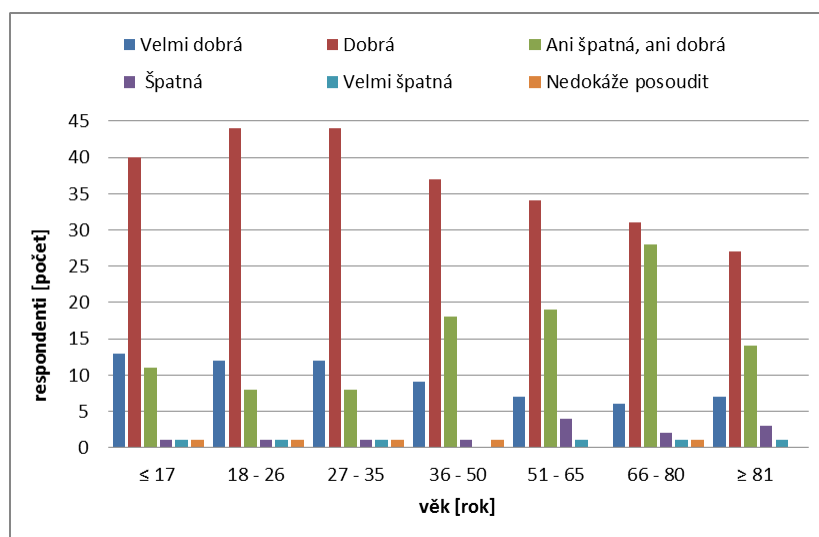
Zdroj: vlastní zpracování.

6.1 Interpretace dat výzkumu podle věku

Tato subkapitola popisuje výsledky dotazníkového šetření dle sedmi věkových kategorií, které byly popsány u grafu č. 4.

Graf č. 10 se týká otázky hodnocení kvality života. Toto subjektivní hodnocení ukázalo, že nejvíce respondentů v jednotlivých věkových kategoriích hodnotilo kvalitu svého života jako dobrou. Ve třech věkových kategoriích do 35 let pak obsadilo druhé nejčetnější místo hodnocení jako velmi dobrá kvalita života. Dá se konstatovat, že hodnocení typu „dobrá“ měla od věkové kategorie 27 až 35 let klesající tendenci, což může být dané nižší mírou sociálního kontaktu, zhoršujícím se zdravím či nižším finančním příjmem. Naopak neutrální (ani špatná, ani dobrá) a negativní (špatná či velmi špatná) hodnocení kvality života měla s vyšším věkem spíše rostoucí četnost.

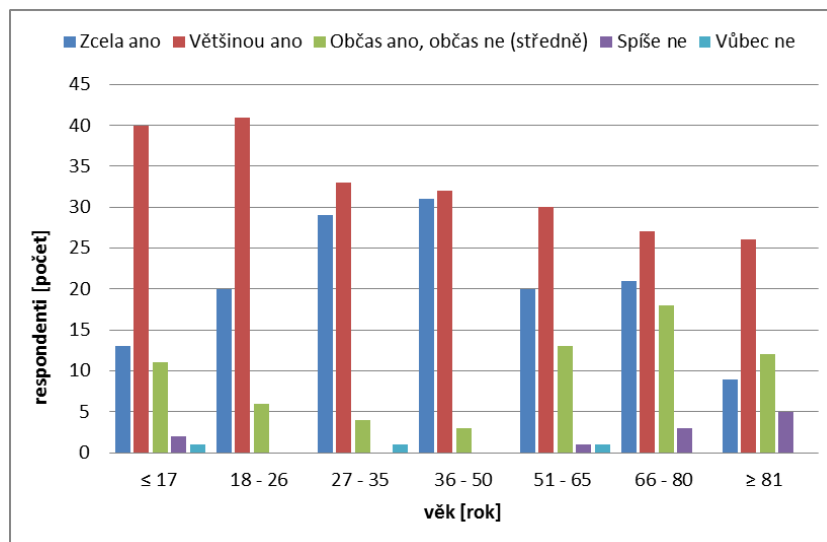
Graf 10: Jak hodnotíte kvalitu svého života? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 11 řeší přístup obyvatel k informacím. V každé věkové kategorii odpovědělo nejvíce respondentů, že většinou mají přístup k informacím. Tuto možnost s maximální četností (41 osob) volili respondenti ve věku 18 až 26 let a s nejnižší četností (26 osob) respondenti ve věku 81 a více let. Druhou nejčastější odpovědí ve všech věkových kategoriích kromě respondentů ve věku 81 a více let, kde více odpovídali občas ano, občas ne, byla zcela ano. Nejméně četnou odpovědí byla ta poslední (vůbec ne). Čtvrtá možnost odpovědi, tedy že respondenti spíše nemají přístup k informacím, se vyskytovala především ve třech nejstarších a v jedné nejmladší věkové kategorii. U respondentů do 17 let může být tento výsledek zapříčiněn omezením financí, kdy mladiství nemají denní přístup na internet a u respondentů zejména ve věku 66 a více let to může ukazovat menší používání výpočetní techniky.

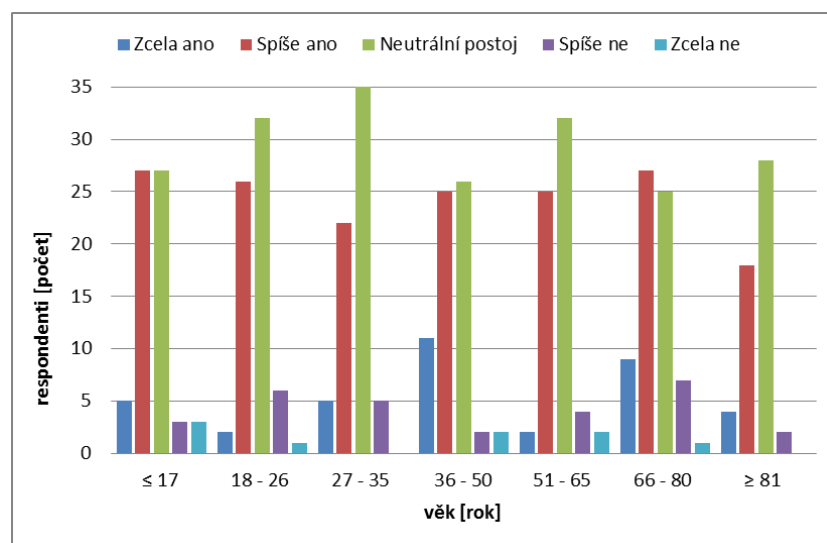
Graf 11: Máte přístup k informacím, které potřebujete pro svůj každodenní život? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 12 řeší otázku spokojenosti s Městskou policií v Pardubicích. Všechny věkové kategorie byly v drtivé většině s Městskou policií v Pardubicích spokojené nebo k ní zaujímaly neutrální postoj, který většinou vévodil. Zcela spokojená s Městskou policií v Pardubicích byla nejvíce věková kategorie 36 až 50 let (11 osob), kterou v četnosti 9 respondentů následovala věková kategorie 66 až 80 let. Poslední jmenovaná věková kategorie byla zároveň nejméně spokojenou, kdy spíše nespokojených představovalo 7 respondentů a zcela nespokojených pouze 1 respondent. Tyto výsledky mohou být dané celkovým pohledem na svět, což má spojitost se spokojeností s kvalitou svého života.

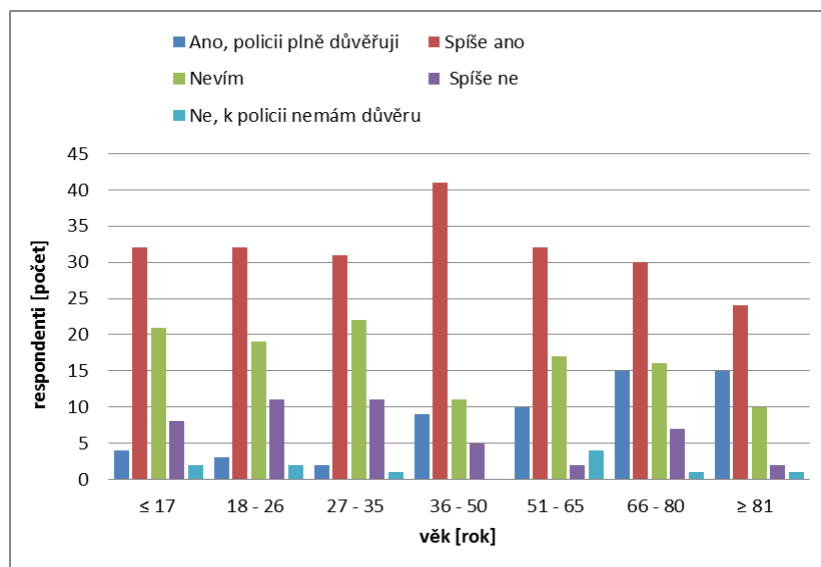
Graf 12: Jste spokojeni s výkonem práce městské policie v Pardubicích? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Jak můžeme na grafu č. 13 vidět, ve všech věkových kategoriích se početná část respondentů přiznala, že v blízkosti policejní hlídky či stanice se cítí spíše bezpečněji. Plnou důvěru svěřuje policistům zejména věková kategorie 66 až 80 let (15 osob) a stejně tak i věková kategorie 81 a více let (15 osob). To může být dáno větším strachem o své zdraví, popřípadě celkovou důvěrou v lidi. Naopak nejméně plné důvěry projevily tři věkové kategorie do 35 let. Negativní odpovědi nejvíce označovala věková kategorie 18 až 26 let a věková kategorie 27 až 35 let.

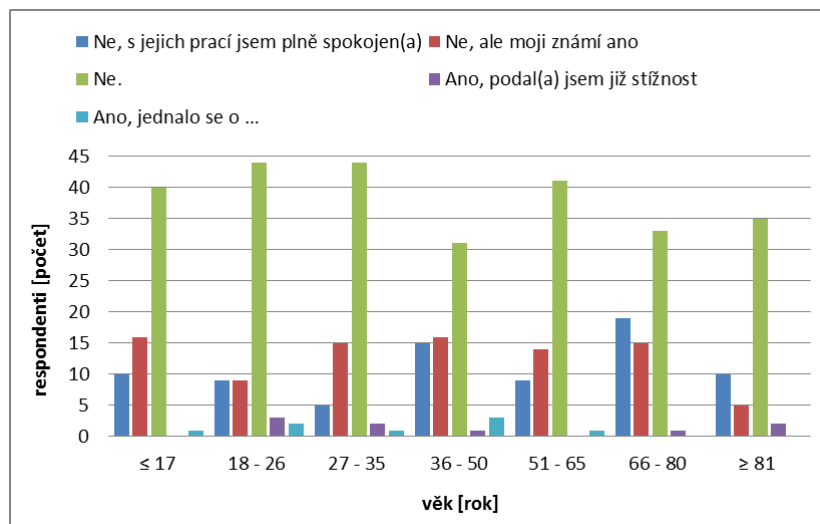
Graf 13: Cítíte se více v bezpečí v blízkosti policejní hlídky či stanice? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 14 ukazuje jednoznačnou dominanci konkrétní odpovědi ve všech kategoriích, kde respondenti odpovídali, že nemají negativní zkušenost s policií. Největší spokojenost s prací policie v Pardubicích projevila věková kategorie 66 až 80 let (19 osob) a věková kategorie 36 až 50 let (15 osob). Nejvíce negativních zkušeností s policií má pak věková kategorie 18 až 26 let (5 osob), z nichž tři dotazovaní podali stížnost.

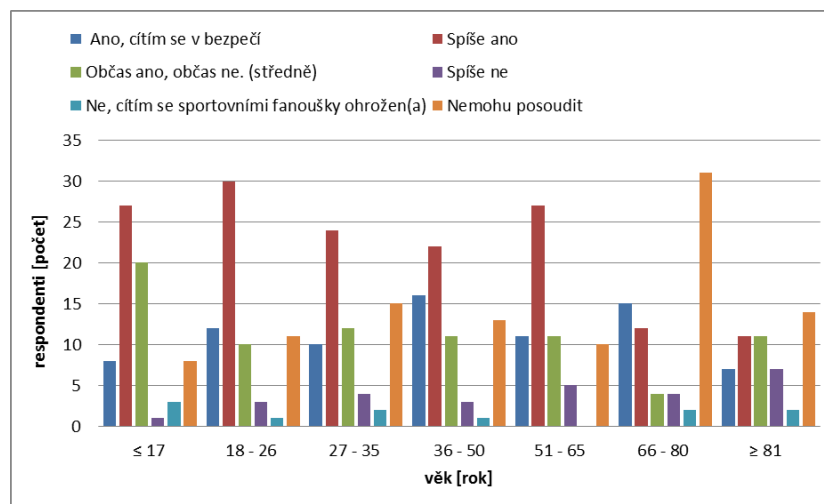
Graf 14: Máte negativní zkušenost s městskou či státní policií v Pardubicích? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Bezpečností na sportovních utkáních v Pardubicích se zabývá graf č. 15. Graf ukazuje, že podle pěti věkových kategorií do věku 65 let jsou bezpečnostní opatření spíše dostatečná. Nejvíce v bezpečí se během sportovních klání cítí věková kategorie 36 až 50 let (16 osob). Naopak nejvíce negativních odpovědí ukazuje na kategorii 81 a více let. Nejčtenější respondenti, kteří nebyli kompetentní danou otázkou posoudit, patřili do kategorie 66 až 80 let (31 osob). Toto vysoké číslo může být způsobeno nenavštěvováním sportovních utkání.

Graf 15: Myslíte si, že bezpečnostní opatření během sportovních utkání v Pardubicích jsou dostatečná? (dle věku)

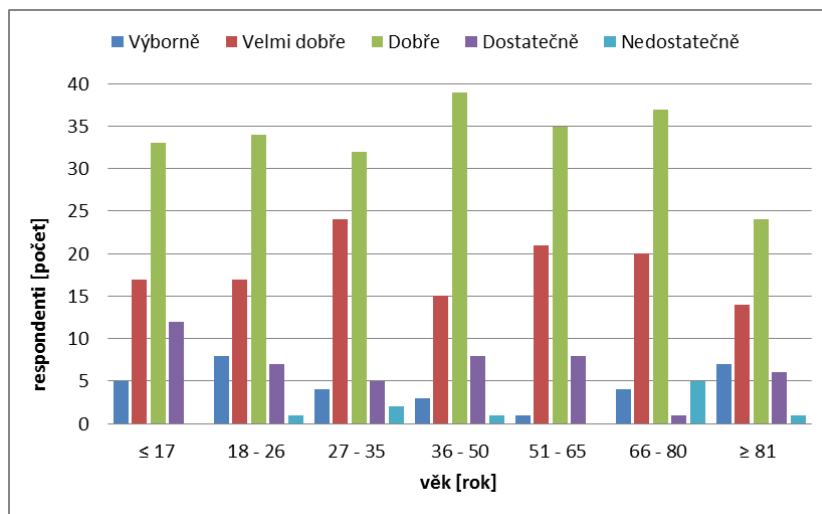

Zdroj: vlastní zpracování.

Dle grafu č. 16 v každé věkové kategorii hodnotí nejvíce respondentů bezpečí obvodu, ve kterém bydlí, dobře. Stejně tak odpověď „velmi dobře“ je druhou nejčtenější odpovědí ve všech věkových kategoriích. Hodnocení „výborně“ zvolilo nejvíce respondentů z věkové

kategorie 18 až 26 let (8 osob). Nejhůře hodnotí bezpečnost obvodu věková kategorie do 17 let (12 osob), a to zvolili hodnocení „dostatečně“.

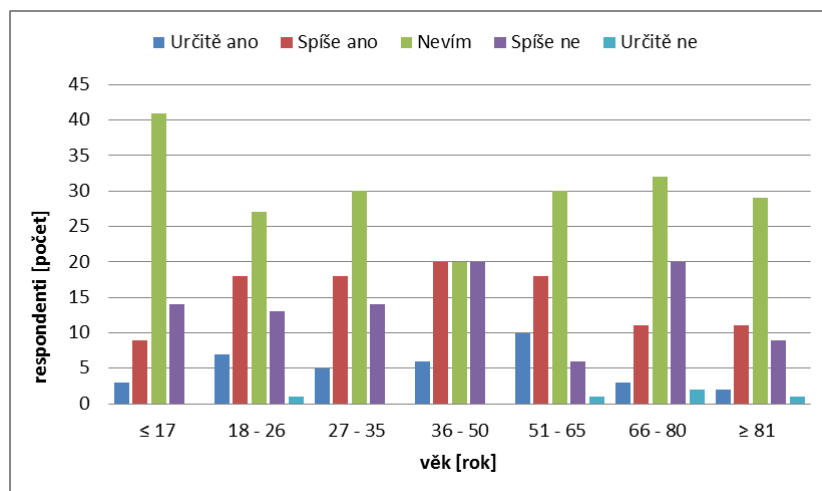
Graf 16: Jak byste ohodnotil/a bezpečí obvodu, ve kterém bydlíte? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Z grafu č 17 týkající se názoru na růst kriminality můžeme vyčíst, že neutrální odpověď „nevím“ byla nejpočetnější ve všech věkových kategoriích. Menší výjimku tvořila věková kategorie 36 až 50 let, kde četnost odpovědi se zastavila na čísle 20, a to stejně jako u odpovědí „spíše ano“ a „spíše ne“. Nejvyšší počet respondentů, kteří se přiklání k růstu kriminality, tedy volili hodnocení „určitě ano“ (10 osob) nebo „spíše ano“ (18 osob), patří do věkové kategorie 51 až 65 let. Nejoptimističtějšími respondenty byla zase věková kategorie 66 až 80 let, kde variantu „určitě ne“ vybrali 2 respondenti a možnost „spíše ne“ 20 respondentů stejně jako u věkové kategorie 36 až 50 let.

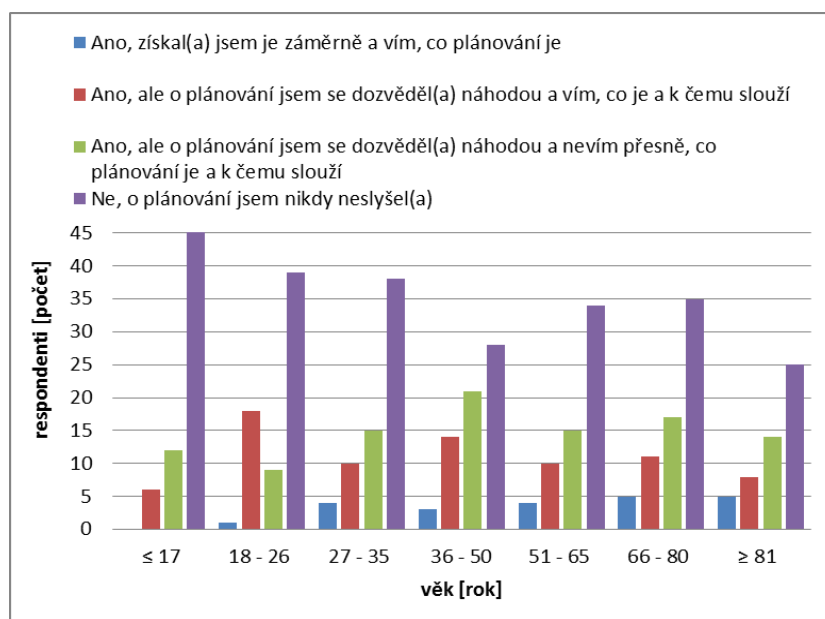
Graf 17: Myslíte si, že kriminalita v Pardubicích se zvyšuje? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Dalším grafem č. 18 začínají otázky týkající se komunitního plánování sociálních služeb. V tomto grafu můžeme vidět informovanost respondentů o komunitním plánování sociálních služeb v Pardubicích. Neznalost komunitního plánování sociálních služeb je značná a je nejčastější odpovědí ve všech věkových kategoriích. Největší nevědomí zastupují mladiství, tedy věková kategorie do 17 let. Všechny pět věkových kategorií starších 27 let odpověděly v obdobné četnosti, že o komunitním plánování získávaly informace záměrně a vědí, o čem se jedná. Graf č. 18 zcela nepotvrdil, že s vyšším věkem respondentů stoupá znalost, a tedy i možné využívání komunitního plánování sociálních služeb.

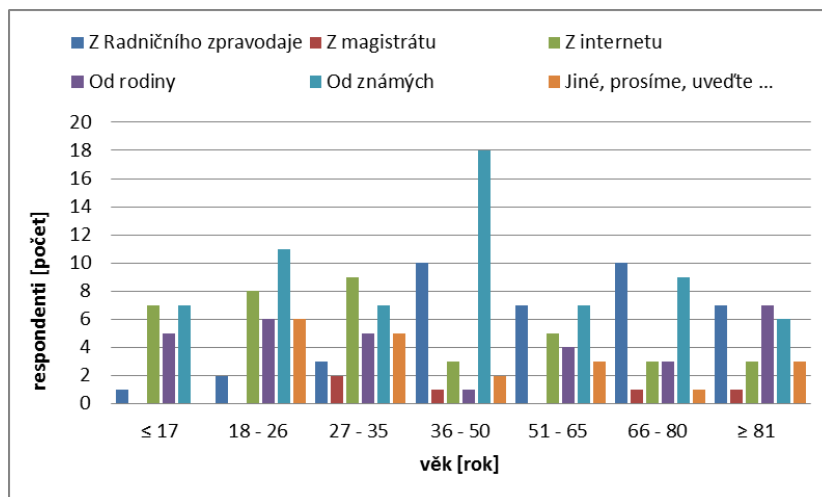
Graf 18: Máte nějaké informace o komunitním plánování v Pardubicích? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 19 se týká respondentů, jež potvrdili jakýmkoliv způsobem vědomí o komunitním plánování. Dle výsledků jednoznačně vyčnívá věková kategorie 36 až 50 let, která reference o komunitním plánování získala zejména od svých známých (18 osob). Tento trend potvrzuje značná zastoupení v každé věkové kategorii, zejména v pak ve věkové 18 až 26 let (11 osob) a 66 až 80 let (9 osob). Vyšší znalost komunitního plánování přes internet je zejména u tří věkových kategorií mladších 35 let. Naopak průzkum i ukázal, které věkové kategorie nejvíce čtou Radniční zpravodaj. Jednalo se o čtyři věkové kategorie starších 36 let. Nejmenší zastoupení ve všech věkových kategoriích měla možnost reference z magistrátu.

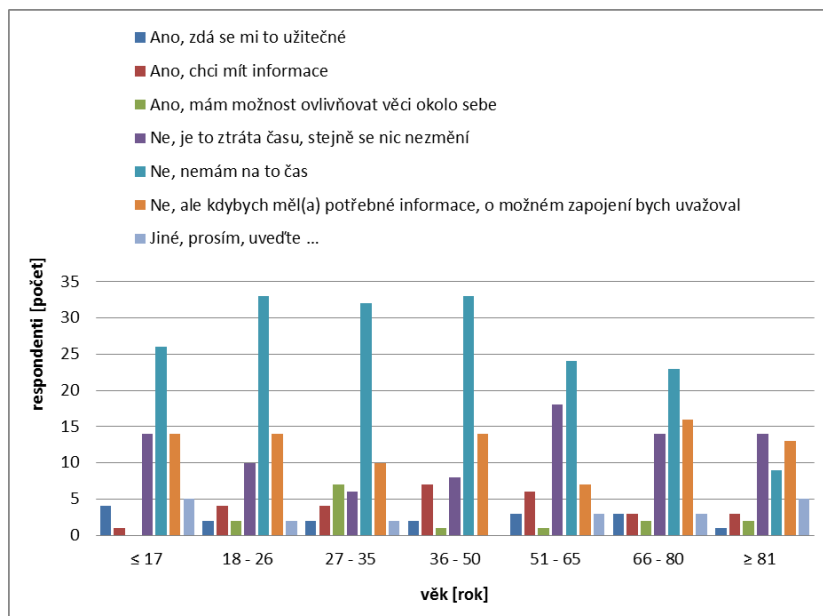
Graf 19: Kde jste se o komunitním plánování dozvěděl/a? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 20 ukazuje pesimistické výsledky přístupů všech věkových kategorií k možnému zapojení do komunitního plánování. Všechny věkové kategorie kromě věkové kategorie 81 a více let nejčastěji odpovídaly, že nemají zájem se do komunitního plánování zapojit, neboť nemají čas. Právě u věkové kategorie 81 a více let převažoval názor, že se jedná o ztrátu času a nic se nezmění (14 osob). Podobně odpovídaly i věkové kategorie 51 až 65 let (18 osob), 66 až 80 let (14 osob) a 17 a méně let (14 osob). Nicméně obdobnou četnost odpovědí představovala i odpověď „Ne, ale kdybych měl potřebné informace, o možném zapojení bych uvažoval.“, a to zejména u věkové kategorie 17 a méně let (14 osob), 18 až 26 let (14 osob), 36 až 50 let (osob), 66 až 80 let (16 osob) a 81 a více let (13 osob). Nejvíce respondentů, jež by měli zájem se zapojit, patřilo do věkové kategorie 27 až 35 let, kde například 7 dotazovaných by se zapojilo kvůli možnosti ovlivňovat věci okolo sebe.

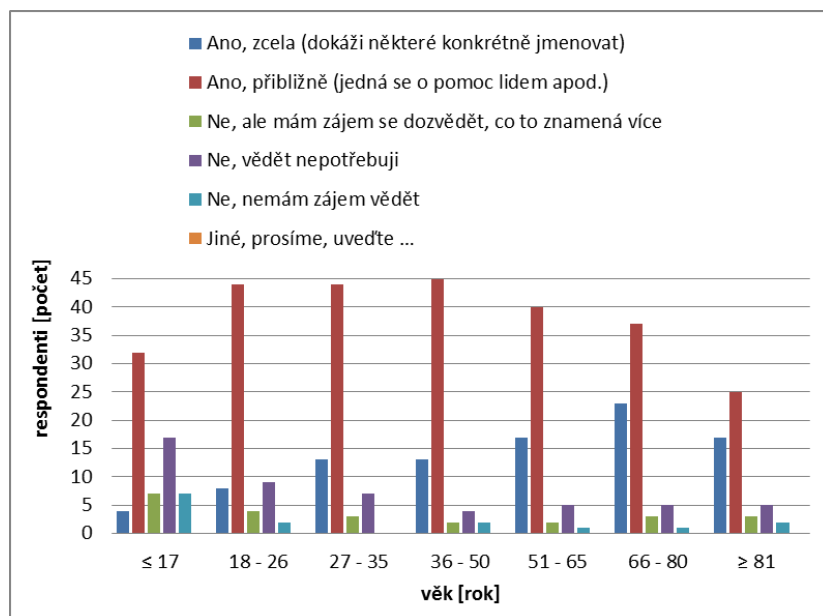
Graf 20: Máte zájem na základě toho, co víte, se do komunitního plánování zapojit? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 21 ukazuje znalost respondentů pojmu sociální služba. V každé věkové kategorii dominovala přibližná znalost tohoto výrazu. Nejpočetnější skupinou, kde převyšovala celková neznalost s nepotřebou a nezájmem vědět více, byla ve věkové kategorii do 17 let. Nejzasvěcenější respondenti, kteří zcela věděli, oč se jedná, patřili do tří nejstarších věkových kategorií. Nejvíce jich však bylo ve věkové kategorii 66 až 80 let (23 osob).

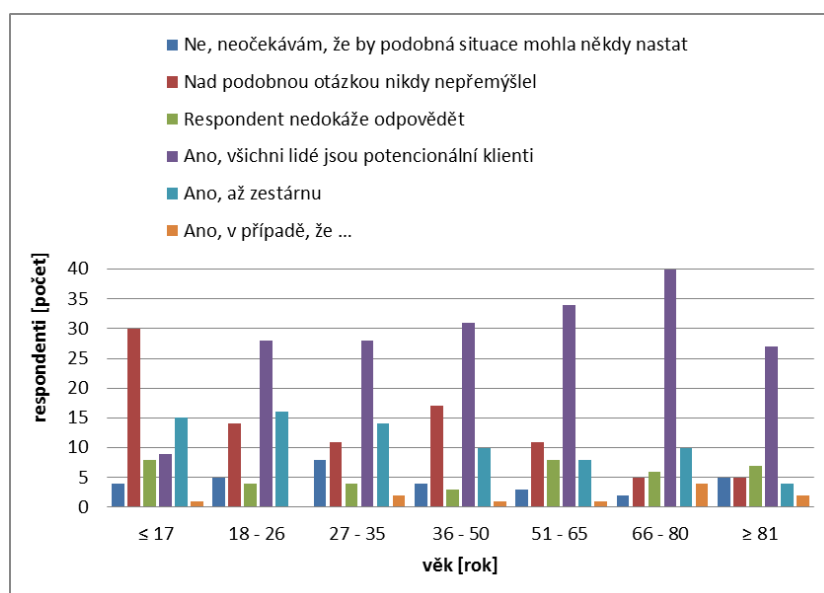
Graf 21: Víte, co pojem sociální služba znamená? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

Poslední graf (graf č. 22) této subkapitoly se zabývá zamyšlením respondentů nad otázku, zda podle nich může přijít doba, kdy budou potřebovat sociální službu. Ve všech věkových kategoriích kromě věkové kategorie do 17 let významně převažovaly odpovědi, že všichni lidé jsou potencionálními klienty. Věková kategorie do 17 let vyčnívá díky vyšší četnosti odpovědi, která ukazuje, že se nad podobnou otázkou respondenti nikdy nezamýšleli. V tomto případě může hrát svoji roli i věk, ve kterém mají mladiství ještě úplně jiné starosti. Ovšem tuto odpověď v relativně vyšší četnosti zvolili i věkové kategorie 36 až 50 let (17 osob), 18 až 26 let (14 osob). Odpověď „ano, až zestárnu“ se vyskytovala nejvíce u tří nejmladších věkových kategorií. Největší suverenita pak panovala překvapivě ve věkové kategorii 27 až 35 let, kde 13 respondentů odpovědělo, že neočekává, že by podobná situace mohla někdy nastat.

Graf 22: Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat? (dle věku)

Zdroj: vlastní zpracování.

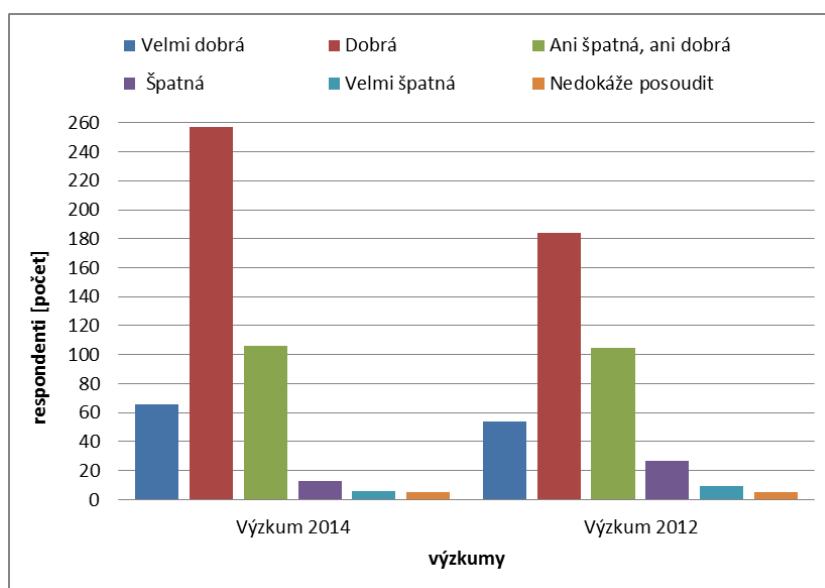
6.2 Interpretace dat výzkumu s konfrontací vybraných otázek příbuzného výzkumu „Situace v sociálních službách na území města Pardubice“

V této subkapitole budou interpretovány celkové výsledky našeho výzkumu, které budou u vybraných otázek konfrontovány s výsledky příbuzného výzkumu „Situace v sociálních službách na území města Pardubice“. Tento starší výzkum bude v popisu označován jako „Výzkum 2012“ [48] a naopak výzkum týkající se diplomové práce jako „Výzkum 2014“.

Komparace výsledků obou výzkumů musí brát v potaz odlišný počet respondentů, kdy předchozí výzkum představuje vzorek 384 respondentů, zatímco aktuálnější výzkum 453 respondentů. Vzhledem k těmto faktům budou výzkumy porovnávány, jak pomocí grafů s absolutní četností, tak i pomocí tabulek obsahující relativní četnosti. Vybraný vzorek tehdejšího výzkumu představoval veřejnost pokrývající všechny městské obvody v Pardubicích.

Kvalitu svého života hodnotili respondenti převážně pozitivně (323 osob). Dle grafu č. 23 můžeme z výsledků našeho výzkumu (Výzkum 2014) vidět, že konkrétně 66 respondentů hodnotilo kvalitu svého života jako velmi dobrou a 257 respondentů jako dobrou. Negativních odpovědí nebylo moc zaznamenáno. Nicméně neutrální hodnocení („Ani špatná, ani dobrá“) vyřklo 106 dotazovaných.

Graf 23: Jak hodnotíte kvalitu svého života? (komparace)

Zdroj: vlastní zpracování.

Pokud srovnáme naše výsledky s předchozím výzkumem v roce 2012 [48], nemůžeme tvrdit, že by se jednalo o diametrálně odlišné hodnoty. Určitě je dobré znovu zdůraznit, že předchozího výzkumu v dané kategorii (veřejnost) se zúčastnilo 384 respondentů. Vzhledem k poměru daných procentuálních hodnot (viz tabulka č. 4) můžeme konstatovat, že největší kontrast hodnot byla zaznamenána u odpovědi „dobrá“, která byla u předchozího výzkumu méně frekventovanější odpovědí (o 73 osob). Naopak četnější negativní odpovědí bylo hodnocení „špatná“, která se ve starším výzkumu promítla počtem převyšující náš výzkum o 14 respondentů. Negativnější výsledky mohou být způsobeny rodinnými stavy, jež byly u respondentů v předchozím výzkumu lehce komplikovanější.

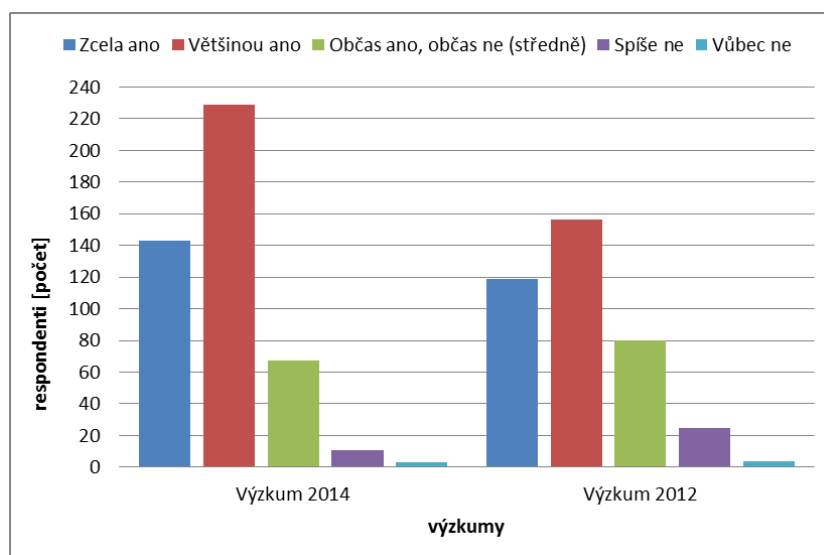
Tabulka 4: Jak hodnotíte kvalitu svého života? (komparace)

Výzkum / odpověď	Velmi dobrá	Dobrá	Ani špatná, ani dobrá	Špatná	Velmi špatná	Nedokáže posoudit
Výzkum 2014	14,57%	56,73%	23,40%	2,87%	1,32%	1,10%
Výzkum 2012	14,06%	47,92%	27,34%	7,03%	2,34%	1,30%

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č 24 (konkrétně výzkum 2014) se týká přístupu k informacím, které mohou být potřeba pro každodenní život. Většina respondentů (372 osob) odpověděla pozitivně a to tak, že většinou nebo zcela mají přístup k informacím, které potřebují pro svůj každodenní život. Četná byla i neutrálnější odpověď („občas ano, občas ne“), kterou označilo 67 dotazovaných. Záporné odpovědi v podobě „spíše ne“ nebo „vůbec ne“ představují dohromady pouze 14 osob.

Graf 24: Máte přístup k informacím, které potřebujete pro svůj každodenní život? (komparace)

Zdroj: vlastní zpracování.

Při porovnání obou výzkumů stojí za zmínku, že celkové výsledky v komparaci vyznívají negativněji pro „Výzkum 2012“ [48], kde respondenti měli celkově horší přístup k informacím. Například rozdíl u odpovědi „většinou ano“ byl 73 respondentů. Jestliže se koukneme na záporné odpovědi, pak v konkrétní možnosti „spíše ne“ vidíme rozdíl 14 respondentů, kteří zvyšují četnost záporných odpovědí u onoho staršího výzkumu. Viz tabulka č. 5. Tyto rozdíly by podle údajů obou výzkumů neměly být ovlivněny rozdílnými parametry jako věk, ekonomická aktivita či výše vzdělání.

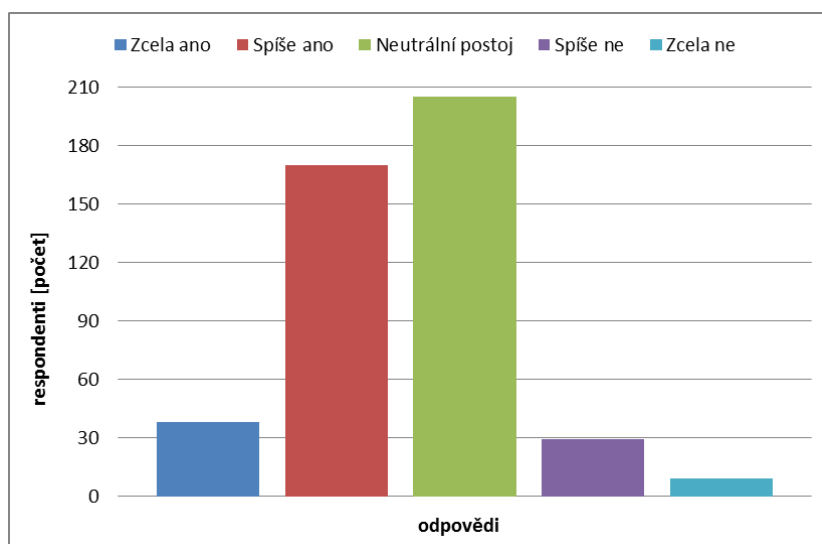
Tabulka 5: Máte přístup k informacím, které potřebujete pro svůj každodenní život? (komparace)

Výzkum / odpověď	Zcela ano	Většinou ano	Občas ano, občas ne (středně)	Spíše ne	Vůbec ne
Výzkum 2014	31,57%	50,55%	14,79%	2,43%	0,66%
Výzkum 2012	30,99%	40,63%	20,83%	6,51%	1,04%

Zdroj: vlastní zpracování.

Spokojenost respondentů s výkonem práce Městské policie v Pardubicích řeší graf č. 25, ve kterém vůbec nevyčnívá negativní postoj k dané policii. Záporných odpovědí („spíše ne“, „zcela ne“) bylo zaznamenáno pouze 38. Nejvíce zástupců (205 osob) tvoří možnost „neutrální postoj“. Četnost pozitivních odpovědí („zcela ano“, „spíše ano“) spojených se spokojeností může být překvapením, jelikož dohromady představuje 208 dotázaných.

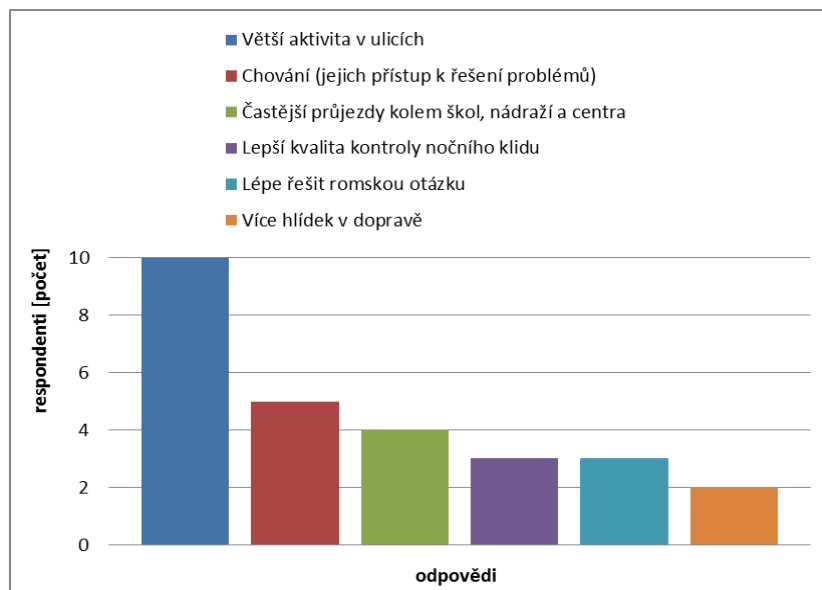
Graf 25: Jste spokojeni s výkonem práce Městské policie v Pardubicích?

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 26 se týká respondentů, kteří u předcházející otázky potvrdili, že spíše či zcela nejsou spokojeni s výkonem policie. Následný graf ukazuje, které změny by respondenti uvítali. V grafu je zveřejněno pouze šest nejčastějších typů odpovědí. Největší pozornost si zaslouží návrh, který říká, že by policie měla být více aktivní v ulicích (10 osob). Dále se například respondentům nelíbí chování policie (5 osob) či řešení romské otázky (3 osoby).

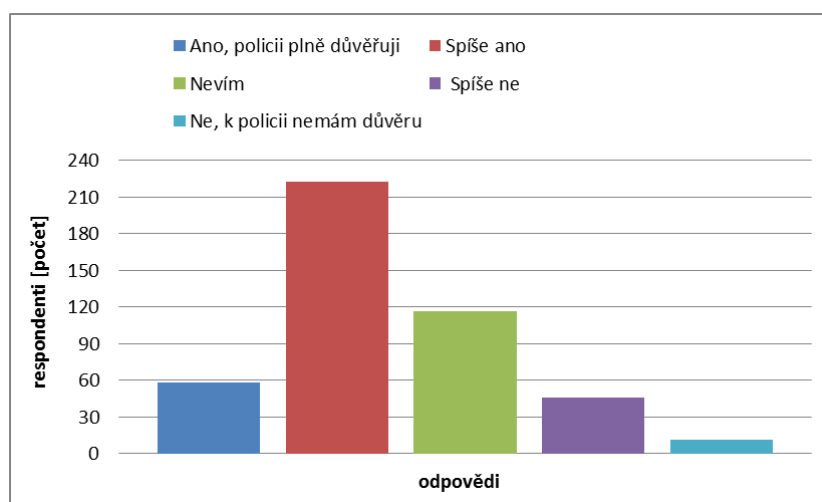
Graf 26: Změny u policie, které by chtěli nespokojení respondenti

Zdroj: vlastní zpracování.

O důvěře, lépe řečeno o pocitu bezpečí respondentů v blízkosti policie, vypovídá graf č. 27, kde na první pohled dominuje možnost „spíše ano“ (222 osob). Plnou důvěru pak policii dalo 58 respondentů. 116 dotazovaných se nedokázalo vyjádřit a zvolilo možnost „nevím“. Záporných odpovědí se výzkum dočkal od 57 respondentů, kteří volili možnost „spíše ne“ nebo variantu hovořící o nedůvěře k policii. Celkově (stejně jako u grafu č. 25) můžeme brát tyto výsledky pozitivně.

Graf 27: Cítíte se více v bezpečí v blízkosti policejní hlídky či stanice?

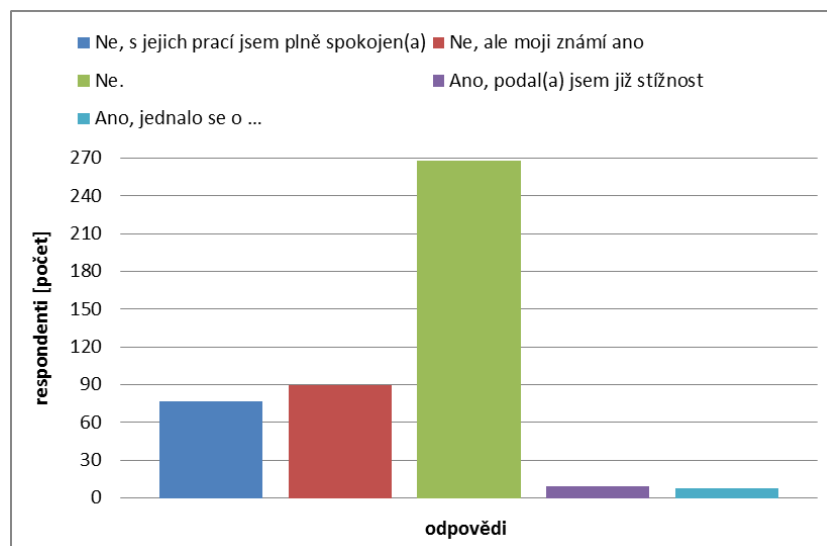

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 28 hovoří o zkušenostech respondentů s policií. S grafu vyplývá, že absolutní většina respondentů neměla s policií žádnou negativní zkušenost. Na otázku, zda máte negativní zkušenost s Městskou či státní policií v Pardubicích, odpovědělo čisté „ne“ 268

respondentů. Dalších 77 respondentů mimo to dodalo, že je s jejich prací spokojeno. Ovšem 90 jiných dotázaných podotklo, že jejich známí negativní zkušenost měli. Malá četnost odpovědí pak představovala, že respondenti negativní zkušenost mají. Jednalo se o 17 respondentů, z nichž 9 podalo na policii stížnost a 8 poskytlo konkrétní odpovědi jako například nevhodné chování či laxní přístup policie.

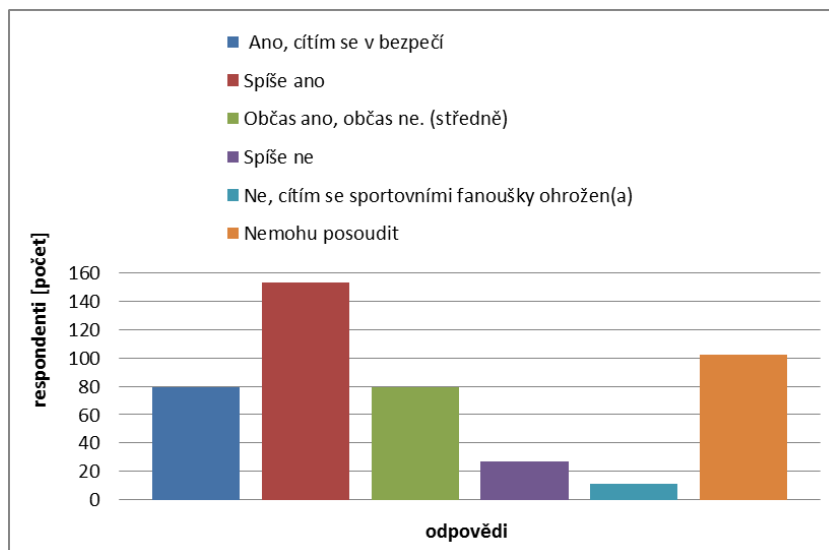
Graf 28: Máte negativní zkušenost s městskou či státní policií v Pardubicích?

Zdroj: vlastní zpracování.

Bezpečností, konkrétně bezpečnostními opatřeními během sportovních utkání v Pardubicích se zabývá graf č. 29. Lépe řečeno, zjišťuje, zda podle respondentů jsou tato opatření dostatečná. Nejčastější odpovědí s počtem 153 je možnost „spíše ano“. Druhá nejčastější odpověď (102 osob) znamenala, že respondent nebyl kompetentní na danou otázku odpovědět, což může být způsobeno nenavštěváním podobných sportovních akcí či nezájmem nad problematikou bezpečnosti přemýšlet. Následné čtenější odpovědi („Ano, cítím se v bezpečí“ a „Občas ano, občas ne“) zaznamenaly stejný počet 79 respondentů. V neposlední řadě se pak 11 respondentů během sportovních klání cítí jinými fanoušky ohroženo.

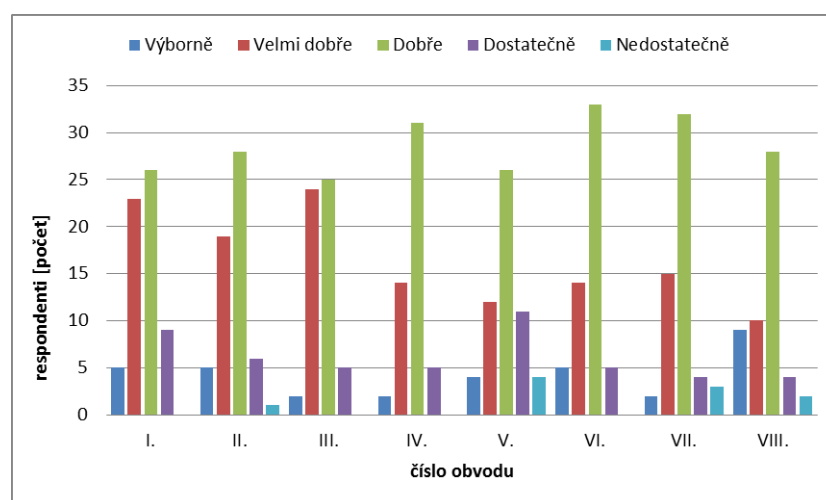
Graf 29: Myslíte si, že bezpečnostní opatření během sportovních utkání v Pardubicích jsou dostatečná?

Zdroj: vlastní zpracování.

Dle grafu č. 30 můžeme vidět hodnocení jednotlivých městských obvodů. Respondenti však dávali „známku“ pouze městskému obvodu, ve kterém bydlí. Nejčtenějším hodnocením ve všech městských obvodech bylo „dobře“. Hodnocení „velmi dobře“ bylo početně značné zejména u obvodu III. (24 osob), I. (23 osob) a II. (19 osob). Nejvyšší počet „jedniček“ („výborně“) dostal obvod VIII. (9 osob). Ovšem nejpočetnějším hodnocením „dostatečně“ (11 osob) i „nedostatečně“ (4 osoby) disponuje obvod V., který dle celkového hodnocení vychází jako nejméně bezpečný obvod v Pardubicích. Naopak nejbezpečněji by podle respondentů mělo být v obvodu III.

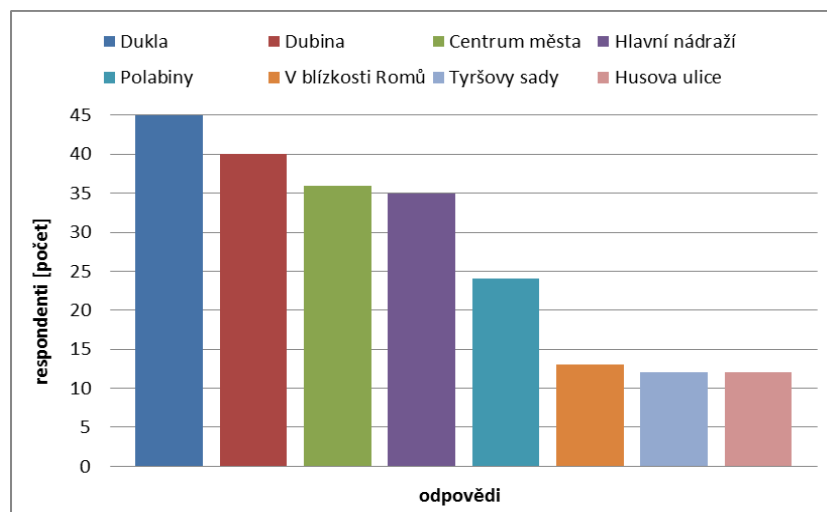
Graf 30: Hodnocení bezpečnosti obvodů respondenty

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 31 se zabývá nejméně bezpečnými částmi města. Mnoho respondentů na tuto otázku neodpovědělo: Nicméně níže uvedený graf má ukázat nejčastější odpovědi dotazovaných. Nejnebezpečnější částí města dle 45 respondentů je Dukla, za kterou následuje Dubina (40 osob), rušné centrum města (36 osob) či hlavní nádraží (35 osob). Za upozornění určitě stojí znovu zmiňovaná romská problematika, jelikož 13 respondentů přímo uvedlo odpověď „v blízkosti Romů“. Navíc jejich obavy podporují respondenti, kteří zmiňovali ulice či části města, které Romové osídlují.

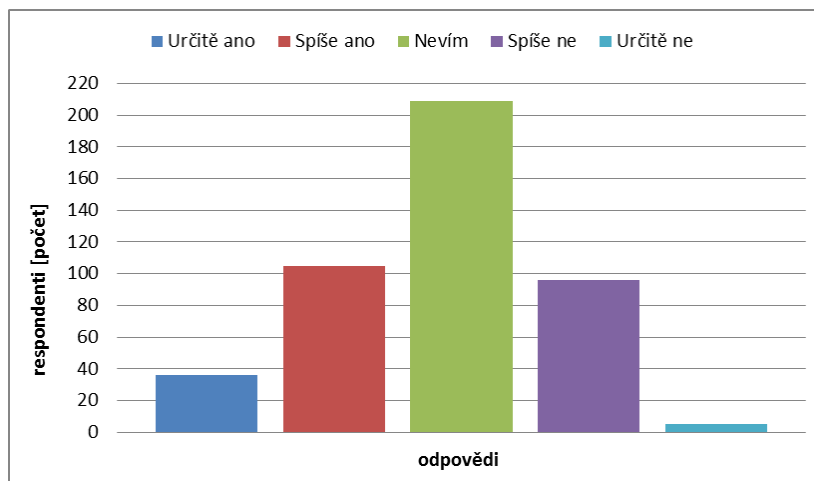
Graf 31: Jaká část města je podle Vás nejméně bezpečná?

Zdroj: vlastní zpracování.

Dle grafu č. 32 (konkrétně výzkum 2014) můžeme vidět názory respondentů na to, zda se kriminalita v Pardubicích zvyšuje. Jednoznačně nejvíce dotázaných odpovědělo na tuto otázku „nevím“ (209 osob). Další výsledky ukazují, že se respondenti domnívají („určitě ano“ nebo „spíše ano“), že kriminalita v Pardubicích roste (141 osob). Nesouhlas tímto názorem pak projevilo 101 dotazovaných, kteří odpověděli „spíše ne“ nebo „určitě ne“.

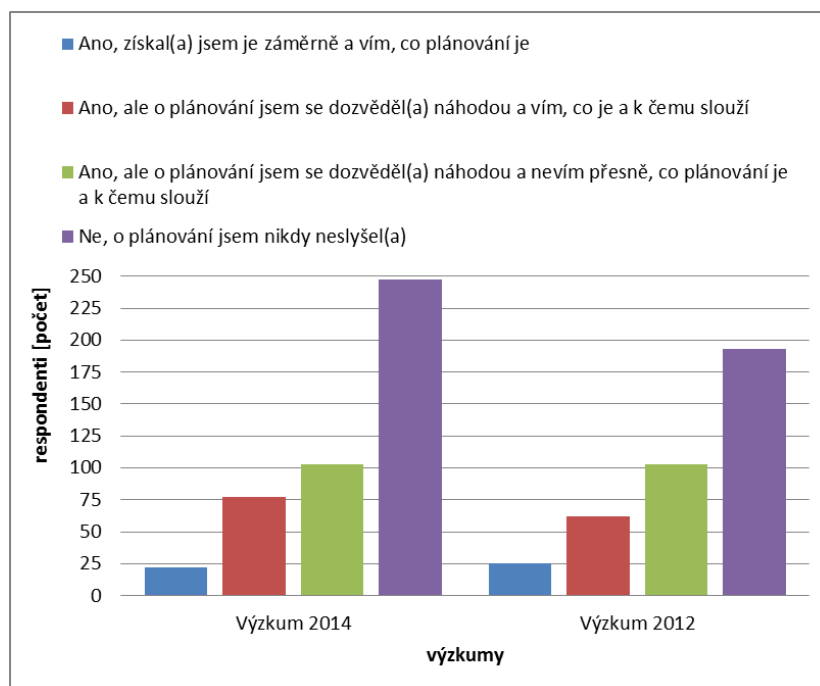
Graf 32: Myslíte si, že kriminalita v Pardubicích se zvyšuje?

Zdroj: vlastní zpracování.

Graf č. 33 je dalším, který konfrontuje již dva zmiňované výzkumy. Prvně však interpretace výsledků našeho výzkumu. Dle grafu č. 33 je zřejmé, že se zjišťovala informovanost respondentů o komunitním plánování v Pardubicích. Bohužel absolutní většina (247 osob) dotazovaných o komunitním plánování nikdy neslyšela. Toto negativní zjištění utvrzovalo i dalších 103 respondentů, kteří se o plánování dozvěděli, ale náhodou a vlastně ani neví, o čem se přesně jedná. 99 dotazovaných pak potvrzuje znalost a význam pojmu, z nichž jen 22 osob si tyto vědomosti získalo záměrně.

Graf 33: Máte nějaké informace o komunitním plánování v Pardubicích? (komparace)

Zdroj: vlastní zpracování.

Poměrovou konfrontací obou výzkumů zjišťujeme (viz tabulku č. 6), že povědomí o komunitním plánování měli respondenti našeho aktuálnějšího výzkumu menší. Významným rozdílem je jistě počet lidí, kteří o plánování nikdy neslyšeli. Jejich rozdíl pak představuje 54 dotazovaných. Vzhledem k časovému horizontu a eventuální vyšší propagaci komunitního plánování jsou výsledky z komparace negativně překvapující.

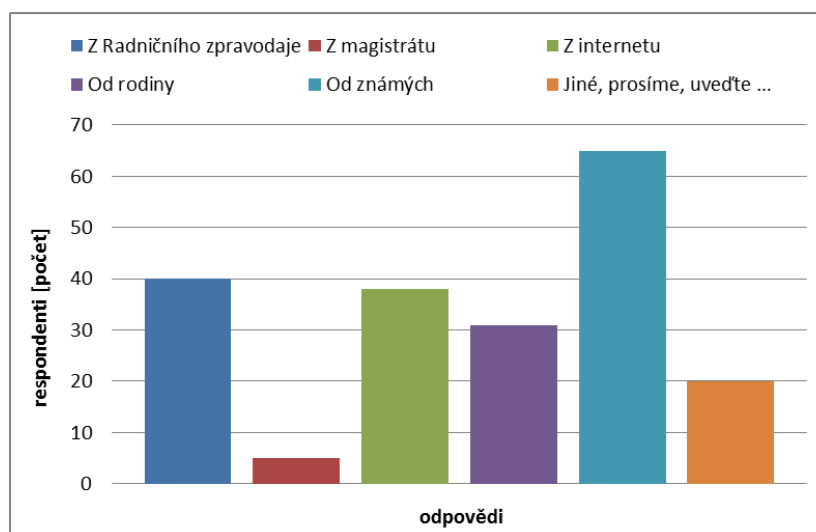
Tabulka 6: Máte nějaké informace o komunitním plánování v Pardubicích? (komparace)

Výzkum / odpověď	Ano, získal(a) jsem je záměrně a vím, co plánování je	Ano, ale o plánování jsem se dozvěděl(a) náhodou a vím, co je a k čemu slouží	Ano, ale o plánování jsem se dozvěděl(a) náhodou a nevím přesně, co plánování je a k čemu slouží	Ne, o plánování jsem nikdy neslyšel(a)
výzkum 2014	4,90%	17,15%	22,94%	55,01%
výzkum 2012	6,53%	16,19%	26,89%	50,39%

Zdroj: vlastní zpracování.

Na otázku z grafu č. 34 odpovídali pouze ti respondenti, kteří v předchozí otázce týkající se grafu č. 33 projevili znalost komunitního plánování. Dle grafu č. 33 se o komunitním plánování respondenti dovídají zejména od svých známých (65 osob). Rodina jako informativní zdroj je svojí četností až na čtvrtém místě s 31 respondenty. Propagace v Radničním zpravodaji se zdá být efektivní, jelikož tuto možnost označil druhý nejvyšší počet respondentů (40 osob). Následuje pak možnost „z internetu“ se 38 respondenty. V neposlední řadě se respondenti zmínili o jiném zdroji, což představuje šestý typ odpovědi. Jednalo se o 20 dotazovaných, kteří jako zdroj uvedli například denní tisk, televizi či školu.

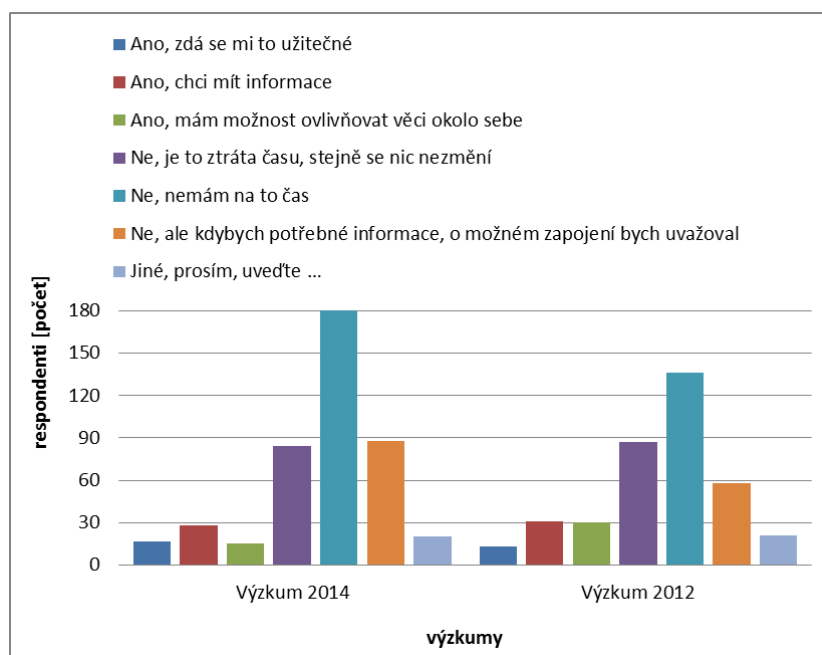
Graf 34: Kde jste se o komunitním plánování dozvěděl(a)?

Zdroj: vlastní zpracování.

Dle grafu č. 35 (konkrétně výzkum 2014) absolutní většina (352 osob) respondentů nemá zájem se do komunitního plánování zapojit. Z toho 180 respondentů z důvodu nedostatku času. Dalších 88 respondentů sice potvrdilo svůj nezájem, avšak v případě dostatku potřebných informací doznali, že by nad zapojením mohli uvažovat. Naopak zájem o zapojení do komunitního plánování potvrdilo 60 dotazovaných. Například 28 respondentů mělo zájem z důvodů informovanosti. U možnosti „jiné“, kterou zvolilo 20 respondentů, byly zaznamenány odpovědi jako „možná“, „nevím“ či „nemám na to věk“. Tyto celkově negativní výsledky mohou být dané tím, že se respondentů tématika vůbec nedotýká.

Graf 35: Máte zájem na základě toho, co víte, se do komunitního plánování zapojit? (komparace)

Zdroj: vlastní zpracování.

Pokud bychom se podívali znovu na konfrontaci obou výzkumů, tak dle grafu č. 36 a tabulky č. 7 je vidět, že celkový zájem o komunitní plánování byl v roce 2012 relativně větší. Zájem o zapojení do komunitního plánování v našem výzkum (Výzkum 2014) potvrdilo, jak již bylo zmíněno, 60 respondentů, což je 13,89 % z celkového počtu našich respondentů. Naproti tomu ve výzkumu [48] v konaném v roce 2012 projevilo zřejmý zájem 74 dotazovaných představujících 19,68 % z celkového počtu daného výzkumu. Tyto výsledky mohou být způsobeny tím, že náš výzkum byl relativně více zastoupen respondenty z věkově starších kategorií.

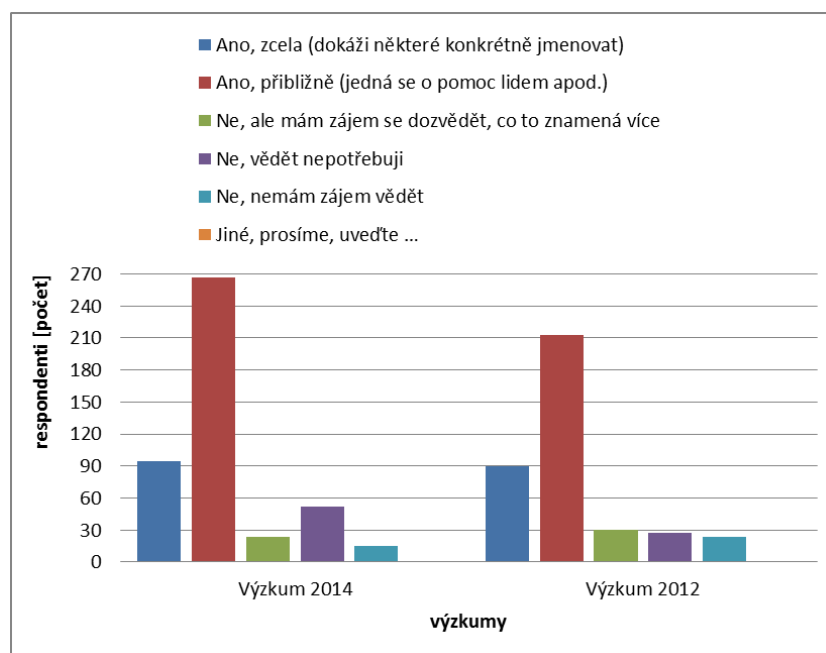
Tabulka 7: Máte zájem na základě toho, co víte, se do komunitního plánování zapojit? (komparace)

Výzkum / odpověď	Ano, zdá se mi to užitečné	Ano, chci mít informace	Ano, mám možnost ovlivňovat věci okolo sebe	Ne, je to ztráta času, stejně se nic nezmění	Ne, nemám na to čas	Ne, ale kdybych potřebné informace, o možném zapojení bych uvažoval	Jiné, prosím, uveďte ...
Výzkum 2014	3,94%	6,48%	3,47%	19,44%	41,67%	20,37%	4,63%
Výzkum 2012	3,46%	8,24%	7,98%	23,14%	36,17%	15,43%	5,59%

Zdroj: vlastní zpracování.

Znalost našich respondentů pojmu sociální služba demonstruje graf č. 36. Absolutní většina (267 osob) potvrdila přibližnou znalost. Úplné povědomí o pojmu potom prokázalo 95 dotazovaných. Celkové nevědomí o pojmu se projevilo u 91 respondentů. Z toho například 52 lidí odpovědělo, že neví a ani vědět nepotřebují.

Graf 36: Víte, co je pojem sociální služba znamená? (komparace)

Zdroj: vlastní zpracování.

Z hlediska konfrontace obou výzkumů podle grafu č. 36 a tabulky č. 8 můžeme konstatovat, že znalost pojmu byla u obou vzorků velmi podobná. Rozdíl se projevil zejména u přesné a přibližné znalosti pojmu. Pro konkrétní srovnání se k neznalosti pojmu přiznalo 20,09 % respondentů v roce 2014 a 21,09 % v roce 2012 [48].

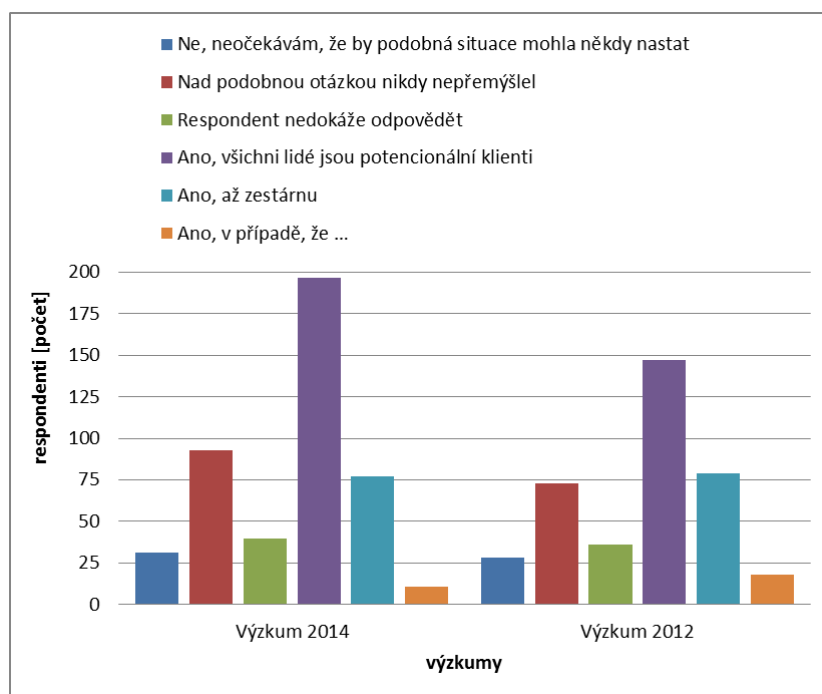
Tabulka 8: Víte, co je pojem sociální služba znamená? (komparace)

Výzkum / odpověď	Ano, zcela (dokáží některé konkrétně jmenovat)	Ano, přibližně (jedná se o pomoc lidem apod.)	Ne, ale mám zájem se dozvědět, co to znamená více	Ne, vědět nepotřebuji	Ne, nemám zájem vědět	Jiné, prosíme, uveďte ...
Výzkum 2014	20,97%	58,94%	5,30%	11,48%	3,31%	0,00%
Výzkum 2012	23,44%	55,47%	7,81%	7,03%	6,25%	0,00%

Zdroj: vlastní zpracování.

Poslední graf č. 37 se zabývá otázkou, zda může přijít doba, kdy bude respondent potřebovat sociální službu. Velmi početná část (197 osob) respondentů přiznala s pokorou, že každý může být potencionální klient sociálních služeb. 93 respondentů se přiznalo, že nad podobnou otázkou nikdy nepřemýšlelo. Podobnou možností pak 40 respondentů nedokázalo odpovědět vůbec. 77 dotazovaných se zase domnívá, že tato doba může nejspíše nastat, až zestárnou. Svoji suverénní povahu potvrdilo 31 dotázaných, jež vůbec neočekávají, že by podobná situace mohla někdy nastat. Nejméně čtenou odpověď zvolilo 11 respondentů, kteří například uvedli, že taková situace může nastat při ztrátě zaměstnání či při neochotě rodinné pomoci.

Graf 37: Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat? (komparace)

Zdroj: vlastní zpracování.

Při následné komparaci obou výzkumů dle grafu č. 37 a tabulky č. 9 nejsou zjištěny nějaké dramatické rozdíly. Největší odlišnost je u četností odpovědi „Ano, všichni lidé jsou potencionální klienti“, kdy tuto možnost v roce 2012 [49] označilo 38,58 %, zatímco v aktuálním roce 43,88%. Další významnější diference panovala u odpovědi „Ano, až zestárnu“. Viz tabulka č. 6.

Tabulka 9: Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat? (komparace)

Výzkum / odpověď	Ne, neočekávám, že by podobná situace mohla někdy nastat	Nad podobnou otázkou nikdy nepřemýšlel	Respondent nedokáže odpovědět	Ano, všichni lidé jsou potencionální klienti	Ano, až zestárnu	Ano, v případě, že ...
Výzkum 2014	6,90%	20,71%	8,91%	43,88%	17,15%	2,45%
Výzkum 2012	7,35%	19,16%	9,45%	38,58%	20,73%	4,72%

Zdroj: vlastní zpracování.

6.3 Shrnutí a doporučení

Diplomová práce byla orientována na spokojenost obyvatel města Pardubice, tudíž zde budou uvedeny faktory, které s tímto pocitem souvisí.

Se spokojeností souvisí i kvalita života, kterou respondenti převážně hodnotili jako dobrou. Celkově horší hodnocení se objevilo u věkových kategorií starších 36 let. Toto subjektivní hodnocení může způsobeno více činiteli, například i bezpečností.

Otázky s bezpečnostní tematikou tvořily značnou část otázek. Ty třeba ukázaly, že převážná většina respondentů má pozitivní postoj k policii, tedy jsou zcela či spíše s výkonem práce Městské policie Pardubice spokojeni. Naopak negativní zkušenost s policií potvrdilo pouze 17 respondentů z celkového počtu 453 dotazovaných. I bezpečnost během sportovních klání v Pardubicích byla hodnocena spíše pozitivně (232 osob). Ovšem významný počet respondentů (102 osob) nedokázal toto hledisko posoudit. Tento výsledek může být ovlivněn staršími věkovými kategoriemi (66 až 80 let, 81 a více let), které na podobné sportovní události nedocházejí. Asi nejdůležitější otázka se pak týkala bezpečnosti obvodu, ve kterém daný respondent bydlí. Nejčtenějším (234 osob) hodnocením bylo hodnocení „dobře“, jež hodnotově znamenalo až třetí nejlepší hodnocení. 128 respondentů pak bezpečnost „svého“ obvodu ohodnotilo známkou „velmi dobře“. Díky těmto hodnocením se zjistilo, že nejvíce

bezpečný obvod dle respondentů byl obvod III. Tím nejméně bezpečným zase obvod V. Poslední otázka týkající se bezpečnosti se ptala na názor na růst kriminality v Pardubicích. Tato otázka nepřinesla bohužel jednoznačnější pohledy na tuto problematiku. Nejčtenější odpovědí bylo totiž „nevím“.

Spokojenost a bezpečnost obyvatel jsou nepřímo závislé i na sociálních službách. Povědomí o komunitní plánování sociálních služeb bylo mezi respondenty nízké. Nikdy o něm neslyšelo 247 dotazovaných. Nezájem o zapojení do komunitního plánování vyřkla absolutní většina představující 352 respondentů. Tento fakt může být daný tím, že se jich daná tematika nedotýká a o sociální služby se vůbec nezajímají. Avšak znalost pojmu „sociální služba“ byla obrovská (362 osob). Svoji pokoru následně prokázalo například 197 respondentů, kteří na poslední otázku „Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat?“ odpověděli, že všichni jsou potencionální klienti.

I když se celkové výsledky spokojenosti jeví dobře, mělo by se myslet na budoucí vývoj a tedy na stálou prevenci negativních aspektů. I přes možnou ekonomickou náročnost by mělo město sledovat určitá hlediska, což může například docílit sběrem dat od obyvatel Pardubic.

ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývala komunitním plánováním sociálních služeb a bezpečnostní politikou v obci. Bezpečnostní politiku na obecní úrovni vhodně ilustruje integrovaných záchranný systém a systém krizového řízení. S bezpečností v podobě integrovaného záchranného systému se občan setkává v denním životě. Pro laickou veřejnost jsou nejvíce známé složky: Hasičský záchranný sbor České republiky, Zdravotnická záchranná služba České republiky, Policie České republiky a obecní policie. Obyvatelé České republiky se pak se systémem krizového řízení setkávají během krizových událostí, které nejčastěji představují například živelné pohromy, které ohrožují občan na jejich životech, zdraví či majetku. Bezpečnost obyvatel nepřímo souvisí i s komunitním plánováním sociálních služeb. Osoby při nedostatku například zázemí, finančních prostředků, stravy či pomoci mají tendenci k nižší spokojenosti, která může vyvolat například společensky nepřipustné chování a ohrožovat tak bezpečnost druhých. Díky komunitnímu plánování sociálních služeb se mohou sociální služby přizpůsobit lokálním podmínkám a potřebám jednotlivých obyvatel. Komunitní plánování podporuje i sociální začleňování a naopak se se snaží přecházet sociálnímu vyloučení jedinců či skupin. Konkrétně komunitní plánování sociálních služeb města Pardubice je na vysoké úrovni, což značí koordinační skupina zodpovídající za 7 pracovních skupin (Osoby s tělesným postižením, osoby se smyslovým postižením a osoby s chronickým onemocněním, Cizinci, národnostní a etnické menšiny, Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci, Senioři, Rodiny s dětmi a mládež, Osoby s mentálním postižením, Osoby s duševním onemocněním).

Cílem práce bylo analyzovat postoje specifických cílových skupin veřejnosti na území města Pardubic ke sledované problematice týkající se subjektivních a objektivních faktorů spokojenosti s životem s ohledem na pocit bezpečí a sociální služby.

Potřebná studie byla realizována prostřednictvím dotazníkového šetření, které zjišťovalo potřebná data od 453 obyvatel města Pardubic. Zkoumaný vzorek je charakteristický tím, že se výzkum snažil docílit obdobného počtu respondentů u všech městských obvodů i věkových kategorií.

Výsledky ze zmiňovaného výzkumu ukazují, že podle respondentů panuje v Pardubicích mírnější spokojenost, která se projevila například spokojeností s místní policií či lepším hodnocením kvality života. Negativní výsledek v podobě četné neznalosti komunitního plánování sociálních služeb můžeme vzhledem ke spokojenosti obyvatel brát optimističtěji,

jelikož možné nevědomí o tomto procesu může znamenat i nepotřebu sociálních služeb a tedy celkovou lepší kvalitu života spojenou s větší spokojeností.

Touto studií vznikla analýza postojů veřejnosti týkající se faktorů spokojenosti s životem s ohledem na pocit bezpečí a sociální služby, čímž byl cíl práce splněn.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] POTŮČEK, M. *Veřejná politika*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2005, 399 s. ISBN 80-864-2950-4.
- [2] AUTORSKÝ KOLEKTIV. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2004, 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
- [3] HEGER, V. *Komunikace ve veřejné správě*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2012, 256 s. ISBN 978-802-4737-799.
- [4] PROVAZNÍKOVÁ, R., SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [5] TOMEŠ, I. *Sociální politika: teorie a mezinárodní zkušenost*. 2. přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001, 262 s. ISBN 80-86484-00-9.
- [6] KREBS, V. *Sociální politika*. 4., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2007, 503 s. ISBN 978-807-3572-761.
- [7] DOČEKALOVÁ, P., ŠVEC K. DANEŠ, J. *Úvod do politologie*. 1. vydání Praha: Grada, 2010, 263 s. ISBN 978-802-4729-404.
- [8] HEYWOOD, A. *Political theory: an introduction*. 3. vydání. New York: Palgrave Macmillan, 2004, 416 s. ISBN 03-339-6180-3.
- [9] MALÍKOVÁ, Ľ. *Veřejná politika: aktéři a procesy*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2003, 116 s. ISBN 80-223-1800-0.
- [10] PETERS, B. *American public policy: promise and performance*. 3. vydání. New Jersey: Chatham House Publishers, 1993, 391 s. ISBN 09-345-4087-X.
- [11] POTŮČEK, M., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná politika: teorie a praxe*. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005, 399 s. ISBN 80-86429-50-4.
- [12] BALDOCK, J. *Social policy*. 4. vydání. New York: Oxford University Press, 2012, 561 s. ISBN 978-0-19-957084-3.
- [13] ZATLOUKAL, L. *Plánování rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 255 s. ISBN 978-80-244-2128-5.

- [14] Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- [15] MATOUŠEK, O. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011, 194 s. ISBN 978-802-6200-413.
- [16] WOODSIDE, M., McCLAM, T. *Introduction to the human services*. 8. vydání. Stamford.: Cengage Learning, Inc, 2014, 194 s. ISBN 12-857-4990-1.
- [17] HARTL, P. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997, 221 s. ISBN 80-858-5045-1.
- [18] MATTESSICH, W, MONSEY, R., ROY, C. *Community building: what makes it work : a review of factors influencing successful community building*. 1. vydání. Saint Paul, Minn.: Amherst H. Wilder Foundation, 1997, 102 s. ISBN 09-400-6912-1.
- [19] LEDWITH, M., CAMPLING, J. *Community development: a critical approach*. 1. vydání. Bristol: Policy Press, 2005, 196 s. ISBN 18-613-4695-6.
- [20] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů.
- [21] Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [22] VAĎUROVÁ, H., MÜHLPACHR, P. *Kvalita života: teoretická a metodologická východiska*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, 143 s. ISBN 80-210-3754-7.
- [23] GURKOVÁ, E. *Hodnocení kvality života: pro klinickou praxi a ošetrovatelský výzkum*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011, 223 s. ISBN 978-802-4736-259.
- [24] FIALA, M., VILÁŠEK, J. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2010, 208 s. ISBN 978-80-246-1856-2.
- [25] DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. 1. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 99 s. ISBN 978-80-86708-38-6.
- [26] DANICS, Š. *Bezpečnostní politika*. Vydání. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007, 187 s. ISBN 978-80-7251-263-8.
- [27] LAUERMAN, J., BENEŠOVÁ, I. *Krajská metodická příručka plánování sociálních služeb v Libereckém kraji*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2010, 80 s. ISBN 978-80-87174-01-2.
- [28] FLÉGR, O., LIEDERMANOVÁ, I., MANDYS J. Komunitní plánování ve veřejné správě a jeho dopad na rozvoj sociálních služeb v městě Pardubice. In *Aktuální otázky*

rozvoje regionů 2007. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. 5 s. ISBN 978-80-7194-978-7

- [29] TOPOLOVSKÝ, M. *Průvodce procesem komunitního plánování sociálních služeb*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2004, 59 s. ISBN 80-868-7803-1.
- [30] VASKOVÁ, V., ŽEŽULA, O. *Komunitní plánování věc veřejná: jak zjistit, co lidé opravdu chtějí? Jak zlepšit život v obci?*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2002, 15 s. ISBN 80-865-5230-6
- [31] MANDYS, J. Přístupy efektivního rozhodování veřejné správy při tvorbě místních strategických plánů, zapojení veřejnosti a zvyšování kvality života občanů. In. *Modelování a rozhodování ve veřejné správě*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. 66 – 72 s. ISBN 978-80-7395-204-4.
- [32] MANDYS, J. Role veřejné správy při plánování a rozvoji sociální politiky na regionální úrovni. In. *Profesionalita, perspektivy a rozvoj sociální práce: sborník z konference IX. Hradecké dny sociální práce Hradec Králové 27. až 28. září 2013*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. 5 s. (v tisku).
- [33] MANDYS, J., ČERNAJOVÁ, M. Community planning as a method of regional development in the social sector in practise on example of Pardubice city. In *Scientific Papers FES*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2013, No. 28, Vol. XX, series D. 80 - 90 s. ISSN 1211-555X; ISSN 1804-8048 (Online).
- [34] VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2009, 81 s. ISBN 978-802-4617-237.
- [35] REKTOŘÍK, J. *Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe*. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2004, 249 s. ISBN 80-861-1983-1.
- [36] KROUPA, M., ŘÍHA, M. *Integrovaný záchranný systém: teorie a praxe*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2006, 119 s. ISBN 80-867-9535-7.
- [37] JANOŠEC, J. Integrovaný záchranný systém - štěstí přeje připraveným. In. *Krizový management: Sborník*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009, 30 - 36 s. ISBN 978-80-7395-198-6.

- [38] SKALSKÁ, K. ZHANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. 1. vydání Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 80-866-4059-0.
- [39] BOUŘA, V. *Vybrané kapitoly z krizového řízení*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, 2004, 106 s. ISBN 80-704-2368-4.
- [40] ROUDNÝ, R., LINHART, P. *Krizový management: Ochrana obyvatelstva, mimořádné události*. 1. vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004, 97 s. ISBN 80-719-4674-5.
- [41] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [42] PROCHÁZKOVÁ, D. *Bezpečnost a krizové řízení*. 1. vydání. Praha: Police history, 2006, 255 s. ISBN 80-864-7735-5
- [43] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [44] Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [45] ANTUŠÁK, E. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 395 s. ISBN 978-807-3574-888.
- [46] Rozhovor s Rostislavem Hüblem, ředitelem Městské policie Pardubice, mailová korespondence, 26. 6. 2014.
- [47] Rozhovor s Libuší Buchtovou, koordinátorkou komunitního plánování sociálních služeb města Pardubice, mailová korespondence, 26. 6. 2014.
- [48] MANDYS, J., JIRAVA P., KAŠPAROVÁ, M., KŘUPKA, J., DUPLINSKÝ, J. *Situace v sociálních službách na území města Pardubice*. Závěrečná výzkumná zpráva. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2012. 191 s.

Internetové zdroje:

- [49] MALACH, A. *Jak podnikat po vstupu do EU* [online]. 2005. [cit. 2014-04-19]. ISBN 978-80-247-6384-2. Dostupné na WWW: <http://books.google.cz/books?id=-GRaAgAAQBAJ&pg=PA353&dq=sch%C3%A9ma+VE%C5%98EJN%C3%89+SPR%C3%81VY&hl=cs&sa=X&ei=S89SU7CEM-K47Qblm4GACQ&ved=0CDwQ6AEwAg#v=onepage&q&f=true>.

- [50] MOLEK, J. *Marketing sociálních služeb* [online]. 2009. [cit. 2014-04-10]. ISBN 978-80-7416-026-4. Dostupné na WWW: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_290.pdf.
- [51] DOHNALOVÁ, M., MALINA, J. *Slovník antropologie občanské společnosti* [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné na WWW: <https://is.muni.cz/www/137175/slovník.pdf>.
- [52] *WHOQOL-Measuring quality of life* [online]. 1997. [cit. 2014-04-17]. Dostupné na WWW: http://www.who.int/mental_health/media/68.pdf.
- [53] RUŽEVIČIUS, J. *Quality of life and its components measurement* [online]. 2007. [cit. 2014-04-17]. Dostupné na WWW: http://www.kv.ef.vu.lt/wp-content/uploads/2010/10/STRAIPSNIS-InzEkon_GyvenimoDarbeKokybe_2007_Vol.2.pdf.
- [54] *Základní informace o komunitním plánování sociálních služeb* [online]. 2012. [cit. 2014-04-05]. Dostupné na WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/858>.
- [55] *Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Pardubic pro období let 2013 – 2016* [online]. 2013. [cit. 2014-04-06]. Dostupné na WWW: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-socialnich-veci/komunitni-planovani/komunitni-plan/?file=13490&page=38738&do=download>.
- [56] FLÉGR, O. *Komunitní plánování sociálních služeb* [online]. 2007. [cit. 2014-04-06]. Dostupné na WWW: <https://aosp.upce.cz/article/viewFile/15/6>.
- [57] *Analýza současné organizační struktury procesu komunitního plánování v Ostravě* [online]. 2013. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: http://www.kpostrava.cz/file_upload/analyza-procesu-kp.pdf.
- [58] ŠANDOROVÁ, Z. *Systémový přístup v procesu komunitního plánování města Pardubic, příklady dobré praxe pracovní skupiny* [online]. 2009. [cit. 2014-04-10]. Dostupné na WWW: http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/38591/1/SandorovaZ_SystemovyPristup_2009.pdf.
- [59] SOUČEK, V., STAŇOVÁ, E., LINHART, M. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Krizové řízení* [online]. 2005. [cit. 2014-05-20]. Dostupné na WWW: <http://www.mvcr.cz/soubor/bezpecnost-pdf.aspx>.
- [60] *Geografie: Pardubice* [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné na WWW: <http://www.pardubice.eu/o-pardubicich/informace-o-meste/geografie>.
- [61] *Pardubice: Historie* [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné na WWW: <http://www.ipardubice.cz/historie>.

- [62] *Pardubice: Demografie* [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné na WWW: <http://www.pardubice.eu/o-pardubicich/informace-o-meste/demografie>.
- [63] *Historie komunitního plánování sociálních služeb v Pardubicích* [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupné na WWW: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-socialnich-veci/komunitni-planovani/?file=1592&page=37313&do=download>.
- [64] SOCIOTRENDY. *Analýza potřeb veřejnosti a uživatelů sociálních služeb v Olomouci*. [online]. 2008. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: <http://kpss.olomouc.eu/uploaded/download/1235987868-sb-analyza-potreb-verejnosti-2008.pdf>.
- [65] ASOCIACE PORADENSKÝCH A INFORMAČNÍCH STŘEDISEK, o. s. *Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách*. [online]. 2006. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/Pruzkum_potreb_a_informovanosti_1.pdf.
- [66] CPKP. *Anketa mezi širokou veřejností o potřebách v sociální oblasti*. [online]. 2006. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: http://socialnisluzby.plzen.eu/Files/soc/dokumenty/projekt_kpss/vyhodnoceni_anketa_Plzen.doc.
- [67] HRDINOVÁ, J. *Zpětná vazba veřejnosti poskytovatelům sociálních služeb*. [online]. 2011. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: <http://www.mesto-most.cz/zpetna-vazba-verejnosti-poskytovatelum-socialnich-sluzeb-vysledky-dotaznikoveho-setreni/d-12904>.
- [68] *Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Jablonce nad Nisou*. [online]. 2008. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: <http://www.mestojablonec.cz/filemanager/files/file.php?file=2383>.
- [69] MANDYS, J., KŘUPKA, J., DUPLINSKÝ, J., ČERNAJOVÁ, M. *Kvalita života a bezpečnost jako klíčové proměnné regionálního plánování sociální politiky*. [online]. 2013. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: http://www.regionalnirozvoj.eu/sites/regionalnirozvoj.eu/files/clanek12_mandys.pdf.
- [70] TOUŠEK, L., VEPŘKOVÁ, R. *Analýza postojů veřejnosti ke kriminalitě v Pardubicích*. [online]. 2009. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: <http://www.mppardubice.cz/soubory/vyrocnizpravy/analyza.pdf>.

- [71] AUGUR CONSULTING S.R.O. *Vnímání pocitu ohrožení obyvateli Hradce Králové*. [online]. 2008. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: <http://www.hradeckralove.org/urad/sociologicke-pruzkumy>.
- [72] LOVASOVÁ, V. *Analýza postojů veřejnosti ke kriminalitě v Plzni*. 2011. [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: <http://www.bezpecnemesto.eu/Files/bezpecnaplzen/aktuality/p%C3%ADsemnosti/ANALYZAPOSTOJUVEREJNOSTI.pdf>.
- [73] HANZL, D. *Průzkum veřejného mínění o názorech obyvatel Kraje Vysočina na kriminalitu a prevenci kriminality*. [online]. 2011 [cit. 2014-04-08]. Dostupné na WWW: <https://www.vspj.cz/soubory/download/id/1354>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Dotazníkové šetření

Příloha A

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Vážená paní, vážený pane,

žádám Vás o vyplnění dotazníku, který se pokouší analyzovat postoje pardubické veřejnosti ke sledované problematice týkající se subjektivních a objektivních faktorů spokojenosti s životem s ohledem na pocit bezpečí a sociální služby.

Dotazník, který je součástí diplomové práce, je zcela anonymní. Pokud není uvedeno jinak, označujte, prosím, jen jednu odpověď.

Děkuji Vám.

Bc. Miloslav Hronek

1. Jak hodnotíte kvalitu svého života?	
1) Velmi dobrá	
2) Dobrá	
3) Ani špatná, ani dobrá	
4) Špatná	
5) Velmi špatná	
6) Nedokáže posoudit	

2. Máte přístup k informacím, které potřebujete pro svůj každodenní život?	
1) Zcela ano	
2) Většinou ano	
3) Občas ano, občas ne (středně)	
4) Spíše ne	
5) Vůbec ne	

3. Žijete v domácnosti ...?	
1) Sám(a)	
2) S partnerem	
3) S partnerem a dítětem či dětmi	
4) S dítětem či dětmi	
5) S rodiči	
6) S rodiči a sourozencem (sourozenci)	
7) Se sourozencem (sourozenci)	
8) Jiné, prosím, uveďte ...	

4. Vzdělání?	
1) Základní	
2) Vyučen, střední bez maturity	
3) Střední s maturitou	
4) Vyšší odborné	
5) Vysokoškolské	

5. Rodinný stav?	
1) Svobodný/á	
2) Ženatý/vdaná	
3) S druhem/družkou	
4) Rozvedený/á	
5) Vdovec/vdova	

6. Ekonomická aktivita?	
1) Student	
2) Zaměstnaný	
3) Osoba samostatně výdělečně činná	
4) Nezaměstnaný	
5) Příjemce starobního důchodu	
6) Příjemce invalidního důchodu	

7. Věk?	
1) Do 17 let	
2) 18 - 26 let	
3) 27 – 35 let	
4) 36 – 50 let	
5) 51 – 65 let	
6) 66 – 80 let	
7) 81 a více let	

8. Pohlaví?	
1) Muž	
2) Žena	

9. Číslo městského obvodu, kde bydlíte?	
1) Městský obvod Pardubice I.	
2) Městský obvod Pardubice II.	
3) Městský obvod Pardubice III.	
4) Městský obvod Pardubice IV.	
5) Městský obvod Pardubice V.	
6) Městský obvod Pardubice VI.	
7) Městský obvod Pardubice VII.	
8) Městský obvod Pardubice VIII.	

10. Jste spokojeni s výkonem práce městské policie v Pardubicích?	
1) Zcela ano	
2) Spíše ano	
3) Neutrální postoj	
4) Spíše ne	
5) Zcela ne	

11. Pokud spíše ne nebo ne, co byste chtěl(a) změnit?	

12. Cítíte se více v bezpečí v blízkosti policejní hlídky či stanice?	
1) Ano, policii plně důvěřuji	
2) Spíše ano	
3) Nevím	
4) Spíše ne	
5) Ne, k policii nemám důvěru	

13. Máte negativní zkušenost s městskou či státní policií v Pardubicích? (Tím je myšleno nevhodné chování, neoprávněné počínání, odmítnutí pomoci apod. Oprávněné pokutování sem nepatří.)	
1) Ne, s jejich prací jsem plně spokojen(a)	
2) Ne, ale moji známí ano	
3) Ne.	
4) Ano, podal(a) jsem již stížnost	
5) Ano, jednalo se o ...	

14. Myslíte si, že bezpečnostní opatření během sportovních utkání v Pardubicích jsou dostatečná?	
1) Ano, cítím se v bezpečí	
2) Spíše ano	
3) Občas ano, občas ne. (středně)	
4) Spíše ne	
5) Ne, cítím se sportovními fanoušky ohrožen(a)	
6) Nemohu posoudit	

15. Jak byste ohodnotil(a) bezpečí obvodu, ve kterém bydlíte? (Hodnocení jako ve škole)	
1) Výborně	
2) Velmi dobře	
3) Dobře	
4) Dostatečně	
5) Nedostatečně	

16. Jaká část města je podle vás nejméně bezpečná?	

17. Myslíte si, že kriminalita v Pardubicích se zvyšuje?	
1) Určitě ano	
2) Spíše ano	
3) Nevím	
4) Spíše ne	
5) Určitě ne	

18. Máte nějaké informace o komunitním plánování v Pardubicích? <i>(Metoda, která řeší složité společenské, mravní a ekonomické vztahy vyjednáváním o budoucích krocích a spoluprací při jejich uskutečňování. Umožňuje zpracovávat rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce i kraje a posílit tak výrazně principy zastupitelské demokracie. Touto metodou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifickým i potřebám jednotlivých občanů.)</i>	
1) Ano, získal(a) jsem je záměrně a vím, co plánování je	
2) Ano, ale o plánování jsem se dozvěděl(a) náhodou a vím, co je a k čemu slouží	
3) Ano, ale o plánování jsem se dozvěděl(a) náhodou a nevím přesně, co plánování je a k čemu slouží	
4) Ne, o plánování jsem nikdy neslyšel(a)	

19. Kde jste se o komunitním plánování dozvěděl(a)? <i>(Odpovídají pouze ti, kteří na předchozí otázku odpověděli variantou A, B nebo C.)</i>	
1) Z Radničního zpravodaje	
2) Z magistrátu	
3) Z internetu	
4) Od rodiny	
5) Od známých	
6) Jiné, prosíme, uveďte ...	

20. Máte zájem na základě toho, co víte, se do komunitního plánování zapojit? <i>(Účast v pracovních skupinách)</i>	
1) Ano, zdá se mi to užitečné	
2) Ano, chci mít informace	
3) Ano, mám možnost ovlivňovat věci okolo sebe	
4) Ne, je to ztráta času, stejně se nic nezmění	
5) Ne, nemám na to čas	
6) Ne, ale kdybych potřebné informace, o možném zapojení bych uvažoval	
7) Jiné, prosím, uveďte ...	

21. Víte, co je pojem sociální služba znamená? <i>(Činnost nebo souhrn činností v nepříznivé sociální situaci, tzn. pomoc osobám při ztrátě jejich soběstačnosti a ochranu před sociálním vyloučením s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti a využívat obvyklým způsobem jiných systémů - např. bydlení, školství, služby zaměstnanosti atd.)</i>	
1) Ano, zcela (dokáží některé konkrétně jmenovat)	
2) Ano, přibližně (jedná se o pomoc lidem apod.)	
3) Ne, ale mám zájem se dozvědět, co to znamená více	
4) Ne, vědět nepotřebuji	
5) Ne, nemám zájem vědět	
6) Jiné, prosíme, uveďte ...	

22. Domníváte se, že může přijít doba, kdy budete sociální službu potřebovat?	
1) Ne, neočekávám, že by podobná situace mohla někdy nastat	
2) Nad podobnou otázkou nikdy nepřemýšlel	
3) Respondent nedokáže odpovědět	
4) Ano, všichni lidé jsou potencionální klienti	
5) Ano, až zestárnu	
6) Ano, v případě, že ...	